

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
telefon št. 180.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

London in Berlin

Ob Ribbentropovem povratku v London so se tudi to pot, kakor že ob njegovem imenovanju nemškega poslanca na angleškem dvoru v avgustu lanskega leta, pojavile govorice o njegovi »posebni misliji«, o kateri se trdi, da je v neposredni zvezi s Hitlerjevim govorom z dne 30. januarja t. l. Vendar sedaj ne gre za pridobivanje Anglije za »ideološko fronto«, za katero se v Londonu nikoli niso ogrevali, temveč za bolj konkretne zadeve, za vrnitev bivših nemških kolonij.

Dve okolnosti sta se posebej podčrtali nekakšno »mističnost« Ribbentropovega povratka: dejstvo, da se je nemški poslanik vrnil v London po daljši, skoro poldrogomesečni odsotnosti, in to takoj po Hitlerjevem govoru; še bolj pa je padla v oči okolnost, da je skoro istočasno angleški zunanji minister Eden odšel na štirinajstidnevni »dopust« v Francijo.

Prva okolnost bi potrjevala domnevo, da Eden po svojih dosedanjih izkušnjah z Berlinom ni voljan poslušati Ribbentropovih predlogov. Nekateri listi so v tej zvezi namignili celo na Edenove osebne antipatije do nemškega poslanca, še posebej pa tudi na nekaj spor v angleškem kabinetu, ki naj bi bil v zvezi z angleškim zadržanjem napram Nemčiji in njenim morebitnim zahtevam. Ponavljajo se ne le govorice o nasprotju med Edenom in prvim lordom admiraltete ter bivšim zunanjim ministrom Hoareom, temveč tudi o nasprotju med Edenom in nekaterimi drugimi angleškimi ministri, kakor na primer ministrom za narodno zdravje Woodom, finančnim ministrom Chamberlainom, gospodarskim ministrom Runcimanom itd., ki da so Nemčiji in njenim zahtevam bolj naklonjeni od Edena.

Vsekakor tudi resni evropski listi potrjujejo, da prihaja Ribbentrop to pot v London s posebnimi Hitlerjevimi navodili, ki se ne tičejo samo angleško-nemškega razmerja, temveč ureditve celega kompleksa evropskih vprašanj, nasproti katerim bi moral seveda tudi angleški kabinet v kratkem zavzeti svoje stališče. Nemška poluradna agencija potrjuje, da prihaja Ribbentrop s seboj predvsem kolonialno zahtevo, prvič formulirano v diplomatski obliki, ki jo želi postaviti kot pogoj morebitne ureditve vprašanja medsebojnih jamstev v zapadni Evropi. V tej zvezi pa želi Nemčija znova opozoriti Anglijo tudi na težkoče, ki jih ustvarja v pogajanjih za zapadni pakt obstoj franco-sovjetske pogodbe o medsebojni pomoči.

Iz tega se vidi, da vztraja Nemčija pri vseh svojih dosedanjih pomislekih glede franco-sovjetskega pakta, in to navzlic angleški in francoski najnovejši zavrnitvi, da si pravega miru v Evropi brez sodelovanja velike ruske države sploh ni mogoče predstavljati. Da bi pa povzročila še nadaljnje zavlačevanje pogajanj o zapadnem paktu in že v naprej vezala svoj morebitni pristaneček nanj na pomembne koncesije, postavlja obenem v ospredje še — kolonialni problem. Nejasno je zaenkrat le to, ali postavlja Berlin svojo zahtevo po vrnitvi bivših nemških kolonij samo v načelni, ali tudi že v konkretni obliki. Z drugo besedo: ali bi se Nemčija za začetek zadovoljila samo z načelnim priznanjem upravičenosti svoje zahteve, ali pa bo že sedaj zahtevala tudi dejanski odstop nekaterih kolonij.

Malo je verjetno, da bi prišlo do kakšnih senzacij v tem pogledu že v bližnjih štirinajstih dneh, ko bo zunanji minister Edena nadomestoval v Foreign officeu čuvar državnega pečata lord Halifax, ki bo morebitne Ribbentropove predloge samo poslušal in jih vzel na znanje s pridržkom, da o njih referira zunanjemu ministru. V resnih diplomatskih krogih izključujejo možnost, da bi mogel Ribbentrop izkoristiti Edenovo odsotnost za kaka konkretna pogajanja o kolonialnem vprašanju z Edenovim namestnikom. Ne sme se pozabiti, da je kongres konservativne stranke jeseni lanskega leta v posebni resoluciji poudaril, da ne bo Anglija nikdar in nikomur odstopila niti ene svoje kolonije, glede mandatov pa opozoril, da je to zadeva Društva narodov. Sprito tega lahko brez pomislekov izločimo domnevo, da bi Hoare, Chamberlain, Halifax, Wood in drugi ministri v angleškem kabinetu zavzemali v tem življenjskem vprašanju Anglije drugačno stališče kakor ga je sprejela konservativna stranka na svojem lanskem kongresu in kakor ga nedvomno zastopa Eden.

So pa tudi psihološko-diplomatski razlogi, ki govorijo proti upoštevanju nemških zahtev. Ne smemo pozabiti, da Hitler še vedno ni odgovoril na važna angleška vprašanja izza maja lanskega leta in da je v svojem poslednjem govoru celo izrečno odklonil vsak odgovor nanje. Edenov govor z dne 19. januarja tega leta je prav tako ostal brez pravega odgovora. Vmes pa se prepleta še vprašanje nemških odnosov s Fran-

VAŽNE IZJAVE V LONDONU

Angleški državni podtajnik Cranborne o angleških obveznostih v jugovzhodni Evropi — Kaj je z jamstvi mej na Jadranu

London, 9. febr. b. V angleški spodnji zbornici je bila včeraj popoldne zanimiva zunanje-politična debata. Državni podtajnik lord Cranborne je odgovoril na razna vprašanja poslancev o splošnem položaju v Evropi, posebno v jugovzhodnem delu Evrope.

Glede na problem nemških odnosov do Sovjetske Rusije, Poljske, CSR in baltičskih držav je lord Cranborne ugotovil, da je po mnenju angleške vlade eden izmed bistvenih čimbenikov za napredek evropske varnosti odstranitev vseh trenj in nezaupanja v vzhodni Evropi.

V zvezi s tem opozoril, da je že v avgustu 1935, tedajni angleški zunanji minister sir John Simon priporočal sklenitev vzhodnega pakta kot edini izhod iz sedanjega zapletenega položaja v vzhodnem delu Evrope in kot osnovni element

evropskega miru, ne sme pa se pozabiti, da je bila tedaj lokarnaška pogodba še vedno v veljavi. Vkorakanje nemških čet v demilitarizirano Porenje je položaj na mah izpremenilo. Angleška vlada se je odločile zavzemala v prvi vrsti za konsolidacijo razmer na evropskem zapadu, ker je spoznala, da more voditi k splošnemu evropskemu miru predvsem nov sporazum zapadnih evropskih držav, med katerimi so na mah prenehala vsa dosedanja uspešna jamstva.

Na vprašanje, ali se spričo obstoja franco-sovjetske pogodbe o vzajemni pomoči čuti tudi Velika Britanija kakorkoli vezana za primer kakšnega neizzvanega napada na Francijo ali Sovjetsko unijo, je lord Cranborne odgovoril suho in kratko: Ne!

Glede španije je lord Cranborne najprej izjavil, da Anglija ne more odbiti priznanja valencijske vlade kot legitimne španske vlade. Na pripombo poslanca Ramsaya, da predstavlja valencijska vlada zastopstvo od Moskve podpirane manjšine španskega naroda, je odgovoril, da tvori jo po mnenju angleškega kabineta valencijsko vlado vse španske stranke, ki so zmagale pri volitvah dne 26. februarja 1936. V zvezi s tem je na posebno vprašanje voditelja angleških laburistov majorja Attleja lord Cranborne dodal: Prejeli smo poročila, da se je v poslednjih dneh izkročilo na španskih tleh večje število italijanskih vojakov. Težko je natančno ugotoviti število prostovoljcev ali vojakov, ki so te ali oni stranki prišli v zadnjem času na pomoč, vendar pa lahko po prejetih poročilih rečem, da je število

prostovoljcev, ki se bore na strani vladne stranke približno enako veliko kakor število inozemcev, ki se bore na Francovi strani.

Nato je neki konservativni poslanec v zvezi s poslednjim govorom jugoslovenskega min. predsednika in zunanjega ministra dr. Stojadinovića vprašal dr. Závaga podtajnika, ali je res, da je Anglija v svojem »gentlemen's agreement« z dne 2. januarja dosegla od Italije popolno priznanje jugoslovenskih mej na Jadranu. Lord Cranborne je odgovoril do besede: Italijansko-angleški sporazum o Sredozemskem morju ne vsebuje nobenega jamstva glede Jugoslavije in sploh glede nobene druge države.

Na vprašanje nekega drugega poslanca ali bi hotela angleška vlada uporabiti nemško ponudbo Belgiji in Nizozemski glede zajamčenja mej, kakor jo je v svojem poslednjem govoru formuliral Hitler, za zahtevo po njenem razširjenju tudi na Dansko in Češkoslovaško, je lord Cranborne izjavil, da se mu ta odstavek v Hitlerjevem govoru ne zdi dovolj jasek, da bi se mogel o njem konkretno izraziti.

Angleška industrija proti odstopu kolonij

Nemčiji naj se priznajo le olajšave za dobavo surovin, o vrnitvi kolonij pa ne more biti niti govora

London, 9. febr. b. Parlamentarni odbor združenja angleške industrije, ki ga sestavlja v glavnem konservativni poslanci, se je zbral na skupno Posvetovanje, ki je bilo posvečeno problemu angleškega zadržanja nasproti morebitni konkretni nemški zahtevi po vrnitvi bivših nemških kolonij. Sprejela je bila končno resolucijo, v kateri se v skladu z vsem dosedanjim angleškim zadržanjem znova poudarja neomajno angleško stališče, da ne prihaja niti v poštev odstop kakršnegakoli ozemlja, nad katerim vzhva britanska zastava. Resolucija opozarja še posebej vse ministre v Baldwinovem kabinetu na obveznost, ki jo jih v tem pogledu prevzeli kot člani konservativne stranke na njenem kongresu lanske jeseni. Morebitni odstop najmanjšega kosa britanske zemlje Nemčiji bi v toliko meri izpremenil strateško varnost britanskega imperija, da bi spravil njegovo varnost v največjo zaganjo in do celja porušil njegovo doseganje enotnost, ne da bi Nemčiji sami olajšali njen sedanjí gospodarski položaj. Odbor je sicer pripravljen upoštevati nemško gospodarsko stisko, toda v pogledu morebitnih olajšav za lažjo dobavo surovin in življenjskih potrebščin. Proti vsakemu drugemu poizkusu se bodo angleški industriji z vso odločnostjo uprli.

Ribbentrop—Halifax

London, 9. febr. b. Nemški poslanik Ribbentrop je že zaprosil v Foreign officeu za sprejem pri Edenovem namestniku lordu Halifaxu. Državnika se bosta sestala v sredo ali najkasneje v četrtek. Ne ve se še sicer, ali bo Ribbentrop že ob tej priliki predložil konkretne nemške zahteve in predloge za ureditev kolonialnega problema, vsekakor pa splošno pričakujejo, da bo podal nekaj važnih pojasnil k izjavam nemškega kancelarja, ki so jih v Londonu sprejeli s precejšnjo skepsjo. Angleška politična javnost pripisuje zaradi tega razgovoru obeh državnikov zelo velik pomen, dasi se sprito Edenove odsotnosti Halifax ne bo mogel slišati v podrobne razprave.

Namen Neurathovega potovanja na Dunaj

Nemčija potrebuje afirmacijo avstrijsko-nemškega sodelovanja na političnem področju

Berlin, 9. februarja. b. Iz zanesljivega vira poročajo, da bo napovedani obisk nemškega zunanjega ministra Neuratha na Dunaju veljal predvsem razmotrivanju izkušnji, ki so se v presoji avstrijsko-nemških odnosov nabrale po sklenitvi avstrijsko-nemškega sporazuma z dne 11. julija 1936. Nobena tajnost ni več, da je na obeh straneh ostalo mnogo neizpolnjenih želj. Tako v Berlinu kakor na Dunaju so trdno prepričani, da je navedeni sporazum še vedno le okvir, ki mu je šele treba dati pravo vsebino. Za Avstrijo je to slej ko prej vezano z velikimi tveganji. Nemci pa so po drugi strani nezadovoljni predvsem zaradi pomanjkljive izmenjave kulturnih dobrin, na kar so polagali v začetku največje nade. V tem je prav za prav jedro avstrijsko-nemškega spora vse poslednji čas, ker je na dlani, da se Schuschniggova krščansko-socialna stranka spričo izredne agresivnosti nacistične propagande ne more zlahka udati nemškemu kulturnemu pritisku, ker bi to zanj pomenilo slej ali prej smrt.

Verjetno je, da bo skušal nemški zunanji minister Neurath avstrijski odpor sedaj nekoliko omiliti. Skliceval se bo pri tem na rajhovsko pripravljenost in ustrežljivost na gospodarskem polju, kar je bilo in je za Dunaj še vedno najvažnejše. Najmanj, kar bo skušal pri svojem obisku na Dunaju doseči, pa bo nova zunanja afirmacija avstrijskega sodelovanja na političnem področju.

cijo in Ribbentrop najbrž še ni pozabil svarila oficijoznih angleških »Times« ob svojem lanskoletnem nastopu v Londonu: »Naše prijateljstvo s Francijo ima značaj aksioma!...«

Ničesar brez Francije

London, 9. februarja. o. Med angleško in francosko vlado je dosežen popoln sporazum glede nemških kolonialnih zahtev. Po tem sporazumu ne bo Anglija pričela nobenih neposrednih pogajanj z Nemčijo, marveč bo glede vsakega posameznega vprašanja prej zahtevala mnenje Francije.

Balkanska zveza in kolonialni problem

Atene, 9. febr. g. List »Helenikon Melon«, ki ima zelo dobre zveze z zunanjim ministrom, poroča, da bodo na prihodnji konferenci Balkanske zveze razpravljali tudi o vprašanju kolonij. Države Balkanske zveze smatrajo, da so tako v pogledu zaposlitve svojega brezposelnega delavstva, kakor v pogledu surovin upravičene zahteve kolonije. Če se bo torej bodisi s strani Nemčije bodisi v okviru Društva narodov načelo vprašanje kolonij, bodo tudi države Balkanske zveze kot velasila zahtevale, da se jim kot mednarodni politični celoti dodeli primerne kolonije.

Nova Ribbentropova demonstracija

London, 9. februarja. b. Danes je bil na angleškem dvoru prvi sprejem odličnikov. Udeležili so se ga člani vlade, generaliteta, admiraliteta, visoka aristokracija in diplomatski zbor z osemsto poslaništev. Nemški poslanik Ribbentrop je tudi pri tej priliki kljub prejšnji intervenciji dvornega maršala pozdravil kralja s Hitlerjevskim pozdravom, njegovemu zgledu pa je sledilo tudi vse osebje nemškega poslaništva, ko ga je predstavil kralju. Postopanje nemškega poslanca je izzvalo splošno obornje. Več poslancev gornje in spodnje zornice, ki so bili navzoči pri sprejemu, je že vložilo zaradi izživljene nastopa Ribbentropa interpelacije na predsednika vlade.

sko-nemškega sodelovanja na političnem področju, ker je taka afirmacija Nemčiji prav sedaj zelo potrebna. Malo verjetno pa je, da bi Neurathov obisk navzlic tej poudarjeni politični misliji pomenil kaj pozitivnega tudi za ostalo Podunavje, dasi bo del dunajskih razgovorov nedvomno posvečen tudi srednjeevropskemu problemu, o katerem sodijo v Berlinu da se prav sedaj nahaja na mrtvi točki.

Prihod 22. februarja

Dunaj, 9. febr. v. Kakor se doznava v poučenih vladnih krogih, je obisk nemškega zunanjega ministra Neuratha določen za 22. februar. Spremljalo ga bo več višjih uradnikov zunanjega ministrstva in avstrijski poslanik v Berlinu inž. Tausehitz.

Vprašanje francoskih posojil urejeno

Pariz, 9. februarja. v. Francoska poslanska zbornica je popoldne v okviru razprave o naknadnih kreditih za mesec december odobrila tudi zakonski načrt, ki ga je senat že sprejel, po katerem se morajo posojila, najeta pred lanskim razvrednotenjem franka, vrniti v razvrednoteni valuti. Le posojila, ki imajo izrecno zlato klavzulo, se morajo vrniti v zlati valuti. Izpremenjevalni predlog poslanca Droumota, naj bi se posojila obračunavala po nerazvrednotenem tečaju, je bil s 377 glasovi proti 323 odklonjen.

Točno plačilo »lutru« naročnino Varuj svojemu zavarovalnino

Po padcu Malage

Mesto so zavzeli oddelki Nemcev, Italijanov, tujskih legionarjev in Maročanov

Pariz, 9. febr. b. Poročila iz vladnega in Francovega tabora potrjujejo soglasno, da so čete generala Franca pod poveljstvom generala Quipea de Llana v pretekli noči vkorakale v Malago, ki je s tem prešla v posest nacionalističnih čet. V Madridu in Valenciji ne prikrivajo, da je padec Malage zadal vladnim četam hud udarec in da je izzval silno potrtost v krogih milicnikov, ki se z nadčloveškimi naporji bore proti narastajoči premoči upornikov.

Po uradnem poročilu glavnega stana generala Franca so njegove čete ob 11. ponoči vkorakale v Malago, ne da bi prišlo do kakih incidentov. Prebivalstvo, ki ni moglo več pobegniti, je sprejemalo Francove vojske kleče. Sredi mesta se je zbralo okrog 300 milicnikov, ki so čakali Francove čete z belimi zastavami v znak predaje. Tristo talcev, ki so bili zaprti v Malagi in že obsojeni na smrt, so takoj osvobodili. General Quipeo de Llano je imel ob 4. jutraj na glavnem trgu v Malagi parado svojih čet ter se jim je zahvalil v nagovoru, v katerem je naglasil, da pomeni padec Malage začetek konca. Morda prej, kakor mislijo optimisti, je dejal med drugim, bomo zavzeli tudi Madrid. Danes je bila v Malagi in drugih mestih, ki so v rokah generala Franca, prirejena velika proslava zmage. V Malagi je moralo v sprevedu, ki se je poklonil osvoboditeljem, korakati vse civilno prebivalstvo.

Tiskovni urad valencijske vlade objavlja o zavzetju Malage obširno poročilo svojega dopisnika, ki je do zadnjega ostal v Malagi in se je rešil z zadnjim avtomobilom, ki je zapustil mesto. On trdi, da so se branitelji Malage na povelje vrhovnega poveljstva vladnih čet umaknili iz mesta že v prvih večernih urah, ko je bilo jasno, da ne bodo mogli vzdržati silnemu pritisku premoči. Zadnje straže so do 10. ponoči zadrževale mnogo številnejša sovražnika in tako omogočile reden umik ostalih vladnih čet, ki so se umaknile na naprej določene postojanke, kjer čakajo na ojačenja iz Madrida, da se bodo mogle uspešno upirati nadaljnemu prodiranju generala Franca. Malago so zavzeli Italijani, člani tajske legije in Maročani. V mesto je najprej vkorakal polk italijanskih vojakov, za njimi pa več čet Francove tajske legije, Maročanov in nekaj nemških oddelkov. Pred Malago se je zadnje dni borilo 20.000 Italijanov, okrog 12.000 Nemcev, več tisoč tujskih legionarjev in Maročanov. Pri zadnjih borbah je sodelovalo nad 100 italijanskih tankov. Italijanske čete so prispele pred Malago še le pred dvema dnevnoma in so jih pripeljali na avtomobilih iz Cadize, kjer so se izkrcale.

Čete generala Franca so imele silne izgube; računajo, da je ostalo na bojiščih pred Malago najmanj 5.000 mrtvih in ranjenih med njimi največ Italijanov.

Po vkorakanju v Malago so začeli tujski legionarji in Maročani pleniti in so v dveh urah izropali ne samo vse trgovine, nego tudi zasebna stanovanja. Pri tem je bilo umorjenih okrog 100 civilistov in žensk, ki so se roparjem uprli.

Odločili so tanki in vojne ladje

Pariz, 9. febr. w. »Paris Soir« objavlja obširno poročilo o zavzetju Malage in naglašja, da so vladne čete z obdobjanja vredno hrabrostjo nudile odpor tehnično in številno močnejšemu nasprotniku. Od neprestanih bomb utrjene vladne čete so se morale boriti zadnje tri dni proti vedno povim oddelkom Italijanov, Nemcev, Maročanov in tujskih legionarjev. Vse do zadnjega Francove čete niso imele upanja v zmago, pač pa so utrpeli silne izgube. Odločili so bili italijanske tanki ter intervencijo nemške in italijanske vojne mornarice, ki je tri dni neprestano bombardirala Malago in vso obalo. Ko so republikanske čete v neprestanih bojih že popolnoma omagale, je bilo izdano povelje za umik. Vladne čete so se v polnem redu in v vsem vojni materialu umakale na novo določene postojanke. Po mnenju vrhovnega poveljstva madridskih čet izguba Malage ne pomeni v bistvu nikake zapremembe splošnega položaja, ker so s tem že računali.

Kar še traja zavzetja čete Madrid—Valencija po Francovih četah, izjavljajo v glavnem stanu madridskih čet, da je ta

znaga brez posebnega pomena. Med Madridom in Valencijo je še dovolj drugih zvez, tako da ni nobenega vzroka za vznemirjenje zaradi tega napredovanja nacionalistov. V pretekli noči so nacionalisti izvršili tudi več oporčenih napadov na južno-zapadni madridski front in so napredovali za 2 km. Ta uspeh pa je bil danes (značen s protinapadom madridskih čet, ki so zavzele skoraj vse v teku noči izgubljene postojanke. Razpoloženje madridskih čet je očiščeno in so zlasti v večernih in današnjih bojih pokazale vso odločnost. Ni dvoma, da je položaj madridske obrambe po padcu Malage mnogo težavnejši, vendar pa so v krogih vrhovnega poveljstva prepričani, da je s padcem Malage serija Francovih zmag zaključena.

Boji pri Cordobi

Madrid, 9. februarja. o. Vladne čete so pri Cordobi in Oviudu pričele ofenzivo, v kateri se jim je posrečilo osvojiti več strateško važnih krajev v okolici Cordobe. Boji se nadaljujejo.

Madrid odrezen od Valencije

Salamanca, 9. februarja. o. Po poročilih iz glavnega stana generala Franca, so žandarmerijske čete izvršile pred Madridom v teku današnjega dne splošen napad ter se jim je posrečilo zavzeti tudi ozemlje, po katerem gre glavna cesta iz Madrida v Valencijo. Na ta način je presekan zveza med obema glavnima postojankama madridske vlade in je onemogočen tudi dovoz živil v Madrid. V bojih so imele tako nacionalistične kakor vladne čete velike izgube.

Včeraj jutraj se je Francovim oddelkom posrečilo prekorajiti reko Jaramo, ki je znatno narasla in so zavili proti severu po dolini Manzanaresa, odkoder so s topništvom in strojniškim ognjem obdelavali cesto, ki vodi v Valencijo, tako da je sedaj ves promet med prestolnico in vzhodnim primorjem presekano. Namen taktike nacionalističnega glavnega štaba je, prisiliti nasprotnika, da se spusti v boj na odprtem terenu čim bolj daleč od prestolnice. Po izjavi generala Molle je vse pripravljeno za odločilni boj.

Vojno poročilo madridske obrambe

Odbor za obrambo Madrida je izdal opoldne naslednji komunikat: Med več včeraj popoldne izvršenimi napadi v jugozahodnem odseku madridske fronte se je upornikom posrečilo prodreti do vasi Macije, 2 km od Argande. Republikanske čete so izvršile poskoči protinapad in dobile nazaj večino postojank, ki so jih morale prej zapustiti.

Francova podmornica pred Barcelono

Barcelona, 9. febr. AA. Danes popoldne so opazili nacionalistično podmornico pred puščavskim. Vojsko letalo jo je začelo zasledovati in jo vrglo nanjo tri bombe.

Nesoglasja v odboru za nevmešavanje

London, 9. febr. o. Za dopolnite napovedana seja plenarna londonskega odbora za nevmešavanje je bila odgojena do sobotne in sicer zaradi protesta Portugalske, ki nikakor neče pristati, da bi se tudi na portugalsko-španski meji uvedla mednarodna kontrola. Na drugi strani so nastale težave zaradi zahteve Rusije, naj tudi sovjetska vojna mornarica sodeluje pri izvajanju pomorske kontrole. V angleških krogih so pripravljene ugoditi zahtevi Rusije na ta način, da se angleški predlog za uvedbo kontrole primerno modifizira, nikakor pa ne odobravajo odklonilnega stališča Portugalske, ki gre očividno za to, da se uvedba mednarodne kontrole izigra. Veliko začudenje v londonskih krogih je izzvalo tudi pisanje italijanskega tiska, ki v tolmačenju stališča italijanske vlade sedaj naenkrat odklanja uvedbo mednarodne kontrole in se zavzema z vso odločnostjo za podpiranje generala Franca. V londonskih krogih kljub temu upajo, da se bo do sobotne našel kompromis ter da bo končno prišlo do uvedbe kontrole in prepovedi prostovoljcev.

Seja narodne skupščine

Pospeseno nadaljevanje razprave o trgovskem zakonu

Beograd, 9. februara. p. Tudi danes se je Narodna skupščina sestala z dobro uro zamud. Kljub temu pa se je razprava o posameznih paragrafih načrta trgovskega zakona silno pospešila, tako da so danes obravnavali in odobrili kar celih 172 paragrafov. S tem se je zaključila razprava o drugem oddelku II. poglavja. Tako pospešitev razprave je bila mogoča le zaradi tega, ker sta govorila samo dva govornika: nar. posl. Ivan Mohorić in vladni izvedenec univ. prof. dr. Škerlj.

Sejo je otvoril predsednik Čirić, ob 11. Zapiski je bil brez pripombe sprejet. Skupščini je bilo sporočenih nekaj prošelj in pritožb, predsednik Čirić pa je odgovoril še na pismo vprašanje nar. posl. Manfreda Paštrovića glede govora, ki ga je imel v narodni skupščini ministar Djuva Janković. Predsednik je v svojem odgovoru predvsem naglasil, da imajo kakor narodni poslanci tudi ministri pravico podati v narodni skupščini svoje izjave, tudi sami nosijo odgovornost. Predsedstvo skupščine se ne more spuščati v meritorno oceno takih izjav. Zaradi osebnega pomanjkanja je govoril še nar. posl. Mustafa Muhalić, ki je zahteval zaščito zaradi nekega pamfleta, ki se širi proti njemu.

Narodna skupščina je nato prešla na dnevni red in nadaljevala podrobno razpravo o trgovskem zakonu. Pri tem je predsednik opozoril narodno skupščino, da je za debato o trgovskem zakonu odmerjen le kratak čas, ker se bo bržkone že v ponedeljek pričela razprava o državnem proračunu.

Nar. posl. Ivan Mohorić je v svojem govoru najprej grajal, da se kljub obljubi ministra pravde ne upoštevajo od njega in drugih govornikov stavljeni spremenjalni predlogi, katerih cilj je samo ta, da bi se dala zakonu večja jasnost. V tem postopanju skupščinske večine vidi omalovaževanje predloženega zakonskega načrta.

in nadvse važne stvari, ki jo načrt urejuje. To omalovaževanje se lahko bridko maščuje, zlasti pa ga bodo občutila naša sodišča, ki bodo imela zaradi premalo jasnih zakonskih določb mnogo več dela. Govornik je zlasti obžaloval, da ni bil sprejet njegov dopolnilni predlog, naj bi določbe trgovskega zakona v polni meri veljale tudi za državna trgovska podjetja. Nujno je potrebno, da odpravimo trojni tir, ki ga sedaj imamo v našem gospodarstvu. Prvi je za privilegirane inozemce, drugi za javna podjetja in tretji za naše privatno gospodarstvo samo. Državna gospodarska podjetja ne plačujejo nikakih davkov in često uporabljajo še denar davkoplačevalcev, da konkurirajo privatnemu gospodarstvu, ki mora nositi vse davke. Državna podjetja se morajo glede svojih obveznosti izenačiti s privatnimi podjetji in morajo biti kot trgovska podjetja tudi registrirana.

V nadaljnjih izjavah je posl. Mohorić kritiziral način, kako se vodi diskusija in kako se sprejemajo od njega in drugih govornikov stavljeni stvarni predlogi, ki so daleč od vsake politike. Končno je postavil vrsto spremenjalnih in dopolnilnih predlogov k paragrafom, ki so bili v razpravi. V imenu vlade mu je odgovarjal univ. prof. Škerlj, ki je večino predlogov odklonil, na nekatere pa pristal. Pri glasovanju so bili z večino glasov sprejeti §§ 7 do 178, deloma spremenjeni pa predlogi poslancev Mohorića. Seja je bila nato zaključena in se bo jutri nadaljevala.

Seja kluba JNS

Beograd, 9. febr. p. Danes popoldne se je sestel klub narodnih poslancev JNS. Na seotanku so razpravljali o zakonskih načrtih, ki so predloženi narodni skupščini, kakor tudi o bližnji proračunski debati, ki se bo po izjavi predsednika narodne skupščine Čirića pričela bržkone že v ponedeljek.

Minister trgovine o krizi naših denarnih zavodov

Beograd, 9. februara. AA. Finančni odbor je sredi kasno zvečer končal razpravo o proračunu kmetijskega ministristva in ta proračun odobril. Na današnji seji je bila razprava o proračunu ministristva za trgovino in industrijo. Začel jo je minister dr. Vrbanić s svojim ekspozicijem. Med drugim je dejal, da je proračun trgovinskega ministristva z majhnimi spremembami ostal enak kakor lansko leto. Celotni znesek je 45.350.823 Din, to je za 3.6 miliona več kakor lani. Priporočati bi bilo brez dvoma, da se razne postavke povečajo, zlasti postavke, ki se tičejo našega tujeskega prometa. Minister upa, da se bo, ko se gospodarske razmere zboljšajo, ta vrzel v proračunu lahko zadelala.

Nato govori minister o vprašanju denarnih zavodov in omenja, da je bil pred tremi do štirimi leti, ko se je pričela bančna kriza, položaj bank zaradi splošnega nezaujanja zelo težaven in nevaren. Zdaj je nastopilo nekakšno pomirjenje in se je naš kreditni sistem, ki je bil zaradi denarne krize do temelja omajen, začel vrniti v normalno delovanje, vendar še nismo tako daleč, da bi mogli govoriti o normalnem delovanju bank. Se zmerom je v bankah mnogo zamrzlih terjatev in vlog. Zaradi ugodnega razvoja cen poljskih pridelkov in zaradi večje kupne sile širokih slojev pa je začelo tudi gospodarsko življenje živahneje delovati. Pred dvema letoma niso pri bankah, kjer je bilo mnogo gotovine, zahtevali te gotovine ne kreditov, če jo je pa kdo zahteval, je ni dobil. Danes je v tem pogledu položaj mnogo boljši.

Imamo dve vrsti bank, eno, ki je prosila za zaščito, in drugo, ki ni prosila. Tiste banke, ki so prosile za zaščito, so prišle v nevarno položaj, spet druge banke, zlasti tiste na kmetih, je pa obšla agrarna kriza zaradi neplačevanja kmetijskih dolgov. Nemogoče je že danes napovedati, kakšen odmev bo imela ureditve vprašanja kmetijskih dolgov.

Minister dr. Vrbanić se je nato ustavil pri čl. 10. odst. 2 uredb o likvidaciji kmetijskih dolgov, ki določa, da vse izgube, ki se odpišejo in presegajo dejanski za-

služek in polovico delniške glavnice, prevzame država. Nato je podal kratko statistiko bank in dejal, da je od 620 zasebnih denarnih ustanov do konca leta 1936 zaprosilo za zaščito 294. Od njih jih je 6 dobilo sanacijo, 237 odgovoritev plačil, pri 25 se je pa urenila izvenstečajna likvidacija, medtem ko je pri 21 zavodih stvar še v teku. Od omenjenih zavodov se jih je doslej sedem že odreklo zaščiti, trije lansko leto in letos štirje. Sedem bank torej je že uredilo svoje zadeve in si ustvarilo sredstva, potrebna, da se odpovedo zaščiti. V tem pogledu se je opazilo zboljšanje in vrnitev zaupanja.

Posojilo za regulacijo Savinje pri Celju

Beograd, 9. februara. Na današnji seji finančnega odbora je nar. posl. Ivan Prokšor predložil naslednji amandman k finančnemu zakonu za 1937/38:

»Pooblašča se minister za javna dela in prometni minister, da lahko najemata pri DHB posojilo za nadaljevanje regulacijskih del na Savinji pri Celju ter preložitve železniške proge. Anuitetno službo za to posojilo prevzamejo po zakonu država, banovina in lokalna samoupravna telesa.

Amandman je predlagatelj pisмено takole utemeljil: »V zvezi z nadaljevanjem regulacijskih del na Savinji je po odobrenem načrtu tudi preložitve železniške proge in razširjenje celjske železniške postaje. Po tem načrtu bosta odpadla zaradi preložitve struge Savinje oba železniška mostova pri Celju, ki sta že odsušila in ki bi ju bilo treba drugače temeljito popraviti. Nadaljevanje regulacijskih del pri kolenu Savinje pod starim gradom v Celju je nemogoče, če se hkratu ne izvrši tudi železniški program, ki je v dobremem generalnem načrtu za regulacijo Savinje določen. Regulacijska dela v Savinji na tem sektorju bodo zato zahtevala na enkrat večja sredstva, pa je priporočljivo, da se najame posojilo, s katerim bi se pravčasno zagotovilo nemoteno nadaljevanje teh del, ki so v bistvenem interesu za mesto Celje in njegovo najširšo okolico.

Holsti v Moskvi

Finski zunanji minister gost sovjetske vlade

Moskva, 9. febr. b. Včeraj je prispel s svojim spremstvom v Moskvo finski zunanji minister dr. Holsti, ki je bil že na kolodvoru zelo vidno sprejet. V imenu ljudskega komisarja za zunanje zadeve Litvinova ga je pozdravil komisarjev namestnik Krestinski. Litvinov sam je na čast finskiemu gostu priredil sprejem in banket, ki se ga je udeležilo mnogo odličnih predstavnikov najvišjih sovjetskih oblasti. Razen o splošnih vprašanjih, ki zanimajo obe sosednji državi, sta se državnika razgovarjala tudi o položaju finske narodne manjšine v Kareliji.

Moskovski listi pozdravljajo finskega gosta z zelo simpatično pisanimi članki, v katerih poudarjajo velik pomen tega obiska. Holstijev poset Moskvi je po njihovem mnenju najboljši dokaz, da vse več, da so vse baltske države, se posebej pa Finska, v protiruskem tabornu.

Veliko pozornost posvečajo Holstijevemu obisku v Moskvi seveda tudi finski

Angleške političarke pri predsedniku vlade

Beograd, 9. februara. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je sprejel danes v svojem kabinetu v zunanjem ministristvu vojvodinjo Atolsko in miss Eleanor Rasbon, članice angleškega parlamenta, in mrs. Lighton, ugledno angleško javno delavko.

Odgodena konferenca gozdnih direktorjev

Beograd, 9. febr. AA. Konferenca ravnateljev gozdnih direktorjev ekličana za 15. t. m., je odgodena na 22. t. m.

Napredovanje učiteljev

Beograd, 9. febr. p. Napredovali so naslednji učitelji in učiteljice v višjo položajno skupino: Amalija Prevrt v Primsko, v pri Kranju, Sofija Gruntner v Trzinu, Marija Odlaček v Kamniku, Marija Matković v Ljubljani, Franjo Boje v Ponikvah, Josip Lipovec v Ljubljani, Franc Keržić v Šmartnem pri Kranju, Adela Fabijan v Zrečah pri Konjicah, Karolina Kočmur pri Sv. Urbanu blizu Ptuj, Ulrich Hauptman v Ribnici pri Prevaljah, Izidor Koh v Zg. Šiški, Ana Farbič v Ljubljani, Albina Svetek v Ljubljani, Janez Pirnat v Kostanjevici, Darinka Frank v Mostah, Avrelja Hraštnik v Gor. Logatcu.

Beleške

O kmetijski družbi

Včerajšnji »Slovenec« polemizira z našim nedeljanskim uvodnikom o obnovi stare Kmetijske družbe. Meni, da ves naš uvodnik ni nič drugega kakor zvita želja: »Pustite kar smo naredili. Priznajte nered, pa bo red. Potrdite prekršena pravila, pa bodo veljavna pravila. Skratka »Jutro« modruje natančno tako, kakor je modrovalo ob čiščenju občinskih odborov in potem skušalo zbuditi sočutje do gasilskih vrst, ko jih je oblast skušala vrniti njihovu namenu.

»Slovenec« se moti. Niti nismo izrazili zvite želje, da se potrdijo prekršena pravila, ker sploh ne vemo, kako se to napravi. Niti nismo modrovali o razpuščenju občinskih zastopstev in vzbujanju jočutja do gasilskih vrst, temveč smo samo ugotavljali suha dejstva in navajali posledice, ki so žal le premnogokrat nastopale.

»Slovenec« nam porogljivo očita, da moramo po obnovi stare Kmetijske družbe ključno priznati, da je nastal »zelo zapleten položaj, kakor da bi bili mi krivi, da je temu tako. Njemu je vse jasno in kakor po navadi si je tudi tokrat poklical svojega pravnika Salomona, ki se čudi, da mi ne maramo priznati, kar je »Slovenec« samo po sebi uveljavil: da namreč zadruge Kmetijske družbe ni več in da je samo društvo Kmetijske družbe, ki je bilo štiri leta vključeno v združeno obklo. Sedaj so mu to obklo srekli, če bo pa kaj škoda jo bodo pa drugi povrnili. Tako pravniško naziranje o položaju, ki je nastal radi obnove stare Kmetijske družbe, je seveda povsem svojevrstno in je očitno vzel iz posebnega kodeksa iuris, ki pa v Jugoslaviji še ni uveljavljen.

»Slovenec« polemika je le dokaz, s kako lahkomišelnostjo pri njem razpravljajo o vprašanjih, ki globoko posegajo v gospodarsko življenje našega naroda.

Učiteljske organizacije JRZ

Po sklepu vodstva JRZ se imajo v okviru stranke organizirati posebne učiteljske organizacije. V Beogradu je že osnovan učiteljski glavni odbor JRZ, sedaj pa se vršijo po Srbiji sreske učiteljske skupščine, na katerih nastopajo odposlanci učiteljskega glavnega odbora JRZ, ki izročajo učiteljskim skupščinam pozdrave ministra prosvete. Kakor poročajo strankina glasila, so v nekaterih srezih v Srbiji že ustanovljene učiteljske organizacije JRZ in jim je baže pristopila večina učiteljskega dotičnih srezov.

O vprašanju strankarske stanovske organizacije objavlja »Učiteljski tovariš« članek, ki ga je priobčilo glasilo JUJU že 1. 1932. povodom ustanovitve posebnih učiteljskih odborov pri JNS. V tem članku je rečeno, da JUJU sicer ne odvrča učiteljskega odlovanja v drugih organizacijah ter celo priporoča, naj njeni člani vstopajo tudi v odbore strank, katerih pristasi so, vendar pa ne more ostati indiferentna napram stanovskim političnim organizacijam. Zlasti odločno zanika članek, da bi bila stanovska politična organizacija upravičena zastopati stan in avtoritativno tolažiti njegovo stališče.

Kakor je znano, JNS posebne strankarske učiteljske organizacije ni izvedla, ker je vodstvo stranke uvaževalo argumente učiteljske stanovske organizacije, da naj ostane stanovsko delo izven strankarskih mej.

Naknadne občinske volitve v Bosni

V nedeljo so bile v drinski banovini naknadne volitve za štiri občine, za katere je sarajevsko upravno sodišče prve volitve razveljavilo. V občini Prači, srež Rogatica, je bila ostra borba med listama JNS in JRZ. Zmagala je lista JNS, ki je dobila 983 glasov, dočim je lista JRZ dobila 957 glasov. V ostalih treh občinah so si stale nasproti liste JRZ in liste združene opozicije. V dveh je zmagala združena opozicija, v eni pa JRZ.

Brez komentarja

Glasilo kranjskega župnika je nedavno objavilo notico, v kateri pravi na naslov političnih nasprotnikov, da naj le sanjajo, samo pridi naj bodo, da jih ne bodo obesili na evharistični križ. »Slovenski Narod« je to notico priobčil pod naslovom »Brez komentarja«. In resnično bi bil vsak komentar odveč, saj se v tej notici razodevata globoka moralna pokvarjenost in verski cinizem pisca, ki si brez sramu predstavlja evharistični križ kot vislice. Namesto da bi gosposde iz Kopitarjeve ulice napisali svarilno besedo na naslov v Kranju, se zgražajo nad »Slovenskim Narodom« napol ga denuncirajo, da brani komuniste. To v resnici zasluži ponovni naslov »Brez komentarja«.

Izjave odposlanca dr. Mačka

V nedeljo je bilo v okolici Banja Luke zborovanje zemljoradniškega krila združene opozicije. Kot odposlanec dr. Mačka je na zborovanju govoril nar. posl. Tomo Baburić. Med drugim je rekel:

»Mi kmetje smo v politiki realni in ne damo mnogo na besede. Naša stranka ne odklanja za pogajanja nikogar, ki ima oporo v srbskem narodu, vendar je težko reči, kdaj bo prišlo do sporazuma. Med nami in združeno opozicijo ter JRZ ni nikakih osebnih nasprotnost, marveč so le nasprotnosti v političnih pogledih. Mi ne čemo samo delne rešitve hrvatskega vprašanja, marveč popolno, tako da se bodo Hrvati i politično i gospodarsko i kulturno mogli razvijati v popolni svobodi, enako pa tudi Srbi in Slovenci. Mi nismo proti državi. Nasprotno, mi smo za to državo, ki pa jo je treba urediti tako, da bomo mogli v njej živeti vsi, ki v njej delajo. Načeloma se, da bo kmalu prišel čas, ko se bo izvršila konsolidacija naše države, pa bo do zadovoljnega mesta in vas in ves naš narod.«

Voždovski občinski nameščenci za svojo stalnost

Poročali smo že, kako so se na občnem zboru občinskih nameščenec za svaško banovino nekateri člani izrekli proti zahtevi po službeni stalnosti. Istočasno, v nedeljo, so imeli v Novem Sadu občni zbor tudi občinski nameščenci dunavske banovine. Sprejeli so resolucijo, v kateri odločno zahtevajo, naj se vsem občinskim nameščenec prizna stalnost, tako da je odpuščati moglo le po izreki disciplinskega sodišča. Sprejeli so tudi apel na narodno skupščino, ki jo prosijo, naj ne uzakoni predloženega

Konec v Banski Bistrici

Zadnji dan in lepo slovo

Včeraj zarana se je naša smučarska reprezentanca vrnila z zaključnih tekem za Lovansko prvenstvo

Banska Bistrica, 7. februara

V soboto zvečer je bila v krasni dvorani Narodnega doma svečana razglasitev rezultatov in razdelitev darj za domače državno prvenstvo in za vojaške tekme. Pri tej priliki je naš najboljši presenetilo, kako tesno sodelujeta tukaj smučarski savez in vojaštvo, ki sta tudi priredila skupno svečanost. V slavnostnih prostorih se je zbrala najboljša pisana družba smučarjev, civilistov in vojakov, od pavadnega vojaka do generala. Naša ekipa je bila tudi pri tej priliki deležna izredne pozornosti in so ji vsi govorniki posvečali mnogo pristranih besed. Govorniki so domači župan in general Homola v imenu vojnega ministra ter predsednika zveze češkoslovaških častnikov, ki so obenem s temi tekami priredili tudi svoje smučarske tekme. Za vse govore se je zahvalil južnoslovenski delegat Kunstej v lepem govoru, ki so ga prenašali tudi po radiu. G. Kunstej je najbolj podčrtal željo, da bi bratska naroda ostala v živahnih medsebojnih sportskih odnosih, kot sta bila do sedaj in izrazil željo, da naj bi se to slovaško smučarsko prvenstvo v dogledni bodočnosti izpolnilo v vseslovaško s prigriznuto Poljske, Bolgarije in morda tudi Rusije. Po številnih poznejših izjavah se je razvila animirana zabava a pie-som, ki je trajala precej dolgo.

Še o nedeljskem sporedu

Nedelja je prinesla čudno toplotno in prav pomladansko vreme. Sneg se je tajal, po cestah pa je tekla voda v potokih. Mesto se je začelo polniti, navede množice pa je bilo na Masarykovem trgu, kjer je bil start za tekme zveze češkoslovaških častnikov. Naš delegat se je še s sinoti dogovoril, da se bodo naši fantje tudi udeležili tega tekmovanja, pri katerem je startalo nad sto patrulj s po tremi možmi v vojaški opremi. Tako so tudi naši zjutraj dobili od vojakov puške, pasove in bajonete ter odšli v dveh patruljah na start in sicer Smolej, Zemva in Knap, v I. ter Klančnik, Alojz in Gregor in Mrak v II. patrulji. Proga je merila okoli 20 km. Kakor smo že zabeležili, je naša I. stafeta za nat 12 minut pustila za seboj vse vojaške patrulje, med tem ko je druga imela smolo, da se je Gregorju odtrgal jermen pri puški in je moral vsa patrulja odstopiti. Vsi naši tekmovalci so dobili v spomin na to tekmovalce posebne znake, telmovalet, znamenje, stafeta, krasne plakete, savez pa maršmantom starih častnikov zveze češkoslovaških častnikov.

Popoludne se je zvedelo in tako smo po dolgem zapletu Banskó Bistricó v objemu solca, ki smo ga ves čas zelo pogrešali. Po obudu so se začele valiti množice proti skakalnici, ki pa je bila zelo slaba in jo eden od naših kratko krsil za »drvarnico«, ker so se na njej lomile smuče kot bi se kralji drva. Kakor rečeno, je bila skakalnica v zelo slabem stanju. Kljub toplotni vremenu v mestu je vladal občut skakalnica mraz, tako da je bila zelo trda, poledelela in valovita. Preteklet se je precej zakasnil, kor so morali skakalnico vso prehoditi in izprazniti deske, da so vsi nekoliko omili nevarnost. Bilo je mnogo padcev, najmanj 40 odstotkov na vsaj tej tekmi. Lepo bi bilo, če bi bila ta skakalnica takšna kot je naša planiška na železnici. Tukaj smo šele videli, kaj nam je ustvaril inž. Bloudek in tukaj smo šele opazili kako bi tekmovalci potrebovali tudi čohi. (Podrobne rezultate o solo-skokih smo objavili že v dveh zadnjih številkah. Op. ured.) Potrebno se nam zd. omeniti, kako se je zgodilo,

da se je moral naš Novšak zadovoljiti šele s 16. mestom. Bi je precej prehladen in skakalnica je bila zelo slaba, tako da je prišlo najhujše. Novšak je, da bi morda le še nadoknadil razliko do zmage v letošnjem prvenstvu, riskiral vse in je bil njegov zadnji skok tako lep, da so mu vsi sodniki že dali za stila vseh 20 točk. Do stika z zemljo je bilo tako, potem pa se je skakalnica pod učinkom prejšnjih padcev globoko vdrla in Novšak se je moral povajati po stminji. No, in potem so šle točke in morda tudi zmaga v slovaškem prvenstvu. To je usoda vsob tekmovalcev na skakalnicah!

Na poti domov

Ljubljana, 9. februara. V nedeljo zvečer je bila v dvorani Narodnega doma v Banski Bistrici razglasitev končnih rezultatov v slovaškem prvenstvu. Zopet so nas Jugoslovane viharno pozdravljali in nam še enkrat pred odhodom hoteli pokazati vso svojo naklonjenost. Svečanost je bila kratka, ker je bilo treba na vlak. Fantje, ki so se vse dni kosali, kdo bo osvojil več čeških src, od deliških kajpa, so se pridno vrteli in se kiso držali, ko jim je bilo rečeno, da je prišla ura odhoda.

Na prvem lokalnem vlaku je šlo dobro. V Zvolenu pa nas je čakalo prvo razočaranje. Objubili so nam, da bomo dobili rezervirane prostore, toda ljudi je bilo polno kot v panju in nič ni pomagalo, ko smo se jezili in razburjali, pa tudi zabavljali. Zato pa smo na naslednji postaji Žilini, kjer je bilo treba prestopiti v direktni brzovlak za Dunaj, doživeli prijetnejše razočaranje. Tamkaj so nam menda le na obljube iz Banske Bistric pripraviili poseben vagon, s katerim smo se prav udobno do 9. zjutraj pripeljali v zadimljeni in zamegljeni Dunaj. Tudi z Dunaja proti naši meji je šlo po celodnevem postanku prav udobno, kajti tudi tamkaj so nam rezervirali spet poseben vagon, v katerem smo prijetno predremali pot do Ljubljane. Zdi se, da druge železniške uprave mnogo bolj upoštevajo želje tujcev, kadar pridejo na obisk njihovih držav. Majhen intermeo smo imeli proti jutru še na naši meji v St. Ilju, kjer pa službujoči organi z nami niso imeli posebnega posla. Kakor da bi vedeli, da smo preživeli zadnjih 10 dni v samih skrbah za denar. Na kolodvoru v Ljubljani nas je čakal tehnični referent JZSS dr. Švigelj, ki je z delom naših tekmovalcev že popoldne nadaljeval pot v drugo mednarodno areno.

Zaključni rezultati

Stanje točk v letošnjem slovaškem prvenstvu po posameznih disciplinah je bilo naslednje:

	ČSR	Jugoslav.
za stafeto	360	344.25
za alpsko kombinacijo	174.855	221.84
za tek 18 km	231	225
za tek za kombinacijo	232.05	199.5
za skoke za kombinacijo	211.75	160.85
za skoke ločeno	283.55	269.80

skupaj 1493.655 1421.24

Pregled tekmovalj za slovaško prvenstvo v vseh treh letih: leta 1934: ČSR: 1323.755, Jugoslavija 1101.185, Poljska 1318.755, 1. 1935: ČSR 1473.465, Jugoslavija 1421.415, 1. 1937: ČSR 1493.655, Jugoslavija 1421.24 skupno: ČSR 4290.875, Jugoslavija 3950.84, Poljska 1318.375.

Gasilska skupščina v Škofji Loki

Iz Škofje Loke nam poročajo:

Ob ogromni pozornosti vsega prebivalstva v mestu in okolici je bila v nedeljo 61. redna letna skupščina gasilske čete v Škofji Loki. Udeleževali gasilcev je bila taka, kakor še nikdar, saj se jih je zbralo preko 70. Skupščino je otvoril tajnik Jože Okorn, nakar je bilo zapisničarjev 23 novih članov. Po zapisnici se je pokazalo, da se je nekdo drugi podpisal za gasilca Ivana Potocnika, ki je šel ta hip prispel na občni zbor. Na zahtevo večine članov je bil novodošlec za prišede posebej, na vse navzoče pa je naredilo mučen vtis, da je nekdo tako malo spoštoval svetost prisrge.

Tajnik je potem prečital odluk o razrešitvi stare uprave ter imenovanju novega upravnega in nadzornega odbora. Navedel je, da nova uprava še ni dobila v roke poslovnih knjig, dopisov, imenika članstva, seznama inventarja itd. Število članstva je bilo treba zato šele ugotoviti. Dosedanji dolgoletni predsednik Ivan Kavčič je izjavil, da njega ni nihče zasiljal glede števila članstva. Intervjualec Fr. Dolenc mi, je vprašal, kdo prav za prav vodi skupščino, ali tajnik Okorn ali novi predsednik Šušteršič, ki je tudi navzoč. Prišlo je do prerakanja in viharnih prizorov. Od vseh strani so padali mediklici. Člani so zahtevali, naj blagajnik Zoran Deisinger po blagajniških zapisnikih ugotovi, kdo je član. Deisinger pa ni dobil besede, pač pa so se polmsenoko prečitali izvršujoči člani. Večina je protestirala, da je bilo izpuščenih sedem aktivnih članov čete. Zopet je prišlo do burnih prizorov, tako da tajnika ni bilo slišati.

Stari tajnik je pojasnjeval, zakaj ni izročil knjig novi upravi, izjavil pa je, da so knjige legalnim predstavnikom gasilstva vedno na razpolago. On se samo drži zakona. Imenovani tajnik Okorn si je zaman prizadeval, da bi dosegel posluh. Njegovi ukori so izživali samo nova protestna ogroženja, tako da občni zbor ni mogel začeti z obravnavo dnevnega reda. Franc Dolenc mi je omenil pismo, ki ga je leta 1933. pisala četna uprava sreski ekspozituri in ki ga je objavil zadnji »Gorenjec«. Ugotovil je, da so pri tem izostali ravno najbolj važni odstavki, in prečital originalno pismo. Poudarjal je, da so se škofoleški gasilci vedno izogibali vsake politike v društvu in stremeli le za tem, da čim bolj služijo kralju, državi in bližnjemu. Njegova izjavanja so žela viharno odobran-

amandmana, po katerem bi morale občine na zahtevo političnega oblastva odpuščati svoje nameščence

vanje ogromne večine navzočnih, občni zbor pa je bil zaključen, ne da bi opravi svoje delo.

Sodni odmev volitev v Radovljici

Iz Radovljice nam poročajo: V sredo 3. t. m. so bile pred sreskim sodiščem tri razprave o dogodkih, ki so se pri nas odigrali ob zadnjih občinskih volitvah. S. M. je bil obtožen, da je med volilno agitacijo vzkliknil hud očitke proti radovljiškim pristaeim JRZ. Obtoženec je to zanikal in trdil, da je rekel nekaj drugega. Ker so pa zaslišane priče potrdile vzklika, zaradi katerega je bil sedaj obsojen. Dobila sta vsak po 60 din globe.

Kot druga sta se zagovarjala dva radovljiška obrtnika, pristasa JRZ, ker sta prvega obtoženca dejansko napadla zaradi vzklika, zaradi je bil sedaj obsojen. Dobila sta vsak po 60 din globe.

Največje zanimanje je vladalo za tretjo obravnavo. Obtožena je bila ga. Zora Čebul, soproga iz davčne službe odpuščenega uradnika pripravnika. Obtožnica ji očita, da je po opustu svojega moža na cesti pljunila pred radovljiškega odvetnika dr. Albina Šmajda, na dan volitev pa mu dala kifuto. Oboje je storila zato, ker je smatrala dr. Šmajda za krivega, da je bil njen mož odpuščen.

Obtoženka in njen zagovornik dr. Triller sta povdarjala obupno življenje obtoženke in njenih otrok zaradi odpusta njenega moža. Stori la svoje dejanje v obupu in umljivem razburjenju. Obsojena je bila na 200 din globe, pogojno za eno leto.

Zveza kopališč

o novi avtorski uredbi

Beograd, 9. februara. AA. Prosvetni minister Dobrivoje Stobošević je dobil tole br-zojavko iz Zagreba:

»Kar najtopleje pozdravljamo uredbu o ureditvi avtorskega pravnega posredovalstva, kot odlični rezultat našega dolgoletnega stremeljenja. Ta uredbitev se nam zd. edina pravična in koristna za naše avtorje in za naše člane. — Zveza kopališč kraljevine Jugoslavije.

Vremenska napoved

Zemunska: Prijetni bo nekoliko hujši mraz v večji severni polovici države, oblačno in deževno zlasti v zahodnih krajih, v planinah morda sneg, v Podonavju košava.

Zagrebka: Nestalno, oblačno, deževno, zmerno hladno.

Naši kraji in ljudje

Slovo odličnega prijatelja

Kakor smo že poročali, zapušta te dni svoje službeno mesto v Beogradu tiskovni ataše češkoslovaškega poslanstva g. Edvard Parma, ki je odpoklican na službovanje v ministristvo zunanjih zadev v Prago. V Beogradu je služboval dve le-

ti, še prej pa se je kot referent za slovan-
ske zadeve v oddelku za informacijsko
službo čsl. zunanjega ministristva do vseh
podrobnosti seznanil z našimi priilikami,
ki jih je zadnji dve leti tudi temeljito pro-
učil v svojem vsakdanjem poslu. Kot
iskren prijatelj našega naroda si je pri-
dobil ne samo v krogih novinarjev mno-
go prijateljev, marveč je stopil v osebne
zveze tudi z mnogimi uglednimi osebnost-
mi našega javnega življenja.

Naš narod je g. Parma spoznal v svo-
jih čestih potovanjih po Jugoslaviji in je
o svojih vtisih napisal v češkoslovaškem
tisku niz raznih razprav in člankov. Na-
šo državo je prepoznal opetovano počez
in podolgem, tako da je pozna kakor last-
no domovino. Posebno pa si je svoje po-
znavanje poglobil na svojem službenem me-
stu zadnji dve leti.

G. Parma, simpatični moravski Hanak,
zapušta v Jugoslaviji mnogo dobrih pri-
jateljev in znancev, s katerimi je uspešno
vršil delo na čim tesnejšem zblizanju obeh
bratskih narodov. Želimo mu vsega uspe-
ha na novem službenem mestu in se za-
vedamo, da bomo imeli v njem tudi v na-
prej dobrega prijatelja.

Stara jeseniška garda umira

Jesenice, 9. februarja.

Po daljšni bolezni je v ponedeljek
zjutraj v 68. letu starosti preminul go-
spod Alojzij Čop, delovodja KID in hišni
posesnik na Jesenicah. Pokojnik je bil
pri KID zaposlen polnih 54 let in je bil
pred kratkim s strani ravnateljstva de-
ležen posebnega priznanja za zvesto služ-
bovanje. Bil je eden od tiste stare bohins-
ke železarske garde, ki počasi izumira
in katera je pred desetletji došla na Jese-

Praznik rudarskega gla- varja inž. Josipa Močnika

Danes poteče 50 let, odkar se je v Idriji
kot sin preproste rudarske družine rodil
inž. Josip Močnik, rudarski glavar v Ljub-
ljani. Doma je študiral realno, nakar je v
Pibramu absolvirал rudarsko visoko šolo.
Potem je deloval delj časa kot uradnik ru-
darske uprave v Bosni. Vojno je prebil na

fronti, kjer je bil hudo ranjen, po preobra-
tu pa je nastopil važno mesto v upravni
službi v Celju. Zaradi svojih odličnih stro-
kovnih sposobnosti je bil od tod poklican k
državnemu rudniku v Velenje, ki ga je kot
direktor vodil z velikim uspehom nekaj let.
Njegova zasluga je med drugim postavitev
električne centrale v Velenju, ki zalaga da-
nes velik del Slovenije z električnim to-
kom, obenem pa smo mu dolžni hvalo, da
je zagotovil obstanek velenjskega rudniške-
ga obrata.

Iz Velenja se je vrnil spet v upravno
stroko. Na odgovornem mestu rudarskega
glavarja si je v kratkem času pridobil sim-
patije delavcev in podjetij, kar je lahko
dosegel pač samo sprčo svojega temeljit-
ga poznavanja delavskih potreb in potreb
našega rudarstva sploh. Naši javnosti so
še v dobrem spominu socialni pretresljaji
v rudniških revirjih v zadnjih letih, ko je
inž. Močnik kot rudarski glavar v Zagre-
bu s tedanjim ministrom za gozdove in
rudnike Ultimskim nemalo pripomogel k
ureditvi naših rudarskih problemov, da je
v časih krize in bede zavladalo vsaj znosno
razmerje med rudarji in TPD v črnih dolin-
ah. Ob domačemu prazniku inž. Močnika
iskreno čestitamo z željo, da bi naš rudar-
ski glavar še dolgo tako skrbno in vestno
zastopal interese našega rudarstva in kot
predstavnik državne oblasti urejal in iz-
ravnaval, kar je v naših revirjih tako po-
gotokrat narobe.

nice ter se zlasti pri predelavanju in va-
ljanju železa najmočnejše uveljavila. Kot
mlad fant je pred 54 let začel delati v
bohinski železarni in kot delovodja je
zapustil delo v modernem preurejeni va-
ljarni. Usoda mu ni naklonila, da bi v je-
seni in zimi svojega življenja užival sa-
dove svojega dolgoletnega težkega dela.
Zapustil je žalujoco vdovo, več sinov in
hčera, ki pa so večinoma že preskrbljeni.
Sin Srečko je blagajnik in knjigovodja
KID, predsednik društva nameštencev
KID ter nenadomestljiv predsednik finan-
nogospodarskega oddelka Sokola in dru-
stva Sokolski dom na Jesenicah.

V Koroški Beli-Javorniku pa je po dol-
gotrajni bolezni umrl v nedeljo zvečer v
53. letu starosti g. Anton Grošelj, delav-
ec v tovarni KID na Jesenicah. Pokojnik
je delal v tovarni polnih 28 let. Bil je
miren, dober in inteligenten delavec in
vri narodnjak, ki je svoje notranje pre-
pričanje tudi na zunanjo krepko uveljavljal.
Bil je prvi praporščak Narodne strokovne
zveze na Jesenicah in ponosno je nosil
svoj prapor na čelu narodnih delavskih
čet pri delavskih proslavah širom Sloveni-
je. Zapustil je žalujoco vdovo, hčerko in
sina, ki pa sta oba že preskrbljena. Bodi
uglednima pokojnima ohranjen lep spo-
min, hudo prizadetim preostalom pa izre-
kamo iskreno sožalje!

Tinčkova mati je umrla

Hrastje, 9. februarja.

Dober mesec dni za svojim sinom Ludi-
vikom je končala svoje dela polno življe-
nje gospa Uršula Dolničarjeva, vd. Šiška.
Njeno delo in trud sta bila posvečena le
rodni grudi in ljubezni do nje. V starosti
78 let je po šestih dneh bolehanja sinoči
podlegla zahrbitni pljučnici. Na svečnico
je legla v posteljo, iz katere ni več vsta-
la. Kakor je bilo vse njeno življenje sa-
mo trpljenje, tako ji tudi smrt ni priza-
našla. Mnogo je morala pretrpeti zadnje
dni.

Gospodarila je po smrti svojega prvega
moža in vestno podpirala tri ogle v hiši.
Po smrti drugega moža pa je morala spet
prevzeti sama vso skrb, vse križe in od-
govornost, da ostane grunt čist, neobre-
menjen. Dvajset let je kot vdova po Iva-
nu Dolničarju vzorno vodila veliko gospo-
darstvo. Zdaj bo našla večni počitek v
zemlji, ki jo je tako vroče ljubila. Znana
je bila daleč naokoli kot vzorna gospo-
dinja — šegava in prijazna, pa tudi huda,
— kakor je bilo pač treba. Pod hrupavo
skorjo je bilo vroče srce.

Predobra mati je vse otroke dobro vzgo-
jila in preskrbela. Številni sorodniki in
prijatelji — sploh vsa okolica — jo bodo
težko pogrešali in ohranili v najlepšem
spominu. Bodi ji lažka zemlja, ki ji je
bila vdana vse dni! — Ljubljanske ude-
leženice pogreba odpelje Pečnikarjev av-
tobus na pešnico ob 14.15 s Krekovega
trga.

Razbojnik Bradeško še zmerom straši

Škofja Loka, 9. februarja.

Odkar si je priboril Bradeško svobodo,
se vrste po škofjeloškem gorovju in dru-
godi vplomi, ki vsi kažejo, da so bili izvr-
šeni od skrajno drznega človeka. Kljub
temu, da so orožniki Bradeško stalno za
petami, mu ne morejo do živga. Obsežni
gozdovi, zlasti v Polhograjskih Dolomi-
tih, mu nudijo dovolj zavetja. Mimo tega
pa se zna Bradeško svojim zasledovalcem
izredno sprotno izmikati.

Zdaj raziskujejo oblastva velik vlom, ki
je bil izvršen pri posestniku Jožetu Ko-
širju v Valterskem vrhu nad Škofjo Lo-
ko. Gospodarja ni bilo doma. To priliko
je izkoristil vlomilec in odnesel več tisoč
dinarjev v gotovini, poleg tega pa še bra-
nitno knjižico, glasečo se na preko 50.000
dinarjev. S to se seveda ne more okori-
stiti, ker je Košir o tatvini takoj obvestil
denarni zavod za primer, ako bi skušal kdo
denar dvigniti. Sreča v nesreči je bila, da
je nosil gospodar mnogo gotovine ome-
njene dne s seboj, ker bi bil sicer go-
tovo tudi ob ta denar. Tatvino pri Košir-
ju prav tako pripisujejo Bradeški.

Zelo drzen vlom je bil izvršen tudi bil-
zu Škofje Loke. Tat se je prebil v hišo
akozí zid, ki ga je prebil, in izmašnil pol-
no 2811 Din. Žena, prestrašena nad iz-
gubo denarja, si možu sploh ni upala po-
vedati resnice, marveč je zatrjevala, da
je odnesel tat le okrog 500 Din. Potem
pa, ko so tatu, nekega Ambrožiča, ujeli,

je ta sam priznal, da je bilo več denarja.
Značilno za Ambrožiča je, da ga je nago-
voril za vsem eden njegovih znancev. Ko
sta namreč korakala nekega večera sko-
zi omenjeno vas, ga je ta opozoril, da bi
se pri tej hiši dalo nekaj dobiti.

Zagonetna smrt posestnika v hlevu

Maribor, 9. februarja.
Čudna smrt je doletela posestnika Ju-
rija Simona iz Petišovcev, ki je dosegel
starost 50 let. Jurija Simona so že name-
ravali pokopati, pa so v zvezi z njegovo
nenadno smrtjo krožile med ljudmi tako
čudne govorice, da so orožniki prijavi-
li zagonetno smrt sodišču, ki je takoj odre-
dilo obdukcijo. In izkazale so se prav za-
nimive reči. Dognalo se je namreč, da gre
za nasilno smrt, ki je nastopila kot po-
sledica večkratnega udara z nogo v si-
monovo spolovilo in so bile poškodbe tako
hude, da jim je Simon podlegel.

V nadaljnji preiskavi se je ugotovilo,
da je posestnik Simon dva dni pred smrt-
jo spal v hlevu in da so ga našli nasled-
nji dan nezvestnega. Potem se sploh ni
več zavedel. Pač pa se da po raznih oko-
ličnostih sklepati, da je omenjena noč vdrl
neki neznanec v hlev, ki je Simona z no-
go tako obdelal, da se je Simon onesvestil
in nato umrl. Pri preizvedbah so se neka-
tere okoliščine nakopile okoli osebe po-
kornikovega svaka 36letnega posestnika
Jožefa Matjašiča, ki so ga zato skupno
z ženo Katarino aretirali in ga nato pre-
peljali v mariborsko jetnišnico. Aretirani
Matjašič pa odklanja vsako krivdo, prav
tako žena Katarina.

Drevesa padajo ...

Brežice 9. februarja

Na levj in desni strani banovinske ceste
proti Bizelskemu je velik gozd, po večini
sestojek iz smrek. Skoro ves velik gozd je
bil last brežiške graščine. Le del gozda na
levi strani je bil lastne mestne občine bra-
ziške, ki ga je zaradi denarnih nepravil raz-
parcelirala in prodala zasebnikom. Ti zdaj
pridno izsekavajo dreve in se ne brigajo
za nadaljnjo pogozditev.

Ker je pretila razlasiitev v okviru agrar-
ne reforme, je graščina prodala ves gozd
tvrdka Deutsch in sinovi iz Zagreba. Mimo-
greda bodi omenjeno, da sta se v lovske
dvorec tega gozda nedavno sestala dr. Ma-
ček in dr. Stojadinović. Kar se ni posrečilo
graščini to dela tvrdka Deutsch in sinovi,
namreč podira vse dreve od kraja. Seveda
bo morala golote na novo pogozditi pod
nadzorstvom državne oblasti. Dnevnjo na-
klada okleščena in oguljena debela dvesto
voznikov. Kar je nad 35 cm debelo. Odpr-
vi tvrdka Deutsch, drobnejše pa Poljopi-
redna banka, ki je tvrdila z njo v zvezi.
Iz hrastovih debel se izdeluje 8 vrst želez-
niških prago. Večjeje se preteja za drva,
ali pa se porabi za pridobivanje tanina.
Mnogokrat je poleg napornosti nakladanje
na vozove nevarno. Tako je padlo deblo na
nogo Ivanu Ureku iz Globokoga in sicer s
tako silo, da je zlomljena kost pogledala
skozi čevlje.

Smrt v kopališču

Maribor, 9. februarja.

Pri mariborski kurilnici državnih želez-
nic je urejena kopalnica, ki je na razpolo-
po vsem nameštencem in vpokojencem žele-
zniških delavcev in kurilnic. Danes se
je šel tja kopat tudi 84letni vpokojeni mi-
zar državnih železnic Ivan Mraz z Betnav-
ske ceste 18. Po predpisih pa bi se moral
čez trideset ure vrniti iz kabine, a ga ni
bilo. Zato je postala postrežnica pozorna
in je sama odprla vrata. Našla je moža v
vodi negibnega. Bil je mrtev. Prvotno so
ljudje mislili, da se je Mraz v vodi one-
svestil in v njej utonil. Zdravnik pa je ugo-
tovil, da ga je zadela srčna kap, ki ji je
starček takoj podlegel.

Žrtev preizkušnje moči v gostilni

Maribor, 9. februarja.

Danes je umrl v mariborski bolnišnici
zmani brivski mojster Oskar Marko, star
33 let. Podlegel je poškodbi, ki jo je dobil
ob priliki preizkušnje moči v gostilni. Pri
franski kapljici v Mlinaki ulici. Pred dne-
vi je bila namreč am zbrana vesela družba.
Med razgovorom je nekdo sprožil misel,
da bi šli preizkušat svoje moči o roko-

Skrivnost Radiona:

Samo Radion vsebuje dobro
Schichtovo milo in je zato tako
blag in izdaten.

Samo

Schichtov **RADION**

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

borbi. Več prisotnih je bilo takoj za to in
v znamenju splošne šale in razvedrila so
se pričeli ruvati. Za šalo pa je takrat pre-
žala smrt. Nasprotnik brivskega mojstra
Marka, ki je bil očitno zelo močan, je svo-
jega moža dvignil visoko nad glavo in ga
po pravilih rokoborbe zagnal ob tla ter mu
hotel še potlačiti obe rami ob pod. Marko
pa je pri tem priletel s tako silo na tla, da
si je pri padcu strl hrbtenico in so ga mo-
rali nemudoma prepeljati v mariborsko bol-
nišnico, kjer je danes podlegel poškodbam.
Oblasti so uvedle preiskavo.

Z nožem pod rebra

Maribor, 9. februarja.

Popoldne okrog 15. ure se je vračal vo-
znik Franc Lešnik, ki je uslužben kot hla-
pec pri posestniku Selcerju v Gradišcu št.
31 blizu Pesnice, proti domu. Na gornje-
kungotski občinski cesti so ga napadli z
noži trije pijani fantje, doma iz Eimbuša
in Hoč. Eden mu je zastavil pot, da ne bi
zbežal, drugi pa mu je porinil nož med
rebra, da se je takoj ves krvav zgrudil na
tla. Orožniki iz Košakov, ki so bili tam
blizu so vse tri fante aretirali in jih iz-
ročili okrožnemu sodišču v Mariboru. Le-
šnika pa so reševalci prepeljali v maribor-
sko splošno bolnišnico. Njegovo stanje je
zelo resno.

Z deli pri regulaciji Ljubljance

so — ker je bilo vreme še precej ugodno
— nadaljevali tudi ves januar. Z oblogo
desne, prulske brežine so prišli že preko
Franzlove do ozadja Skrljeve hiše. Tod so
naleteli na zelo globok kanal v primeru
skoro enega metra. Ta kanal vodi menda
izpod ceste na Privozu. Kamnarji so pa v
tem predelu prekinili vprav le dni zaradi
vremena s svojim delom. Jih ni bogsigavdi
koliko, so zgolj domači, ker Primorskih od
Sušaka se Podjetje inž. Dukje za enkrat za-
radi nastalosti vremen še ne upa pokli-
cati. Ročni in belonski delavci so na poslu
ob brežini na tej strani prav tik zatvornice,
kjer zabijajo še nekaj končnih prikotov in
urejajo brežinski plast. Kopači in nakladal-
ci še vedno odkrivajo Ljubljansko dno in
so se preselili z odkopom zemlje na nasprot-
no levo stran ob Trnovskem pristanu, kjer
odvažajo menda zadnjo odvisno zemljo, ki
jo sedaj vozi železnica kar k transformo-
torju ob mostu. Na tem mestu namreč za-
slipejo in urejajo manjšakotno brežinsko
zemeljsko plast. Prve ločate onstran zatvor-

Milijonske sleparije na račun invalidnine

Leta 1931 je bila v Beogradu razkri-
ta sleparija, ki je oškodovala državno bla-
gajno za težke milijone na ta način, da so
sleparji dvigali invalidnine in druge pri-
spevke za invalide, ki jih sploh ni. Sesta-
vili so dolgo listo izmišljenih imen invali-
dov in vdov in potem dvigali prispevke.
Preiskava je bila težavna in dolgotrajna
in šele zdaj je bil pred okrožnim sodiščem
v Beogradu razpisan proces proti Jovanu
Lakičeviću kot glavnemu krivicu in 57 nje-
govih pomočnikov. Za razpravo je bilo v
javnosti ogromno zanimanje, ker doslej še
ni bilo ne ve, na kak način so bile slepa-
rije izvedene. Na razpravo je prišlo le ne-
kak oboževalec, Lakičević in glavni nje-
govi pajdaši pa so sodišču pisali, da so
bolni in predložili so vsi tudi zdravniška
spričevala. Sodišče je odredilo posebno ko-
misijo zdravnikov in sodnikov, da ugo-
vi, če so navedbe o boleznih resnične.

PRIJETNO

Tončkovi starši potujejo iz Avstrije.
Tonček potuje z njimi.
Starši morajo iti v carinarnico.
Carinik pregleduje kovčeg. Brska med
volno in perilom.
Iznemada pa vzklikne Tonček:
»Očka, zdaj bodo pa kmalu prišle na dan
tvoje nove igralne kvarte.«

OGENJ

Dreta je prišel v majhno mesto in tam
prenočil. Sredi najslajšega spanja pa ga je
zbudil možak, ki je kričal na ulici. »Ogenj,
ogenj!«
»Kako brezobzirni ste ljudje,« je vzklik-
nil Dreta in zagnal skozi okno — škaflico
vžgalic.

Prišla je pepelnica...

Šment! To vam je bil predpust! Kratek
sicer, pa že dokaj bolj razposajen kakor
druga leta! Neutrudno so drsli podplatki po
plešičih, srca so komaj utegnili poganjati
kri po razgretih mišicah, iz oči so švigali
mameči, zdaj proseči pa spet zapeljivi po-
gledi. No, marsikatera ljubezen se je za-
ključila pred oltarjem in dokaj posla so
imeli tudi fotografi. Saj je že stara navada,
da mora objektiv že poznim rodovom v
spomin ovekovčeviti »štemanje praznik mla-
doporočencev.

Kurent je neugnano dirigiral mile viže,
od modernega radia do na vse kriplje pre-
tegnjenih mehov v poslednji gorski vasi.
Marsikje so svatovali tri ali še več dni. Pa
je tudi predpust tisti čas, ki od letnega iz-
kupička porok požanje največ dobička.
Praznike so se kašče, v sveže platno postelj
po legli kovači nove sreče in medeni tedni
bodo še daleč v postne dni prinesli pod
borne slamnate strehe prav toliko srečnega
razkošja, kolikor ga more dati še bolj bo-
gata hiša. Ljubezen ne izbira in kuje vsa-

komur, ki ji prisluzne s pravim razumom,
zmerom isti, večno lep odmev ubrane pes-
mi srca.

Ali že od nekdaj je bilo tako, da v to-
plo zakonsko gnezdo ni moglo priti vsako,
po ljubezni še tako koprneče srce. Ostajali
so zunaj zakrknjenci, ostajale ledenomrzle
samice in, kar je bilo najhujše, več ko pre-
več koprnečih devic. In silno je razočara-
nje, še večji je še danes po deželi posmeh,
ko se v pepelnici jutru prestraši dekle
od porednih fantov pod oknom obešenega
slamnatega možica, ki naj jo tolaži v mri-
zlih, samotnih nočeh. Oj, to je jeze in ža-
losti, kadar fantje med vršcem privlečejo
v pepelnici poldnevno koprnečo samico
ploh. Novi časi so sicer prinesli zarjavelim
devicam mnogo tolažbe, da je tudi po me-
stih zmerom več deklet, ki ob lastnem za-
služku nič kaj rade ne zlezajo v zakonski
jarem. Tako počasi umira med Evinimi
hčerami strah pred Prešernovim svarilom:

Fante zbiraš si prevzetna,
se šopirš, ker si zala;
vari, vari, de priletla
samka se ne boš jokala!

Na deželi bo pa še dolgo ostal v ljud-
skih rekih, pesmih in povestih zakoreni-
njeni tip »babe«, ki jo je samski stan tako
čudovito obdaril s peklensko zgovornim je-
zikom. Naše damice, mame in babice naj
si le mislijo, da one ne spadajo med tiste
zgovorne Evine potomke, ki jih bomo na
pepelnici dan pokore otihi pozabljeni.

Z zarjavelo devico je zmerom križ. Do-
kler je mlada, ji drugi ne dajo miru, ko se
postara, pa ona druge nadleguje. Vse na

Značilna končnica na kranjcu

njej počasi ovane, vse otrpne, vse trhli, le
jezik postaja vkljub prirodnemu zakonu
zmerom bolj žilav. Pravijo, da so zaradi
tega podplat, ustrojenci iz babjih jezikov,
nemazljivci. Povsod jo srečavate, zgovorno
staro samico, ne zmanjka je niti pod zvo-
nikom, kjer v družbi enakovrednih zavija
oči in obira sosesko. Ze najstarejši ljudje
so rekli, da je takšen strupeni jezik na eni
strani srp, na drugi kosa, spredaj pa dleto
in gorje tistemu, ki ga babe skozi usta vle-
čejo. Stara blebetulja ima na koncu jezi-
ka šivanko, na koncu šivanke spet jezik in
na jeziku spet šivanko. V peklu imajo vse
jezikave babe za jezik priklenjene, druga-
če jim hudiči niso kos — so trdili stari
očanci.

V slovenskih narodnih pripovedkah, pes-
mih in pregovorih je baba zmerom malo-
pridna prikazen. Se danes velja vraga, da
ne boš imel sreče tisti dan, če ti je pot
preskočila črna mačka ali če te prva sreča
stara baba. Včasih so trdili, da je bog mo-
škega ustvaril, baba pa hudič. O hudobni
etari babi je med našim narodom doma tu-
di tale pripovedka: Ko so židje gnali Kri-
stusa na Oljsko goro, so med potjo izgubili
en žebelj. In ko so približali Zvečičarja na

Domače vesti

Nepredvidno pisanje v „Slovenču“

V večeršnjem „Slovenču“ čitamo: „... Sporociti vam moram, da sem žal že več mesecev brezpiseln in da je moje mesto dobilo strokovnjake iz Avstrije, ki baje zna več kakor jaz, vsaj nemščino zna boljše govoriti, čeprav ima trdka, v kateri sen bi zaposlen, opravlja se v slovenski konzumisti. Če je mene, ubogo paro slovenskega diplomiranega tehnika izpodrili tak nemški strokovnjak, se niti ne čudim, saj slišim da izpodrivajo ponekod celo slovenske inženjerje!“

JNS že nad dve leti ni na vladi...

ARTIN DRAGÉES
ZAPEKA, LENIVOST ČREVESJA

sta vzrok mnogim boleznim. 2-3
ARTIN — DRAŽEJE Dr. WANDERA
vzete zvečer, omogočajo jutraj lahko izpraznjenje.
Dobivajo se v vseh lekarnah v škatlicah po 12 dražej Din 8.— in v vrečkah po 2 dražej Din 1.50.

Oglas reg. pod št. B. 7734/34.

* V ministristvu za gozdove in rudnike bo te dni tečaj za računske uradnike tega ministristva in ravnateljstev državnih gozdov. Slušačeli se bodo na tečajih seznanili z določili uredbe o organizaciji ministristva, obenem se bodo pa učili tudi dvojnega knjigovodstva, ki se bo uvedlo v vseh oddelkih ministristva in ravnateljstev. Tečaj bo vodil g. Vojin Rasič, šef računovodstva v ministristvu.

* Poštne znamke s sliko učenjaka Boškovića. Odbor, ki pripravlja proslavo učenjaka Ruggerja Boškovića ob 150letnici njegove smrti, se bo obrnil na ministristvo pošte s prošnjo, naj bi se v slavnostnih dneih izdale poštne znamke s sliko učenjaka Boškovića. Tudi naš slavnostni rojak Nikola Tesla je bil s posebnimi znamkami počaščen med proslavo jubileja. Sklep proslavnega odbora odobrava ves Dubrovnik, stavljeni pa so bili tudi predlogi, naj bi se v proslavnih dneih poleg poštne znamke z Boškovićevo sliko izdale tudi znamke s sliko Dubrovnika.

* Avionska pošta med Evropo in Južno Ameriko je bila uvedena pred nekaj leti in kmalu je bil tej interkontinentalni zračni zvezi priključen tudi zemunski aerodrom. V začetku je bilo le malo pisem, ki bi jih naši ljudje pošiljali svojim rojakom v Južno Ameriko. Polagoma pa so naši izseljenci po letalski pošti začeli pošiljati domov svoja pisma in tako je postal letalski poštni promet med našimi kraji in Južno Ameriko že precej živahen. Pisma prihajajo iz Južne Amerike k nam že peti ali šesti dan, dočim potujejo v navadno pošto cele štiri tedne. Te dni je bilo v nekem velikem poštnem letalu 86000 pisem za Južno Ameriko. To je naj-večja poštna pošiljatev v zgodovini aeroplačne prekoceanse poštne službe.

* Konec zgodovinske trdnjave. Na hribu Gradini nad vasjo Podgradnji pri Metkoviću je stala trdnjava, katero je v 14. stoletju zgradil vladar Trdvo I. Ko so Turki osvojili Hercegovino, so porušili glavne dele trdnjave. Pod Avstrijo je bila trdnjava obnovljena, po prevratu pa je bila spet popolnoma zapuščena. Okoliški kmetje so omešili iz nje vse, kar se je dalo odnesti. Zdaj je nekdo v trdnjavi še zakuril, da so zgoreli zadnji leseni deli zgodovinske stavbe. Ostali so samo nekateri zidovi, ki skoraj popolnoma razrušeni zidovi.

* Vsako pomlad je železniška proga od Trbovlje do Save v nevarnosti pred padajočim skalovjem, ki se krusi od skalovskih hrobov in pada na progo. Vkljub veliki ozaljivosti progovnih obhodnikov se pripeti, da se po pregledu usuje kamenje na tir. Tako se je tudi v petek zvečer zgodilo, da je malo pred dobodom večernega osebnega vlaka podla v bližini zagorske postaje skala na tir. Lokomotiva jo je zadelala ter jo odstranila, da je vlak brez zapovok pripeljal na postajo. Šele na postaji so pregledali škodo. Vlak je imel zaradi te nezgode nad eno uro zamude.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izdelavo

križ, si niso znali pomagati, ker so imeli le tri žeblice. Pa je pristopila stara klepetulja in jih poučila, da lahko obe nogi pridrijo z enim žeblicem.

Jezikave zarjavele device se kaj rade vrtikajo v zadeve zaljublencev in jim če le mogoče, pokvariyo srečo. Prištevati so jih tudi med čarovnice, češ, babe vedo, od česa muhe crkavajo in kaj hudič večerja! Če taka babnica detetu en sam las vzame, začne otrok hirati, sama se pa pomladi Bliizu Zalca je mal hribček, na Golcahe, na katerem so svojčas po ljudskem izročilu imeli babji sejem. V Celju so še pred sto leti na pepelnico iz lesa in cunj narejeno staro babo žagali.

Tres facient collegium

— Koncert pevskega društva »Save« bo v soboto ob 20.30 v Sokolskem domu v Stepanji vasi s sledečim sporedom: Adamič: Ljubica vstani, Prelovec: Jaz bi rad rude, J. rož. Nageljni rdeči, Kam skrajnček, Adamič: Mara u jezera, Förster: Večerni ave, V. Vodopivec: O večerni uri, Bučar: Venček narodnih pesmi, Pregelj: Venite rožice moje, Ledič stan, Horvat: Nča bom več vinca piv, Pred moja kajzo, Pregelj: Kob ta Dravca kna bva, Dečva na sried morja, Horvat: Še hiepa življenja, Bučar: Fantje s Trske go re (pri klavirju gd. Vidie Mija).

* Nesreča italijanskega tovarnega parnika. Pri Dolgem otoku se je ponesrečila v temni, tuzni noči že druga italijanska tovarna ladja. To je italijanski parnik »Etna«, ki je prevažal velike tovore moke. Parnik je zadel ob male pečine pod vodo, katerim pravijo naši mornarji »baci«. Na ladji so nastale velike razpoke, skozi katere je vrdla voda in pokvarila vso moko. Parnik »Etna« je že zelo star, zgrajen je bil leta 1890, in zaradi nesreče ne bo več uporaben. Čudno je, da se je nesreča pripetila ob otoku, na katerem stoji svetilnik Velirat, ki je eden od najboljših in najmodernejših svetilnikov na naši obali. Njegova luč se vidi na daljavo 25 morskih milj, že druga nesreča italijanskih tovarnih parnikov je dokaz, da poveljniki italijanskih trgovskih brodov ne poznajo naše obale in da nimajo potrebnih instrumentov in kart.

* Samomor uglednega sarajevskega inženjerskega pisarja. V pisarni svoje velike tovarne za pohištvo se je v Sarajevu ustrelil 71-letni Stjepan Mihalič, ki je bil eden izmed najuglednejših inženjerjev v Bosni. Mihalič se je nastanil v Sarajevu kot mizarški mojster leta 1891 ter je polagoma svojo delavnico razširil v moderno tovarno pohištva. Pridobil si je ugled zelo solidnega podjetnika, spoštovanega pa je užival tudi kot dober delodajalec. V zadnjih letih njegova tovarna ni imela dosti dela in je zastonj moža zelo potih. Gmotna stiska mu sicer ni pretlila, a ko je videl, da je njegovo življenjsko delo brez bodočnosti, si je vzel življenje. Nobenih pisem ni zapustil in vse mesto je vest o njegovi tragični smrti silno presenetila. Mihalič je bil samec in bodo njegovo premoženje podedovali bratje.

Pri neredni stolici, napihnjenosti črevesja zaradi zagatjenja, odvaja naravna »Franz-Josefov« grenčica zastonje prebave, nakupčene v črevesju. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefov« naravna grenčica s popolnim uspehom pri moških, ženah in takisto pri otrocih.

Ogl. reg. št. br. 18. 485/35.

* Fantovska podivjanost. Iz Škofje Loke nam pišejo: Na pustno nedeljo so se stegli v gostilni Petra Ahlina pod Sv. Volbenkom v Poljanski dolini. Domači sin in njegova mati sta morala pred podivjanci zbežati v drugo sobo in se tam zakleniti. Sirovosti je moral gledati edino oče, ki je bolan in se zaradi tega ni mogel umakniti z zapek. Fantov seveda ni to prav nič motilo. Poleg kozarcev, steklenice posode in podobnega so stolkli vse, kar jim je prišlo pod roko. Šele, ko so imeli nedobro več poškodovancev, so se umirili. Enega so tako zdelali, da je moral k zdravniku v Gorenjo vas. Do manjšega tepeža je prišlo tudi v Škofji Loki kar na prostem. V družbi so imeli mladencija, ki se jim je moral brččas kaj zameriti. Kajti potem, ko se je vračal domov, so ga nepričakovano napadli in ga tako pobili, da zdaj leži.

* Konje krajejo. Nečavno smo poročali, da je vromilska tolpa začela svoj posel po Slovenskih gorah, in sicer okrog Sv. Jurija ob Ščavnici, kjer je iz kleti kradla pijačo in žito. Ker pa so zalogo že precej majhno, so se vrgli tudi na drugo blago. V soboto ponoči so se vromilci zglasili na vinogradniškem posestvu firme Kleinschöcher iz Gradca, ki leži v Zbigovcih pri Gorjani Radgoni. Iz hleva so odvedli enega konja in eno kobilo, ju vpregli v lahek gospodarski voz in odbrali v noč. Sled je držala mimo gostilne Ivana Mencingerja v Orešnjačah na glavno banovinsko cesto, kjer je bila najdena ukradenca krtača, ki so jo zlikovci vzeli s seboj, in pa nekaj krme. Konj in kobila sta črne barve in kobila vrhu tega slepa, na kar se opozarja prebivalci, da se v bližini ukradenca živino z vprego in vozom vred gotovo izkušali vnovčiti.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Babe natančno definirati je kaj nevarna reč, saj je težko določiti mejo, kje se neha ženskost in pričinja starobabstvo. Naravno je, da se vsaka ženska brani babjega stanu in taji leta, dokler le more. Včas so rekli, da se baba začneja tedaj, kadar noben moški več nanjo ne vrže pogleda. V ženskem srcu popokajo vse strune prej kakor ljubzenska. Za to lastnost se marsikatera stara devica izgovarja, da se tudi bršljan le starega zidovja najraje ovija, da rasto sladke koreninice le na starih starih in da se šele star panj dobro vname. In ko pride čas, da zarjavela devica spozna, da se zanjo ne ogreva nobeno moška oko več, počne ljubzenska struna v njenem srcu. Preneha šteti leta in nazadnje sama več ne ve, koliko je stara. Na nekdanjo slavo in zmage nad moškimi ji ostane le še spomin. Kako sladka so imena kipeče mladosti kakor na pr. Zorica, Zlatica, Danica, Ljubica, Mladena, Cvetana itd. in kakšno nasprotje onim, ki bi jih narod najraje dal jezikavim starobabnicam: Škrebetalca, Ropotela, Blebetuša, Godrnjača, Klepetulja, Škrobzoba, Čenča.

Najbolj masne ve naš narod o babjem jeziku in še marsikateri čebelnjak ima kakšno končnico panja z znamenito prispodobno, kako hudič brusi na kamnu neugnan blebetuljski organ. Prav zgovorna je naslednja narodna pripovedka:

Ko sta hodila Krist in sv. Peter po svetu, sta prišla nekoč tudi do neke hiše, kjer sta na dvorišču star ded in babica vezala metle. Starki ni bila nobena reč povšeč, in venomer je kregala deda, da ne veže prav. Deda se je nad njim, da se je razlegalo po vsej vasi. Ded je potrpežljivo molčal in ve-

Iz Ljubljane

— Predavanje Jadranske straže Jutri 11. t. m. ob 20. priredil krajevni odbor Jadranske straže v dvorani Okrožnega urada (na Miklošičevi cesti) zelo zanimivo predavanje. Predaval bo g. prof. dr. Čermelj Lavo o temi »Ob slovenski obali«. Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Opozorjamo udeležence da pridejo točno ob določenem času, da ne motijo med predavanjem. Vhod v dvorano je skozi glavna vrata in preko dvorišča urada. Vstopnine ni. Prosimo javnost, da se udelež tega predavanja polnoštevilno, ker je za nas velikega nacionalnega pomena.

— Mladinska organizacija JNS za mesto Ljubljana priredi 11. t. m. v mali dvorani Kazine II. nadstropje, članski seestanek. Prijatelji in somišljeniki mladinskega pokreta vabljene.

— Udrženje jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev, oblastni odbor v Ljubljani, poziva članstvo organizacije, da se udeležijo pogreba rajnega tovariša Koprivca Ivana, prvega in dolgoletnega zastavonoše oblastne organizacije. Pogreb bo danes 10. t. m. iz Verovškove ulice 12 (Šiška).

Prvi veliki elitni umetniški ples v Kazini 13. II. Pridite!!!

— Drevi bomo čuli v ljubljanski operi Offenbachovo operno mojstrovino »Hoffmannove pripovedke«, ki so pod taktirko Nika Štritarja doživele že lepo število odlično uspešnih repriz. Hoffmann bo pel g. Svetozar Banovec, ki si je prav s to vlogo na turneji pred leti v Ameriki pridobil sloves odličnega tenorista. Kritike so ga označile kot prijetnega pevca krasnega lirikega tenorja, ki svojo vlogo podaja visoko umetniško in z lahkoto premaguje vse težkote, ki jih stavlja komponist izvajalcu. Koncerti in operni nastopi g. Svetozarja Banovca v Chicagu in po drugih glasbenih središčih Amerike so bile pravi umetniški dogodki, o katerih so pisali dnevniki, posebno pa vodila glasbena revija »Music News«, ki je označila Banovca kot pevca izrednih kvalit. Češki dnevnik »Svornost« je pisal med drugim: »Kdor je »Jl navzoč pri predstavi v veliki dvorani Sokol-Chicago, ki ima nad 2000 sedežev, mora priznati, da Banovec ni samo izvrsten koncertni pevec, marveč tudi prvovrsten operni pevec, kakršnih je zelo malo. S svojim govtovanjem v operi nam je šele odkril prave, odlične sposobnosti, ki jih na koncertnem odru ne more razviti. Bil je popolnoma v svojem elementu kot operni pevec in sijalen igralec. Žel je viharo odobravanje za vsako arijo, za vsak duet, osvojil si je srca številnega občinstva in nam nudil užitek, ki ga ne bomo zlepa pozabili. Igra in podajanje partije Hoffmann je pokazalo, da je pevec precejšnje rutine, ki spada na največje odre in smo lahko ponosni, da je Slovenec in naš umetnik...« Ostala zaedba pri naših viziriziranih bo občajna »primadonna go. Zlato Gjurgjenčevo, Dirigent Štritar.

— Slovensko zdravniško društvo priredi XXXIII. znanstveni seestanek v petek 12. t. m. ob 18 v predavalnici inter-nega oddelka obče državne bolnišnice s predavanjem g. docenta dr. Ivana Matka o patološki kliniki in terapiji paratireoidnih afekeij I. del. Vabljeni vsi gg. zdravniki in medicini!

— JNAK »Edinstvo«. V četrtek redni članski seestanek. Predava gospod Ture Šturm o načrtnem gospodarstvu (zaključni del). Udeležba strogo obvezna za vse člane, ki so še v Ljubljani. Odbor.

— Predavanje SPD. O vzponih slovenskih planincev, ki so lansko leto posetili švicarske ledenike, bosta predavala v ponedeljek dne 15. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice gg. ing. Avčin France iz Ljubljane in A. Kopinske iz Celja. Naši planinci so se povzpeli deloma v skrajno neugodnih prilikah na številne štiritisočake ter želi prav lepe uspehe. Predavanje bodo spremljale številne skioptične slike, izvršene po pometkih, ki so jih člani SPD sami napravili. Predavanje bo zelo zanimivo ter bo pokazalo lep napredek našega planinstva. Vstopnice bodo na razpolago od srede dne 10. t. m. dalje. Sedeži bodo numerirani.

— Nov grob. Umrli je na Ilirski cesti 20. g. Ivan Kovac, višji revident državnih železnic v pokouju. K večernemu počitku ga bodo spremili danes ob pol 15. Blag mu spomin, gospej in vsem sorodnikom pa zrakamo sožalje.

Tri gracije, tri generacije...

zal dalje. Pa je rekel Odrašenik Petru: »Stopi tja in poglej, čemu tak vrišč! Meni se dedec smili in baba nima razloga, se nad njim vsajati!«

Sv. Peter je šel in miril starko. Toda natelet je slabo. Razkačena se je drla nad njim in apostol je mislil, da se je vsula toča nanj. Sprevidel je, da z lepo besedo ba-

— Dr. Milan Vidmar podaja danes v električno predavalnici tehnične visoke šole svoj srangovor z Nikolo Teslo. Vabi AKE!

— Posetnice prihodnjega koncerta Glasbene Matice ljubljanske, ki bo v petek 12. t. m., opozarjamo na deljena stojšča. Od sedaj naprej so dijaška stojšča samo na balkonu, navadna stojšča pa v ozadju filharmonične dvorane. Stojšča morajo biti tako deljena, ker je bil na zadnjem koncertu v dvorani precej velik naval na stojšča, dočim je bil prostor na balkonu, ki je bil določen za stojšča, zelo slabo zaseden. Torej: dijaška stojšča na balkonu, navadna stojšča v pritličju dvorane. Koncert prinaša izključno le Adamičeve skladbe za orkester in sicer »Ljubljanske akvarele«, tri turkestanke ljubavne pesmi, tatarsko suito, suito iz »Moje mladosti« in »Potrkan ples«. Dirigira D. M. Štjanec. Vstopnice se dobe v knjigarni Glasbene Matice.

— O rekordu ljubljanske bolnišnice, kar se prometa tiče, skoraj ni mogoče več govoriti, saj skihema nova številka zmerom presenetljivo prekaša prejšnje. Lani se je na vseh njenih oddelkih zdravilo nič manj ko 16.035 moških in 12.924 žensk. Zanimvo je, da ima bolnišnica največji promet ravno v poletnih mesecih, ko je delovna sezona na višku. Tako je bilo v juliju sprejetih 1477 moških in 1207 žensk, v avgustu pa 1427 moških in 1083 žensk. V bolnišnici je umrlo 383 moških in 231 žensk. Zmerno je, da prihaja največ bolnikov v ljubljansko bolnišnico iz Dolenjske in Štajerske, znatno manj pa iz ljubljanske okolice ter iz Gorenjske in Notranjske.

— Mestni socialni kolek. Nabiralne socialne akcije po ulicah občajno niso deležne kdove kakšne priljubljenosti; ljudje navadno z nevoljo darujejo kak mali prispevek. Vse drugače je s prodajo mestnih socialnih kolekov. S kolekom ne nadleguje nihče občano; kupiti ga morejo v trafikah in večjih trgovinah. Kolek je umetniško delo slikarja Mihe Maleša in se kar lepo podaja, ako ga nalepimo na pisma, račune, zavitke in podobno. Občani naj se zavedajo, da z vsakim kupljenim kolekom pomagajo brezposelnim do kruha.

— Za uboge. Gospa Petronela Foerster, vdova po pokojnem komponistu in vodji stolnega kora, je darovala ob priliki svoje 90letnice za ljubljanske reveže 200 Din. Za velikodušni dar iskrena hvala.

— Malaga je padla nacionalistom v roke, mladim slovenskim likovnim umetnikom pa je vendar uspelo rešiti nekaj steklenic, da bodo z njimi posreželi na svojem elitnem plesu v soboto zvečer, ki bo dogodek prvega reda v letošnji plesni sezoni. Za večer, ki bo posvečen predvsem španski umetnosti, španskemu vinu in drugim španskim idejam in materialnim »specialitetam«, so naši slikarji in kiparji pridobili za sodelovanje cvet naše pesvske in glasbene kulture, tako da Pač noben kulturni človek ne bo smel manjkati na njem.

— Napis: V. Bol. Mag. Ali veste, kaj je to? In vendar lahko dnevno čitate na tablicah v tramvaju št. 2. Seveda vi, ki se vsak dan vozite, že le lahko dognate — saj časa je za to dovolj, — da to pomeni: Vojaška bolnica — Magistrat. Če bi sami na to ne prišli, bi vam morda sprevodnik pojasnil zagotovo. Toda stvar je v tem, da vi, ki se vsak dan vozite, tega napisa ne potrebujete. Napise potrebujejo ljudje, ki so v Ljubljani tuji. Tem pa napis nič ne pove. V.

— Bol. — Mag. Pišite in čitate, kakor hočete, če ne veste že naprej, da ta tramvaj vozi od vojaške bolnice mimo magistrata, ne morete razvolzati tega zagonetnega napisa, kajti v ni okrajšava za vojaški in tuji potnik bo le težko prišel na to, da je Bol. bolnica in Mag. magistrat. Lahko bi se to čitalo tudi v »V bolniški« magazinu ali kakorkoli drugače, a kakor rečemo: nam, ki poznamo Ljubljano in njen tramvaj, nam ta napis ni kak ni potreben. Nekaj drugega pa je glede onih, ki Ljubljane ne poznajo in tudi njene tramvajske uestnosti niso mogli pobližje spoznati. In takih je mnogo in baš ti se največ vozijo. Pride n. pr. tuje in mora v bolnico. Slišal je, da leži na progi v Moste. A tega napisa ne vidi nikjer. Na napisu pa je glavna stvar emer in ta more biti na tej progi označena edino z besedo Moste. Saj se ravno v »Vojaško bolnico« vozi malo ljudi in mnogi niti ne vedo, kje je. Kmečkemu človeku, ki pozna Moste, vojaške bolnice pa ne bi celo vse napis »Vojaška bolnica« malo povedal, kaj šele tako brezmiseln okrajšava, ki ne pove nič. Ako torej »Uprava tramvaja« misli, da so napisi potrebni, naj jih napravi tako, da bodo odgovarjali svojim namenom, to je, da bodo jasno in na kratko informirali vsakogar, v katero smer tramvaj vozi, ne pa, da bodo ljudje pod takimi kratkimi postavljani pred zagotek, ki jih potnik na cesti, kjer se mu mudi, pač ne utegne reševati. Ker je v takih nerazumljivih napisih tudi kos smešnosti, bi želeli v interesu prometa in našega tramvaja, da takji napisi izginejo. Edino pravilen

be ne bo ugnal. Vendar je še potrpel in čakal, da se bo pomirila. Toda ni se niti oddahnila, neutegoma ga je obisipala s psokvami. Nazadnje je v svetem možu vzkipeł žolč, popadel je babo za goltnec, jo vrpel na tla in gnjavil, da ji je kar jezik visel iz ust. Sv. Peter je pograbil jezik, ga ji iztrgal in pihel z njim k Kristu. Povedal mu je kako se je to dogodilo, a Gospod ga je ostro pokaral zaradi nepremišljene dejanja. Da bi pa človeštvo vendar kaj prida imelo od iztrganega jezika, je bog jezik hvaloslovil in velel Petru, naj ga vsadi v zemljo. In glej — poglal je hren, ki še danes s svojim listjem kaže obliko jezika, v svoji ljutosti in resnini pa vsakega, ki mu udari v nos, spominja na babjo togoto...

Ali kljub vsemu tudi babe niso brez dobrot. Ob porodu in okrog deteta je vsak

moški bolj neroden od stare ženice. Nežno pestuje in pita otroke, kakor srakaper mlade. Ne manjka je pri porokah iz vseh gostijah. Še dandanes se spoznajo na celjenje ran in odzdravljenje stritih udov. Babe znajo preganjati uravke, požeti ječmen na očesu. Poznajo zdravila sredstva za lišaja, za srab, gorečico, za kolcanje in drisko. Kdo bi našteval opoteko, ki jo skrbno čuvajo v starih skrinjah!

Kar se med moškimi skvasi, naj se med ženskimi ne razglasi! pravi pregovor. In ker smo na pustno nedeljo spravili marsikaterega vinskega brata v zadreg pred njegovo boljso polovico, imajo zapostavljeni dedci zdaj v postu priliko, da premisljajo o danes opisani cvetki med ženskim svetom in se smejejo zdaj oni na račun svojih Ksantip.

Stara cerkev, 9. februarja. Kurent je vesel gospod. Velik respekt so imeli pred njim celo oni slavni in učeni močje, ki so Slovenecem, temu pobožnemu ljudstvu, koledarje sestavili. So bili Slovenci nekoč pogani, saj veste, ne? In so slavili prihod Vesne, smrt Morane, boginji Ladi pa nazigali kresove. Ampak tega je že davno. Pogani so odšli v nav, za njimi pa vsi poganski prazniki. Le Kurent je še ostal v novem koledarju, vesel in šegav sredi stotin novih svetnikov, takšen, kakršen je bil časih, ko sveta brata Ciril in Metod še nista hodila po naših krajih.

KINO
TEL. 21-24
MATICA
Danes poslednjič!
Vesela muzikalna igra
»VRAZJE DEKLE«
Rozi Csikos — Tibor v. Halmay
Fritz Imhoff
Najlepši posnetki iz Dubrovnika in okolice.

TEL. 21-24
SLOGA
PREMIERA največje filmske umetnine sezone!

POSLEDNJI AKORD
Lil Dagover,
Willy Birgel, Marija pl. Tasmady.

TEL. 21-24
UNION
Vesela in zabavna filmska opereta

»SILVIJA IN NJEN SOFER«
Wolf Albach-Retty, Olga Cehova, Leo Slezak.
— Najnovejši humoristični domisleki Leo Slezaka.

Predstave ob 16, 19 in 21 urah

napis za tramvajski voz št. 2. je torej: Moste. Če hoče napis povedati še to, da je to krog, na Proga in da gre mimo magistrata ali kolodvora (kar je tudi važno), je to treba napisati tako, da vsak človek razume, ne pa s kratkimi, ki jih razumejo tisti, ki jim napisov ni treba, ne pa tujec in kmečki potnik, ki se v mestu ne spoznata.

— Ljubljanski športni klub sporoča svojim članom, da bo redni letni občni zbor v petek dne 26. februarja t. l. ob 20. zvečer v posebnj sobi gostilne Činkole. Odbor.

— Nazorno predavanje o kuhanju na električnih rešojih bo danes ob pol 5. v prostorih Zveze gospodinj. Gospodinjje so vabljene!

— Izptememba posesti. Hšo v Cerkevni ulici št. 19. z obširnim vrtom, dosedaj lasti zakonave Markičev, je prevzel v last g. Anton Gmajnar, sedanjí najemnik in pekovski mojster istotam.

— Stranke, ki so bile 1. t. m. pri okencu Poštne urada Ljubljana II. priče, ko je neki deček pobral 50 Din in jih izročil bla. gajnikarji, prosimo, naj bi se oglašile pri poštni upravi Ljubljana II.

— Dve nesreči. Med drugim rajenoci, ki so se večerj zatekli v bolnišnico po zdravniško pomoč, sta bila tudi 30 letni tesarski mojster in posestnik Lojze Cerin iz Stepanje vasi, ki je v mestu pri nekem karambolu padel s koleasa in se precej narodno poškodoval po obrazu, in 50letni Jernej Otovčar, delavec Slavčevega gradbenega podjetja iz Zlobiča, ki je pomagal graditi cestne prot; Sodražici, pa ga je v kamnolomu podslulo in mu zlomilo levo nogo.

Iz Maribora

a. Literarni večer v Ljudski univerzi. Ob precej dobri udeležbi je bil v Ponedeljek zvečer v dvorani Ljudske univerze literarni večer, ki ga je s primernim nagovorom otvoril predsednik Ljudske univerze inž. Kukovec. Kot prvi je nastopil Jože Kerenčič, ki je čital poglavje »Zimska podoba« iz daljšega zasnutka, Milan Kajž je recital svoj »Noč na mejic« »Odmevov ob Muric« ter novelo »V stari strugi«. Ruža Lucija Petelinova je recitala svoje pesmi »Še je žil vae«, »Basenc«, »Reklamac«, »Z vlakom«, »Porzive ter dvogovor iz dramske Pesnitve« »Kurent«, Anton Ingolč jebral nekaj odlomkov iz svojih »Lukarijev«, Zmago Svajgar radi boleznj ni nastopil. Literarni večer je v splošnem zelo dobro uspel, in so bili na stopajoči predstavniki mlajše književne generacije deležni toplega priznanja.

a. Zenitovanje na Pohorskem domu. V župni cerkvi v Hočah sta bila poročena gdč. Stelka Štimnikar, oskrbnika Pohorskega doma, in g. Fran Tišlar, posestnik in lastnik mehanične delavnice v Slovenjgradu. Naše iskrene čestitke!

a. Vlomilec piše policiji. Mariborska Policija je prejela anonimno pismo in v katerem sporoča nekdo, da je vsota, ki jo je Prejel za ukradene predmete iz Bezkakove urarne precej lepa, tako da se je lahko tudi napil. Pisec tudi trdi, da se zna dobro skrivati in da ga ne bodo dobili. Preiskava je dognala, da so vlomilci v Bizjakovo urar, no identični z vlomilci v studentsko občinsko pisarno.

a. Vlomilska specialista v detektivnem stanovanju. V stanovanju nadzornika detektivov g. Orla v Cvetlični ulici se je znašla 24 letna Alojzija I. iz Spodnje Kungote, ki je znana kot specialista za razne vleme in ki ima na vesti že več tatvin. Miskala jo je zimska suknja v predsobi, pa je imela smolo, ker je bil g. Orle doma in jo je takoj prijel. Sedaj se nahaja v zaporih okrožnega sodišča.

Gospodarstvo

Občinske davščine ne smejo ovirati gospodarskega razvoja

Glede na ogromno povečanje občinskih davčnih bremen, zlasti v letošnjem proračunu ljubljanske mestne občine, ki so bile občinske davščine povečane kar za 30% oziroma za 12 milijonov Din, kakor tudi glede na znatna davčna bremena, ki jih nalagajo druge občine v dravski banovini in povsod ovirajo gospodarsko delavnost, so zanimiva najnovejša navodila, ki jih je dal finančni minister g. Dušan Letica vsem banskim upravam glede občinskih proračunov. Iz teh navodil posnemamo naslednje:

Pogrešna finančna politika, ki so jo v zadnjih letih izvajale posamezne občine, je škodljivo vplivala na razvoj narodnega gospodarstva. Pretirana višina posameznih vrst občinskih davstev je pogosto ustvarila zaprte meje posameznih občin in pomeni danes veliko oviro za razvoj gospodarstva, prometa in trgovine. Ozkostranska fiskalna politika pa tudi ni pokazala pričakovanih rezultatov. Visoke občinske davstve so pripomogle k temu, da se je težka gospodarska kriza še poostрила in da danes ovirajo gospodarsko življenje. Poleg tega pa se zaradi visokih davstev opaža, da se davčni obvezanci izmikajo plačilu teh davstev. Razvilo se je tihotapstvo in pogoste so tudi davčne utaje.

S tako pogrešno finančno politiko je treba energično prekiniti. Finančna politika občin se mora postaviti v službo gospodarske politike, ki ima za cilj oživitvenje gospodarskega delovanja. Fiskalni interesi ne smejo v komunalni politiki zavzemati prvo mesto, temveč se morajo podrediti interesom pospeševanja gospodarske delavnosti, kajti samo na ta način lahko tudi občine pričakujejo koristi. Občine se morajo izogibati davčnim, ki lahko ustvarijo ali otežujejo gospodarsko življenje. V letu 1935/36. je bilo 1562 občin v naši državi, ki so pobirale občinske davstve preko 60%.

Pri odobravanju občinskih proračunov za leto 1937/38. je treba izvesti najenergičnejšo revizijo občinskih davstev. Docela je treba onemogočiti pojizke za uvajanje novih davstev ali za povečanje že obstoječih. Če v navodilih za sestavo občinskih proračunov od 12. junija 1936 je bilo izrecno poudarjeno, da morajo biti občinske davstve znosne in pravične in da je treba upoštevati plačilno moč občanov. Uvajanje novih davstev se ne sme odobriti, temveč je treba že obstoječe znižati na ono mero, ki ustreza današnjim razmeram. Zato se ne smejo odobravati take občinske davstve, ki bi škodovala občanem gospodarskemu razvoju in ki bi ustvarjale nepotrebne barijere med posameznimi občinami. Stopnje občinskih davstev so v mnogih občinah prekoračile dopustno mejo. V splošnem občinske doklade ne bi smele prekoračiti meje državnega davka. V onih občinah, kjer je stopnja občinske doklade dosegla nesorazmerno višino, je treba z največjo energijo pristopiti k znižanju te stopnje doklade.

Glede na okolnost da je s § 41. finančnega zakona za leto 1936/37. prenehan vzdrževanje narodnih šol na banovine morajo vse občine v novih proračunih pokazati zmanjšanje davčne stopnje. Po čl. 10. uredbi o vzdrževanju narodnih šol se mora vsa razbremenitev, ki je nastala v občinskih proračunih zaradi prenosa, vzdrževanja na banovine, pokazati kot zmanjšanje občinske davčne doklade. Ta prihranek se nikakor ne sme uporabiti za kakršnokoli povečanje drugih kreditov in v tem pogledu ne more biti nikake izjeme. V onih občinah, ki nimajo doklade ali pa je donos doklade manjši nego dosedanjemu kreditu za vzdrževanje narodnih šol, se morajo v ustreznem obsegu zmanjšati ostale davščine. Davčna stopnja pa naj se po možnosti zniža še v večjem obsegu, nego to ustreza razbremenitvi zaradi prenosa vzdrževanja narodnih šol in sicer zlasti tam, kjer je doklada pretirano visoka. V zvezi z oživitvenjem gospodarstva in večjega prometa bodo občine itak imele večje dohodke od svojih davstev, nego v poslednjih letih.

OBČINSKE TROŠARINE

Posebno pozornost posvečajo navodila tudi vprašanju občinskih trošarin. Finančno ministrstvo je že z razpisom od 20. marca 1936. opozorilo na škodljive posledice nesorazmerno visokih in neracionalnih občinskih trošarin. Davščine na potrošnje so sploh v nasprotju s principom pravičnega obdavčevanja, poleg tega pa neugodno delujejo na gospodarsko delavnost. Pri uvajanju občinskih trošarin se doslej občine niso držale nikakega sistema. Glavni namen jim je bila fiskalna korist, do čim ostalih momentov niso upoštevale, zlasti ne posledic, ki pri takem neracionalnem sistemu lahko nastanejo v toku časa. In te posledice niso izostale. Zaradi pretiranih trošarinskih postavk je nastala stagnacija v proizvodnji, kar je povzročilo velike izdatke za pomoč revnim in nezaposlenim. Kolikor trošarine obremenjujejo predmete, ki so neobhodno potrebni za življenje, povzročajo pretirana višina trošarinskih stopenj, da se dvigajo življenjski stroški in nazadnje življenjski standard. Občinske trošarine tudi nepovojno delujejo na cene onih življenjskih potrebščin, ki jih proizvaja kmet, ker so cene teh življenjskih potrebščin zaradi visokih trošarin narasle, kar omejuje potrošnjo. Vse te nepovojne posledice dosežajo trošarinske politike posameznih občin zahtevajo veliko obzornost pri obravnavanju novih občinskih proračunov. Zato zahteva finančni minister, da se pri odobravanju občinskih trošarin za prihodnje proračunske leto striktno izvedejo direktive v smislu razpisa od 20. marca 1936. Po tem razpisu je treba pri odobravanju občinskih trošarin razlikovati tri skupine trošarinskih predmetov.

1. skupina: Proizvodi, ki jih je treba oprostiti vsake občinske trošarine, so žito, koruza, običajne vrste moka, krompir (razen zgodnjega), povrtnina, ki jo kmet v večjem obsegu prideluje v dotičnem kraju v glavni sezoni (na primer zelje, čebula, fižol, paprika, buče itd.), sadje, ki predstavlja glavni proizvod kmeta v dotičnem kraju v glavni sezoni (na primer češnje, grozdje, jabolka), drva v manjših voznih pošiljkah, krmila, jajca in mleko.

2. skupina: Proizvodi, na katere se lahko pobira občinska trošina v primerljivih stopnjah, so živina in živalski proizvodi, perutnina, mlečni proizvodi, običajni sir, kakor tudi ostala povrtnina in ostalo sadje. Znižanje trošarinskih postavk na proizvode iz te skupine naj veljajo samo tedaj, ako je dotične proizvode pridelal kmet in jih sam prinese na trg zaradi prodaje. Tudi pri teh predmetih bi bilo treba manjše količine popolnoma oprostiti od trošarine.

3. skupina: Proizvodi, ki se lahko smatrajo za luksuz, se lahko nadalje obremenjujejo z dosedanjimi trošarinskimi stopnjami. Med te proizvode spada zgodnja povrtnina, zgodnje sadje, sadje po končani sezoni, sušeno sadje, maslo, mlada perutnina, prasi, vino, žganje itd.

V splošnem je treba stremeti za tem, da se kmetijski proizvodi čim bolj oprostiti od plačila občinske trošarine in da so stopnje čim nižje in čim bolj zmerne. Onemogočiti je tudi uvedbo trošarin (uvoznih in slično) na razne industrijske izdelke, če imajo take trošarine prohibitiiven značaj. Na tvorniške čevlje ne sme biti trošarina večja nego 5% vrednosti blaga, na tvorniško konfekcijo pa ne večja nego 3% vrednosti blaga.

K gornjim direktivam v smislu razpisa finančnega ministra od 20. marca 1936. pristavljajo najnovejša navodila se naslednje: Pri odobravanju trošarin je treba upoštevati tudi cene posameznih predmetov. Oni predmeti, ki predstavljajo nujne življenjske potrebščine, naj bodo popolnoma oproščeni trošarine. Če pa zaradi slabih finančnih razmer v občini to ni izvedljivo, tedaj naj bodo stopnje čim nižje. Le taki predmeti, ki večinoma služijo zadovoljitvi luksuznih potreb, pri čemer so možne razne gradacije, lahko dejansko služijo kot trošarinski predmeti. Prav tako je treba omejiti trošarine na one predmete, ki so važni za gospodarsko delavnost dotičnega kraja. Pri predmetih dnevne potrebe trošarinske stopnje ne smejo biti večje nego 5%, pri ostalih predmetih pa ne večje nego 10% prodajne cene, izvzemši one predmete, ki predstavljajo izrazit luksuz. S trošarino se smejo obremeniti samo gotovi izdelki, ne pa sirovine, polfabrikati, produkcijska pomožna sredstva, pogonski material itd. Prav tako se z občinsko trošarino ne sme obremeniti ono blago, ki se izvažja, kakor tudi ne tranzitno blago. Dvojna obremenitev istega predmeta pod raznim nazivom se ne sme dovoliti. V pravilnike za izvajanje občinskih proračunov je treba v vsakem primeru vnesti odredbo, da se trošarina povrne, ako se dotični predmet kot neprodan zopet iznaša iz občinskega rajona. Prav tako je treba vnesti odredbo, da se trošarina ne pobira, oziroma da se plačana trošarina vrača pri blagu, ki se proizvaja na občinskem teritoriju in se izvozi zaradi potrošnje v drugih krajih. Občine se morajo strogo držati pravilnika za izvrševanje odredb o banovinski in občinski trošarini od 9. julija 1930, ki je še vedno v veljavi.

sti ne posledic, ki pri takem neracionalnem sistemu lahko nastanejo v toku časa.

In te posledice niso izostale. Zaradi pretiranih trošarinskih postavk je nastala stagnacija v proizvodnji, kar je povzročilo velike izdatke za pomoč revnim in nezaposlenim. Kolikor trošarine obremenjujejo predmete, ki so neobhodno potrebni za življenje, povzročajo pretirana višina trošarinskih stopenj, da se dvigajo življenjski stroški in nazadnje življenjski standard. Občinske trošarine tudi nepovojno delujejo na cene onih življenjskih potrebščin, ki jih proizvaja kmet, ker so cene teh življenjskih potrebščin zaradi visokih trošarin narasle, kar omejuje potrošnjo. Vse te nepovojne posledice dosežajo trošarinske politike posameznih občin zahtevajo veliko obzornost pri obravnavanju novih občinskih proračunov. Zato zahteva finančni minister, da se pri odobravanju občinskih trošarin za prihodnje proračunske leto striktno izvedejo direktive v smislu razpisa od 20. marca 1936. Po tem razpisu je treba pri odobravanju občinskih trošarin razlikovati tri skupine trošarinskih predmetov.

1. skupina: Proizvodi, ki jih je treba oprostiti vsake občinske trošarine, so žito, koruza, običajne vrste moka, krompir (razen zgodnjega), povrtnina, ki jo kmet v večjem obsegu prideluje v dotičnem kraju v glavni sezoni (na primer zelje, čebula, fižol, paprika, buče itd.), sadje, ki predstavlja glavni proizvod kmeta v dotičnem kraju v glavni sezoni (na primer češnje, grozdje, jabolka), drva v manjših voznih pošiljkah, krmila, jajca in mleko.

2. skupina: Proizvodi, na katere se lahko pobira občinska trošina v primerljivih stopnjah, so živina in živalski proizvodi, perutnina, mlečni proizvodi, običajni sir, kakor tudi ostala povrtnina in ostalo sadje. Znižanje trošarinskih postavk na proizvode iz te skupine naj veljajo samo tedaj, ako je dotične proizvode pridelal kmet in jih sam prinese na trg zaradi prodaje. Tudi pri teh predmetih bi bilo treba manjše količine popolnoma oprostiti od trošarine.

3. skupina: Proizvodi, ki se lahko smatrajo za luksuz, se lahko nadalje obremenjujejo z dosedanjimi trošarinskimi stopnjami. Med te proizvode spada zgodnja povrtnina, zgodnje sadje, sadje po končani sezoni, sušeno sadje, maslo, mlada perutnina, prasi, vino, žganje itd.

V splošnem je treba stremeti za tem, da se kmetijski proizvodi čim bolj oprostiti od plačila občinske trošarine in da so stopnje čim nižje in čim bolj zmerne. Onemogočiti je tudi uvedbo trošarin (uvoznih in slično) na razne industrijske izdelke, če imajo take trošarine prohibitiiven značaj. Na tvorniške čevlje ne sme biti trošarina večja nego 5% vrednosti blaga, na tvorniško konfekcijo pa ne večja nego 3% vrednosti blaga.

K gornjim direktivam v smislu razpisa finančnega ministra od 20. marca 1936. pristavljajo najnovejša navodila se naslednje: Pri odobravanju trošarin je treba upoštevati tudi cene posameznih predmetov. Oni predmeti, ki predstavljajo nujne življenjske potrebščine, naj bodo popolnoma oproščeni trošarine. Če pa zaradi slabih finančnih razmer v občini to ni izvedljivo, tedaj naj bodo stopnje čim nižje. Le taki predmeti, ki večinoma služijo zadovoljitvi luksuznih potreb, pri čemer so možne razne gradacije, lahko dejansko služijo kot trošarinski predmeti. Prav tako je treba omejiti trošarine na one predmete, ki so važni za gospodarsko delavnost dotičnega kraja. Pri predmetih dnevne potrebe trošarinske stopnje ne smejo biti večje nego 5%, pri ostalih predmetih pa ne večje nego 10% prodajne cene, izvzemši one predmete, ki predstavljajo izrazit luksuz. S trošarino se smejo obremeniti samo gotovi izdelki, ne pa sirovine, polfabrikati, produkcijska pomožna sredstva, pogonski material itd. Prav tako se z občinsko trošarino ne sme obremeniti ono blago, ki se izvažja, kakor tudi ne tranzitno blago. Dvojna obremenitev istega predmeta pod raznim nazivom se ne sme dovoliti. V pravilnike za izvajanje občinskih proračunov je treba v vsakem primeru vnesti odredbo, da se trošarina povrne, ako se dotični predmet kot neprodan zopet iznaša iz občinskega rajona. Prav tako je treba vnesti odredbo, da se trošarina ne pobira, oziroma da se plačana trošarina vrača pri blagu, ki se proizvaja na občinskem teritoriju in se izvozi zaradi potrošnje v drugih krajih. Občine se morajo strogo držati pravilnika za izvrševanje odredb o banovinski in občinski trošarini od 9. julija 1930, ki je še vedno v veljavi.

OSTALI OBČINSKI DOHODKI

Tudi pri mnogih občinskih takсах je treba izvršiti revizijo. Občine lahko pobirajo takse samo pri onih poslih in delih, kjer sodelujejo občinski samoupravni organi. Pa tudi v takih primerih ne smejo občinske takse prekoračiti dovoljene meje. Mnoge občine prav v obliki taksov pobirajo davščine na posle, ki ne morejo biti predmet takse. Tudi takse je treba znižati na ono mero, ki jo zahtevajo današnje razmere, da se omogoči razvoj gospodarske delavnosti in občin.

Med ostalimi občinskimi dohodki so pogosto tudi taki, ki lahko znatno vplivajo na gospodarski razvoj. To so zlasti odškodnine, ki jih občine zahtevajo od onih, ki se poslužujejo občinskih podjetij in raznih instalacij. Cene za potrošnje vode, elektrike, plina, za uporabo klavnice in slično, prav tako ne smejo biti pretirane. Tudi te cene se morajo znižati na znosljivo mero in se morajo pri odobravanju takih dohodkov upoštevati vsi principi, navedeni v tem razpisu.

Rastoči donos državnih davkov

Finančno ministrstvo objavlja običajni pregled državnih financ za mesec december, iz katerega je razvidno da so bili v tem mesecu državni davčni dohodki večji nego v prejšnjem decembru. Donos posrednih davkov je znašal v decembru 222,9 milijona Din, to je za 9,6 milijona Din več nego v prejšnjem decembru. Dogodki od taksa so narasli na 74,4 milijona Din (plus 8,3), dohodki od taksa na 88,2 milijona Din (plus 7,1), najbolj pa so se povečali dohodki od carin in sicer na 83,4 milijona Din (plus 19,6).

Državni davčni dohodki so znašali v prvih 9 mesecih tekočega proračunskega leta (april-december) v primeru z dohodki v istem razloboju zadnjih dveh let, kakor sledi (v milijonih Din):

1933/34	1649	442	594	478	3163
1934/35	1748	606	671	508	3533
1935/36	1653	609	649	554	3465
1936/37	1813	638	774	602	3827

Navedeni dohodki od neposrednih in posrednih davkov so se v primeru s prejšnjim letom povečali za 362 milijonov Din ali za 10,4%. V tekočem proračunskem letu so se povečali dohodki od neposrednih davkov, in sicer zaradi naraslih dohodkov od davkov. Znatno povečanje opazamo zadnja leta tudi pri carinskih dohodkih, ki so se od leta 1933 povečali za 26%, in sicer zaradi tega, ker je narasel naš uvoz. Tudi takšni in trošarinski dohodki, so narasli. Seveda pa je pri primerjavi s prejšnjimi leti upoštevati zlasti pri takših in trošarinah pa tudi pri neposrednih davkih, da so se povečale davčne stopnje.

Gospodarske vesti

Izročitev kmetijskih dolgov Privilegirani agrarni banki. Kakor je znano so morali denarni zavodi izročiti zaščiten kmetijski terjatev nasproti kmetom v dravski banovini podružnici Privilegirane agrarne banke v Ljubljani. Kakor doznavamo je ljubljanski podružnici izročilo svoje terjatve okrog 490 denarnih zavodov. Denarni zavodi so po večini izročili le seznam dolžnikov skupaj s temeljnimi dolžniškimi listinami. Pregledovanje in urejanje teh terjatev bo trajalo več tednov.

Državne obveznosti na območju finančne direktije v Ljubljani. Jugoslovanski kurir poroča, da je banska uprava dravske banovine poslala finančnemu ministru predlago, ki pravi, da je vzrok zakasnelim plačilom državnih obveznosti na območju dravske finančne direktije okolnost da mora direktija dohodke od posrednih davkov izročati Narodni banki, ostale dohodke pa porabi za osebne izdatke. Direktija, bi morala dobiti za 60 milijonov Din več dohodkov od neposrednih davkov, če bi hotela izplačati materialne obveznosti. Banska uprava pa smatra, da se gospodarski položaj ni toliko zboljšal, da bi lahko pričakovali tako povečanje dohodkov od neposrednih davkov, ker se je lani narodni dohodek v dravski banovini še zmanjšal za Pol milijard Din. Zato je treba poslati dravski finančni direktiji potrebno vsoto za kritje materialnih obveznosti.

Uvedba turističnega dinarja. Na konferenci primorskih turizmo-prometnih zvez, ki se je vršila preteklo nedeljo v Dubrovniku in so se je udeležili predstavniki trgovinskega ministrstva, zastopniki turizmo-prometnih zvez iz Zagreba, Splita in Celinja, načelniki in referenti za turizem vseh treh prireditelj banknih uprav, so sprejeli važno resolucijo, ki pravi med drugim, da se uvedba turističnega dinarja, stabilizacija tečajev nemške marke nasproti dinarju v turizmo-prometne namene in možnost prodajanja voznih listov naših državnih listov v Nemčiji, neodložljivo in nujni ukrepi, ki nam edini utegnejo zagotoviti prihodnjo sezono prihod gostov iz Nemčije, kar je za uspeh sezone posebnega pomena. Zato apelirajo na Narodno banko, na finančno ministrstvo in prometno ministrstvo, da se ta vprašanja kar najnujnejše urede, in sicer tako, kakor to zahtevajo koristi našega turizma in prometa.

Podpisnikom 6% obligacijskega posojila mestne občine ljubljanske. Vsi oni ki so podpisali 6% obligacijsko posojilo mestne občine ljubljanske, se valjajo, da v lastnem interesu čimprej dvignejo v Mestni hranilnici ljubljanski dodeljene jim obveznice. Prvo zbiranje amaterskih obveznic bo brezplačno že 15. februarja 1937., kakor je bilo že od vsega početka predvideno v amortizacijskem načrtu.

Hranilne vloge pri Poštni hranilnici so prekoračile 1 milijardo Din. V teku januarja so se hranilne vloge pri Poštni hranilnici povečale za 23,8 milijona Din in so ob koncu meseca dosegle 1005,9 milijona Din. S tem so hranilne vloge pri Poštni hranilnici prvič prekoračile eno milijardo. Stevilo izdanih hranilnih knjižic se je povečalo za 4972 na 415.390. — Na čekovnih računih so se naložbe od konca decembra zmanjšale za 33 milijonov Din in so znašale ob koncu januarja 1433 milijonov Din. Vendar so bile za 279,7 milijona Din večje nego ob koncu lanskega januarja. Tudi čekovni promet se je povečal in je znašal v januarju 6148 milijonov (lani v januarju 5410).

Borze

9. februarja

Na ljubljanski borzi so v privatnem kliningu avstrijski šilingi nekoliko popustili in so bili zaključeni po 7,95. V zagrebškem privatnem kliningu so avstrijski šlingi prav tako popustili in so bili zaključeni po 7,850 (v Beogradu 7,90). Nadalje je bil promet v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 31,41. Kirinške nakaznice na lire so se nudile v Beogradu po 2,40. Nemški kirinški čeki stanejo v Ljubljani 12,45 v Beogradu 12,32 in v Zagrebu 12,350 odnosa na konec februarja 12,38 in za konec marca 12,3950.

Na zagrebškem efektmen tržišču so je Vojna škoda trgovala pri nadalje čvrsti tendenci po 388 (v Beogradu po 388) Promet je bil samo še v delnicah PAB po 200 (v Beogradu po 203) in v delnicah Dubrovačke po 325.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2389,17 — 2403,75, Berlin 1753,03 — 1766,91, Bruselj 735,45 — 741,02, Curih 996,45 — 1003,52, London 213,14 — 215,19, Newyork 4329,75 —

KER UPORABLJAVA ZE SEDAJ CIMEAN ZOBNO KREMO, BOVA OHRANILA LEPE, ZDRAVE ZOBE DO POZNE STAROSTI!

4366,07, Praga 203,04 — 204,48, Pariz 152,14 — 153,24, Trst 238,94 — 232,03.

Curih. Beograd 10. Pariz 203850, London 214250, Newyork 437,875, Bruselj 73,85, Milan 23,25, Amsterdam 239,7250, Berlin 176, Dunaj 78,75, Stockholm 110,4750, Oslo 107,650, København 95,65, Praga 15,27, Varšava 82,80, Budimpešta 86, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Efekt

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 388 — 388,50, 7% invest. 86 den. 7% stabiliz. 85 den. 7% Blair 79,50 — 80, 7% Blair 89,50 — 91; delnice: PAB 199 — 200, Trboveljska 236 — 244, Dubrovačka 325 — 350, Jadranska 430 — 450, Oceania 250 den., Sečerana Osijek 190 — 195, Sečerana Veliki Bečkerek 700 den., Narodna šumska 20 bl. Gutman 40 — 50, Osječka ljevaonica 185 bl.

Beograd. Vojna škoda 387,50 — 388,50 (388), za mare 388 bl (387), 4% agrarne 51,50 — 52,50, 6% bečuske 71,50 — 71,75 (71,75), 7% Drž. hip. banka 93 — 95, 7% invest. 87,75 den. 7% Blair 79,50 — 80, 8% Blair 89,50 — 91 (90), PAB 200,50 — 202,50 (202).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 9. februarja. Začetni tečaj: pšenica, za maj 134, za julij 116,50, za sept. 112,625; koruza, za sept. 97,125.

+ Winnipeg, 9. februarja. Začetni tečaj: pšenica, za maj 128, za julij 123, za okt. 112.

+ Novosadska blagovna borza (9. t. m.). Tendence nespremenjena. Pšenica (78 kg): banska, sremenska 154 — 156; slavonska 155 — 157; banatska 151 — 155; banska potiska 160 — 162, Oves: baški, sremski slav. 115 — 117,50 Rž: banska 137,50 — 140, Koruza: banska in sremenska 78 — 79; banatska 76 — 77 sremenska sušena, par. Indija 87 — 88 Moka: banska in banatska *Ogc in *Ogc 237,50 — 247,50; *2c 217,50 — 227,50; *5c 197,50 — 207,50; *6c 177,50 — 187,50; *7c 150 — 160; *8c 105 — 110. Otrobi: baški, banatski 89 — 91. Fižol: baški beli brez vreče 245 250.

BOMBAZ

+ Liverpool, 8. februarja. Tendence mirna. Zaključni tečaj: za mare 7,03 (prejšnji dan 7,03), za julij 6,97 (6,96), za dec. 6,53 (6,51).

Iz življenja na deželi

SKOCIJAN NA TURJAKU. Naša gasilska četa je imela za 31. januar sklican občni zbor, ki je zanj vladalo veliko zanimanje. Sresko načelstvo je občni zbor zabranilo z utemeljitvijo, da vlada v občini gripa in bi se z zborovanjem razširjen je boleznj pospešilo. Dobro bi bilo, da se v to svrhu tudi omeji šolski pouk in nekako uredi zbiranje ljudi pri cerkvi, ker gripa ne izbira mnogo, ali je kdo gasilec ali ne. Sresko načelstvo je sicer izdalo stroge odredbe in so zlasti obiski pri bolnikih prepovedani. Tudi so na hišah, kjer se nahajajo bolniki, nalepljena opozorila. Ljudje pravijo, da gre za pljučno kugo in je v Malih Lipljanih umrl za njo 21-letni Ivan Andolšek. — Z velikim zanimanjem sledi naša javnost sporu, ki se je razvil okrog občinskega sejnega zapisnika z dne 10. januarja. Predsednik občine ga je baje izgubil. O izidu konflikta bomo še poročali.

Sokol

Sokolsko društvo Ljubljana IV. bo imelo svojo redno glavno skupščino v nedeljo ob 9. uri dopoldne v salonu pri br. Marenčetu na Dolenjski cesti. Zdravo! — Uprava.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Sreda 10. Na ledeni plošči. Red A. Četrtek 11. Simfonija 1937. Premierska abonma.

★

*Simfonija 1937: je naslov igri, ki sta jo pisala ameriška pisatelja Kaufmann in Edna Ferber. Tehnično svojevredno grajeno delo je nekaka reportaža današnjega življenja, ter odkriva peripetije najrazličnejših človeških usod, ki so rahlo povezane med seboj. Posamezne slike so zvezane z igrami na dva klavirja. Gg. Valens Vodusek in Bojan Adamčič bosta igrala odgovarjajoče angleške in ameriškega šlagerja. Gg. Pavšič-Bravničarjeva bo plesala solo. V igri sodeluje ves dramski ansambl. Režija in originalna inscenacija sta delo ing. Stupice.

OPERA

ačetek ob 20. uri.

Sreda 10. Hoffmannove pripovedke, Red Sreda. Četrtek 11. Baletni večer. Red Četrtek.

★

Po večtedenskem presledku se poje v operi Offenbachova opera »Hoffmannove pripovedke« v znani, odlični zasedbi. Vlogo Hoffmannovo boje tokrat g. Banovec. Predstava je za red Sreda.

Prva repiza sijajno uspelega baletnega večera, ki ga je našludiral z našim pomnoženim baletnim ansamblom bivši član za grebške opere, ugledni koreograf in odlični plesalec g. Maks Froman, bo v četrtek dne 11. t. m. za red Četrtek. Vsa tri dela so imela na premieri odlične uspehe.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 10. Zaprtlo. Četrtek, 11. Dežela smehljaja. Premiera. B.

a— Kulturni dogodek za Maribor bo gošovanje tenorja Marija Šimenca, ki nastopi v soboto po večletnem presledku v naslovni partiji opere »Baron Trenk«.

Med. Univ. Dr. IVAN KOKLIČ specialista za očne bolezni ord. od 9—11 in 15—17. ure

Ciril Metodova ul. 12/II (vis-a-vis parku)

a— Zdravniško društvo v Mariboru ima svoj redni občni zbor v nedeljo 14. februarja ob 17. uri v hotelu »Orel«, Aljaževa soba.

a— Sodni odmerj počelovske smrtne nesreče. Mali kazenski senat okrožnega sodišča je obsojil 21 letnega Josipa Klemenčiča na 5 let strogega zapora, ker je dne 28. oktobra 1936 v Počehovju do smrti povozil posesnika Stefana Žižka.

a— Izdelovalnici denarja so prišli na sled pri hišni preiskavi pri posesniku Francu Cerjaku v Spodnji Korenji. Orožniki so našli raznovrstne priprave za ponarejanje 50 dinarskih kovancev. Našli so tudi več ponarejenih ključev in je posesnik osumljen nekaterih vplivov in talvin, ki so v zadnjem času izvršile v t

Za pesmi je živel, za čast je umrl

1837 Ob stoti obletnici Puškinove telesne smrti 1937

Aleksander Sergejevič Puškin

27. januarja (po starem) 1837, ob sedmih jutraj...

Zmrzel sneg pokriva rusko zemljo. V ranih jutranjih urah je odbrzelo iz Petrograda dve sani, za njimi se kotila. Cez kakšno pol ure so se konji ustavili blizu vasi Novaje Derevnje. Dvobojvalca in sekundanti so izstopili ter odšli peš proti brezovemu gaju. Pri Cornaji Rječki so se malo pomudili. Sekundanti so stopili skupaj, da bi se enkrat poskušali doseči spravo med nasprotnikoma. Iz tega ni bilo nič. Zato so se dogovorili, da si bosta nasprotnika v dvoboju stala štirideset korakov narazen s pravico, da stopi vsak izmed njiju, če hoče, lahko še deset korakov naprej, tako da bo najmanjša razdalja med duellantom dvajset korakov. Ta prostor je bil strogo odmerjen in zaznamovan z robci.

Povelje za pričetek dvoboja zadoni. Nasprotnika dvigneta pištoli v zrak, pomerita eden proti drugemu. Puškin se v začetku ne gane z mesta in stoji kakor kip. Toda njegov obraz je spačen. Sama mržnja ga je, sama misel, kako bi pogubil nasprotnika, ki je omadeževal njegovo rodbinsko čast, kako bi ga ubil. Danthes pa, lep in eleganten, kakor vedno, stori, ker je bil on izvan, deset korakov naprej in odda naglo svoj strel. Puškin pade z obrazom proti zemlji. Pristopijo sekundanti in zdravnik in ga dvignejo s tal. Puškin pravi: »Zdi se mi, da mi je krogla predrla stegno. Potem leže nazaj v sneg z razpetimi rokami. Vsi so mislili, da je mrtev.

Ko se mu je čez nekaj trenutkov približal Danthes s pištolo, ki je bila še črna od dima, je pesnik zavpil: »Pes, jaz morem in hočem se streljati!« Danthes se je vrnil na svoje mesto. Puškin je najprej sedel v sneg, nato vstal z veliko muko, se oprl z levo v bok in pripravil orožje na strel. Doigo je cilj, ne da bi sprožil, ker je bil opazil na koncu cevi sneg. Nato so mu dali — kljub dogovoru, da se orožje ne sme menjati — novo pištolo.

Zopet je doigo meril. Iz rane mu je curljala kri. Tekla je po plašču in kapala v sneg. Odjeknil je strel. Danthes se je zvrnil po tleh in Puškin je zakričal z vročnim glasom, ki je izdajal veliko veselje: »Mrtev je, mrtev, hvala bogu! Zadel ga je pravična kazen!« Nato je vrgel pištolo zmagoslavno proč. Venčar je bila njegova radost preuranjena: Danthes ni umrl, bil je le neznan ranjen na rani.

Puškina, ki je bil smrtno zadet v trebušno votlino, so zdaj zavili v kožu in ga odnesli na sani. Nenadoma se je njegovo oko sklenilo, postal žalostno, dobilo črn obrobek, brezupen izraz.

Dva dneva pozneje je umrl, jedva osem in trideset let star. Francoski emigrant, navaden pustolovec, je opral Rusijo njegove največje pesnika.

Usodno srečanje

Osem let pred tem dogodkom, na vrhuncu svoje pesniške slave, je črnil kodrasti pesnik z debelimi ustnicami, ki so živno spominjale na njegovega abesinskega prednika Ibrahima Hanibala v nekem moskovskem salonu srečal šestnajstletno Natalijo Nikolajevno Gončarovo.

Imela je obraz Peruginove Madone in dušo, ki je bila ustvarjena za sladko srečo petrograjskega uradnika v tridesetih letih, piše o nji Merežkovski. To še ne popolnoma razvito dekletce je spravilo pesnika v velikansko zadrego. Puškin ni vedel, o čem in kako naj se pogovarja z njo, kako naj ji izkaže svojo vdanost in pozornost, kako razodene ljubezen, ki ga je sprlo tega srečanja tako obvadala. Da razumemo to razmerje, moramo vedeti, kakšen zvok je imelo Puškinovo ime v tedanji Rusiji. Kjerkoli se je pesnik pojavil, povsod je kakor morje šumela novica od ust do ust: »Puškin je tu, Puškin je tu...« Tako so šepetali v gledališču, na plesih in gostijah. Glasno si ni nihče upal izgovoriti pesnikovega imena. In zdaj to srečanje z Natalijo Gončarovo... Puškinova ljubezen do lepe Olenine je hitro minila.

Zasnubil je Natalijo — bil je odbit. Nato je odpotoval k vojakom na Kavkaz, a se je zopet vrnil. Prosil je vnovič za roko. Zdaj je bil uslišan.

L. 1831. je pisal nevesti: »Danes pred letom dni sem Vas videl prvič v življenju. Cimbolj premišljujem o tem, tembolj se mi vsiljuje misel, da je moje življenje brez Vašega nemogoče. Rodil sem se za to, da Vas bom ljubil in Vas dvoril. Vse drugo je pri meni zmotno in blodno. Prej ali slej bom moral vse pustiti in pasti k Vašim nogam...«

Zenitev

Povedel je komaj 18-letno Natalijo pred oltar. Tašča, ki si jo je bil nakopal z ženitvijo, je postala pesniku strašno breme. Niti žena, niti njeno sorodstvo nista rada brala Puškinovih stvari. Šele ko je car imenoval pesnika za državnega historiografa in dvornega paža, je zadobil Puškin v očeh teh ljudi neko ceno. Govorili so: »Zdaj imate uradni čin in sčasoma postanete pač še komornik, kajti kar Vam je naklonjeno.«

Tašča je lazila za Puškinom ter ga ovirala v delu in osebnih svobodi. Le s skrajno zvijačo se je pesniku časih posrečilo, da je ubežal svoji okolici ter se posvetil pisanju v Boldinu, kjer je ustvaril svoje zadnje nesmrtno pesnitve.

Potem se je preselil z družino v Petrograd. A tam se je šele pokazal v celoti prepad, ki je zijal med njim in njegovim sorodstvom ter petrograjsko družbo. Puškin je bil po svojem rodu in vzgoji blizke dvoru. Moral je jemati na posodo, da se je prestolnica Rusije zabavala na njegov račun. Car je bil prijazen s Puškinom, zato je tudi carica izkazovala naklonjenost Nataliji Nikolajevni. Puškinu je šlo vse to na živce. Začel se je umikati družbi in prireditvam

A. Naumov: Puškinov dvoboj

toda prepozno. Pisal je strupene epigrame, ki so še povečali število njegovih sovražnikov. Končno je postal ožrače, ki je bil v njem prisiljen živeti, nevdružiti. Zgodilo se je, kar je moralo priti: pojavil se je paskvil. Ki je že itak s strupenimi spletkami nasičeno ožrače nabil z novo eksplozivno snovjo.

Danthes — Paskvil

Januarja 1834. se je vrnil v petrograjsko visoko aristokracijo mlad in lep francoski častnik, baron Georges Danthes. Bil je potomec stare francoske rojalistične rodbine in je pribežal v Rusijo, kjer so ga sprejeli z odprtimi rokami. V Petrogradu je imel obilno žetev, ki bi tudi modrejšemu od njegove zmešale glavo. Uvrščen je bil z markizem D'Arhiacom v carjevo gardio, holandski poslanik Heckeren, zoben in spletkarski stavec, pa ga je posinovil. Postal je ljubljeneц vseh žensk. Čisto naravno je bilo, da se je moral ta človek v elitni družbi srečati z Natalijo Nikolajevno. Na nekem plesu je mladi, razposajeni knez Dolgorukov stopil pesniku za hrbet in napravil s prsti podoto. Da nosi Puškin roge...

Roge so bili tudi vsebina paskvija, ki ga je pošta dostavila Puškinu na dom v novembru 1836. V paskvilu je stalo: »Imetniki komanderskega križa, častniki in vitezi vzvišenege reda rogati mož so se sestali pod predsedstvom velikega mojstra svojega reda, ekscelence Nariškina ter so sklenili imenovati g. Aleksandra Puškina za koadjutorja prejšnjega reda rogatih mož in za historiografa svojega reda. Podpisani (sotprni) grof Borch.«

Puškin je prejel tri izvide tega sramotilnega pisma, osem nadaljnjih izvodov je bilo naslovljenih na njegove ožje sorodnike. To je pesnika razkačilo. Dobro je razumel, na koga meri sramotilni list, o katerem je mešala čenče vsa petrograjska družba.

Najbolj ga je pa bolelo to, da ne mislijo njegovi obrekovalci toliko Danthesa, kolikor carja Nikolaja I., ki je bil velik prijatelj ženskega spola. Nariškina žena je bila namreč ljubica prejšnjega carja Aleksandra I....

Dve pismi

Da bi opral svojo omadeževano čast, je pesnik sedel in napisal dve pismi. Prvega je naslovil na grofa Benckendorffa, policijskega ministra, predstojnika carjeve osebne pisarne:

»Gospod grof! Cutim upravičenost in naravnost dolžnost, naznaniti Vaši Svetlosti, kaj se je zgodilo v moji družini.

»Dne 4. novembra sem prejel z jutranjo pošto tri izvide nekega anonimnega pisma, čigar vsebina je bila žaljiva za čast moje žene. Po pismenskem papirju, slogu in načinu pisanja sodeč, izvira to pismo od nekega inozemca, člana najvišjih krogov in diplomata. Poizvedoval sem in sem dosegel, da je istega dne prejelo enaka pisma še sedem ali osem drugih oseb. Vsa pisma so bila zapечатena, naslovljena name ter so imela dvojni ovitek. Večina naslovljenecv je stila podlost in mi ni izročila pismen. Vsi pa so mnenja, da je zelo povod za to pismo obnašanje g. Danthesa proti moji ženi. Lahko si mislite, da ne morem dovoliti, da bi se ime moje žene imenovalo v isti sapi s katerikoli imenom. To sem dal vedeti g. Danthesu. Nato je prišel k meni baron Heckeren z izjavo, da g. Danthes sprejema poziv in da prosi za petnajstdnevno odgoditev dvoboja. Ker

Puškinova žena Natalija Nikolajevna Gončarova

sem jaz sam in edini sodnik časti svoje žene ter poklican v to, da jo ščitim, ne zahtevam sodniškega zasledovanja, niti nočem maščevanja.«

Drugo pismo je poslal baronu Heckernu: »Gospod baron, dovolite, da Vam kratko razložim, kaj se je zgodilo. Vedenje Vašega posinovljenca mi je bilo že davno znano in me ni navdajalo z ravnodušnostjo. Zadolvoljil sem se izprva z vlogo opazovalca, pridržuj se odločitve za primeren trenutek. Naključje, ki bi mi bilo ob drugi priložnosti neljubo, me je oprostilo te težavne dolžnosti. Videl sem, da je napočil čas dejanja in sem izbral priložnost. Ostalo Vam je znano. Prisilil sem Vašega posinovljenca igrati tako ponižujočo vlogo, da

vse dobro, vse v redu.« Natalija Nikolajevna je po teh besedah pomirjena odšla iz sobe. Turgenev je stal pesniku ob strani, ko je Puškin vzdihnil »Teško sopes, duši me!« Nato je njegova duša mirno splavala v večnost.

Pesnikov drugi obraz

Ko so drugi odšli, nadaljuje Zukovski, sem sedel poleg mrtlice in mu pogledal v obraz. Dolgo sem strmel vanj. Še nikoli nisem videl na tem obličju izraza, ki ga je ozaril v tem trenutku. Glava je bila nekoliko nagnjena, roke pokojno iztegnjene, kakor da so omahile po trudapolnem delu. Kar se je tačas risalo na Puškinovem obličju, se ne da povedati z besedami. Bilo mi je tako novo in vendar tako znano! To ni bilo spanje, niti počivanje, niti izraz duha, ki se je vedno razodeval v Puškinu. Tudi ni bilo nobeno pesniško navdihnjenje. Ne. Skrivnostna, važna, zadivljajoča misel se je odkrila na njem. To je bil pesnikov drugi, notranji obraz, manifestacija vzvišenosti. Seveda je bilo vse to v pesniku že prej — a v takšni popolnosti in čistosti se je pokazalo šele zdaj, ko se ga je doteknila smrt in je vse pozemsko odpadlo. Tako je umrl naš Puškin.«

Zlato in jeklo

Moje vse! zlato je reklo,
moje vse! dejalo jeklo.
Zgrabim vse, dejalo jeklo.
Zvabim vse, zlato je reklo,
Puškin — dr. Mencinger

Dva vranova

K vranu črni vran leti,
vranu črni vran kriči:
Vran, kje najdeva kosilo?
Kje kosilo in gostilo?
Vranu odgovarja vran:
Kosil bodeš ves ta dan,
v čistem polju pri rakiti,
gospodar ubit leži ti!
Kdo ubil? zakaj? kako?
Sokol njega ve samó,
črni konjič vé iz grada,
vé gospa njegova mlada.
Sokol zletel v gaj vesel,
konj morlica nase vzel;
živga gospa junaka —
mrtvega doma ne čaka!
Puškin — Fran Levstik

Jek

Če rjove zver skoz gluh log,
če grom buči, če trobi rog,
če v hribu deva poje, — mnog
rodiš odklik
v zrakovih praznih za prilog
na slednji vik.
Poslušas treskanje gromov,
šumenje burje in valov,
pastirjev vrišče; — na slednji zov
ti daš odvet.
Odziva tebi ni... Takov
si ti, poet!
Puškin — dr. Mencinger

Puškinovo pismo bratu

L. 1822 je napisal Puškin svojemu bratu pismo, ki je zelo znatno za pesnikov nazor o življenju. Pismo slove:

»Sedaj si v letih, ko je treba misliti na pokle. Razložil sem ti že, čemu se mi vidi primerno, da se posvetiš vojaštini.

Imel boš opravka z ljudmi, ki jih še ne poznaš. Mislj v začetku kar najbolj slabo o njih. Tako si prihraniš prevare. Ne sodi jih po svojem sreč, ki je plemenito in dobro in tudi milo. Zaničuj jih na najvjudnejši način. Tako se boš zavaroval pred predsodki in zaprekami, ki te bodo spremljale pri vstopu v življenje. Bodi hladen napram vsem, famliarnost škoduje najbolj. Čuvaj se posebnih občevanja s predložniki, najsi te še tako vabijo. Bodi prepričan, da se bodo kmalu povzdgnili nad tebe in da jim bo v veselje ponizati te ravno tedaj, ko boš tega najmanj pričakoval.

Ne podvezaj nikesar iz gole vjudnosti in čuvaj se prizanesljivosti. Ljudje tega nikoli ne razumejo prav in so pripravljeni za menjati usrečljivost z nizkotožnostjo.

Zavračaj dobrotljivost! Ljudje jo izkazuje največkrat z zahrbtnimi nameni. Ogibaj se protekcije, ki podjamlja in ponižuje.

Rad bi te še posvaril pred zapeljivostjo prijateljstva. Vse, kar ti morem povedati glede žensk je brez pomena. Omenjam samo eno: čim manje ljubiš žensko tem sigurneje jo obvladaš.

Ne maščuj se za žalitev s enakim oredstvom! Ne izposojaj si denarja in trpi rajši pomanjkanje.

Puškinu je bilo, ko je napisal to pismo, 23 let.

Puškinov spomenik v Moskvi

Puškinovo potomstvo

Aleksander Sergejevič Puškin je zapustil ob svoji smrti vdovo s štirimi otroci. Dva sta bila sinova: Aleksander in Grigorij, dve pa hčeri: Natalija in Marija.

Marijo je naPravil Tolstoj za junakinjo svojega romana »Ana Karenina«. Umrla je l. 1919 brez otrok. Aleksander je imel 13 otrok. Od njih živj danes še 74letna Marija Aleksandra Bykova v Poltavi. Ena njenih hčera, Sofija, Nikolajevna Danilevska, pravnukinja Puškina, je otroška bolničarka v domu za deco v Poltavi. Danilevska ima več otrok, med njimi 26letnega Aleksandra, ki študira zdaj na leningrajskem vseučilišču prirodoslovje ter dve hčeri, Heleno in Marijo, ki sta se posvetili znanstvenemu delu.

V Moskvi živj tudi prava vnukinja pesnika Ana Aleksejovna Puškinova. Država ji plačuje neko rento. V javni Leninovi knjižnici je zaposlen 69letni Puškinov vnuk, Grigorij Aleksandrovč Puškin, ki je uredil za stoto obletnico dedove smrti posebno razslovo. Sin tega Aleksandra Grigoroviča služi v rdeči vojski in je star 24 let.

Izven Rusije žive še nekateri drugi Puškinovi potomci, otroci Pesnikove hčere Natalije, ki je bila omožena z nemškim princem Nasseavskim ter se je po možu pisala grofica Mehrenberg.

Puškin z ženo Natalijo

ANEKDOTE o Puškinu

V liceju je imel Puškin tovariša, nekega Jakovljeva, ki se je znal imenito zmrdovati in posnemati z mimiko vsakovrstne stvar. Po nekoliko letih, bilo je kmalu po Prusli poplavi v Petrogradu, je Puškin srečal nekega drugega bivšega sošolca, pa sta se začela meniti o starih doživljajih. Končno se je Pesnik spomnil tudi Jakovljeva: »Kako se pa zdaj zmrduje, kaj oponaša?« — »Petrograjsko poplavo? pravi prijatelj. »Nu, in kako to posnema?« vpraša Puškin. »Precej podobno, odvrne sošolec. Puškin je rad pripovedoval to zgodbo in se je zmerom na glas smejal.

Mladi Puškin je bil pravi divjak. Nekoč je stavl z nekimi tovariši veseljaki, da bo na dušek izpraznil steklenico rumu, ne da bi se onesvestil. O tem so dvomili. Tedaj je Puškin skočil na mizo, izpraznil steklenico rumu in se zvrnil seveda takoj nezavesten na tla. Toda nekateri so videli, da je ves čas krčevito gibal z mezinco leve roke. Končno so ga spravili k zavesti. »Ali ste videli moj mezinco? To je bil znak moje zavesti, je dejal takoj.

Gogol je pripovedoval nekoč Puškinu o neki Deržavinovi pesmi, v kateri pravi pesnik med drugim: »Pa čeprav me za moje besede pesujejo, zavoljo mojih dejanj me bo svet nekoč hvalil.«

»Deržavin nima prav, je menil Puškin. »Pesnikove besede — to so že njegova dejanja.«

Neki Puškinov prijatelj pripoveduje, da sta sedela s pesnikom skupaj, ko ju je doletela vest o smrti barona Delviga, prijatelja iz mladih let. Puškin je dejal: »Moj dragi, sedaj se pa drži dobro. Kroglet letijo že v naše vrstec.

V svoji mladosti, pripoveduje Puškin, sem se srečal po naključju z nekim možem, v katerem je narava tako rekoč posnemala Shakespearea. N. je bil drugi Falstaff: čuten, strahopeten, bahaški, ne neumen, brez vseh našel, jokav in debel. Neke okoliščina mu je dajala poseben mik; bil je oženjen. Shakespeare svojega debelega samca ni mogel več oženiti... Koliko izgubljenih mojstrskih prizorov!

Tu majhna poteza iz družinskega življenja mojega častitega prijatelja. Njegov štiriletni sinček — ves oče, majhen Falstaff III. — je nekoč v njegovi odsotnosti mrmral nepretrgano predse:

»Kako pogumen je moj paPi! Kako car spoštuje mojega papija!«

Štisl sem ga, Pa sem mu dejal:
»Kdo ti je pa to povedal?«
»Moj papie.«

Puškinove plošče

Tvornica gramofonskih plošč v Moskvi je lani posnela 150 Puškinovih del, razne pesmi, pravilice in pisma, ki sta jih nalašč v ta namen govorila znana igralka Kačalov in Leonidov. Eksistira tudi plošča z »Onjejinom«. Tvornica je dala v promet nad dva milijona teh plošč.

Gredič Mihajlovskoje, kjer je pesnik ustvaril mnogo del v svoji mladosti

Kulturni pregled

Spominu Aleksandra Sergejeviča Puškina

Danes praznuje kulturna Evropa stoletnico smrti Aleksandra Sergejeviča Puškina, ruskega nacionalnega barda »Gogolja«, »prve ljubezni Rusije« (Tjutčev), »učitelja generacij« (Brjusov) »pravega utemeljitelja ruske književnosti« (Gorkij), pesnika, ki je »za Rusijo to, kar Dante za Italijo, Shakespeare za Anglijo in Goethe za Nemčijo« (Sakulin). Že ti nazivi, ki bi jih lahko izpopolnili z množico drugih, nič manj laskavih in nič manj pravičnih, pričajo, da gre za jubilej izrednega pomena. Puškinova stoletnica ni samo združila »obeh Rusij« v proslavi imena in dela, ki predstavlja višino ruskega narodnega duha, marveč je bolj kakor stoletnica Dostojevskega in Tolstaja vzpodbudila k proslavi druge slovanske in neslovanske narode.

Znamenitega pesnika, čigar ime vzbuja v slehernem poznavalcu ruske literature toliko toplih emocij, so proslavljali ali še nameravajo proslaviti stara zapadna vseučilišča in literarni zavodi. Na Češkoslovaškem mu vzdajajo hvalo in slavo celo najvišji predstavitelji javnega življenja (izjavi predsednika dr. Beneša), v Parizu so zbrale Puškinove prireditelje elito Francije in slavnostne govore sta prevzela med drugimi prosvetni minister in reprezentant najvišje in najbolj francoske sodobne literature: Paul Valéry. V dobi, ko skušajo zastupljiva političnih vodnjakov zanižavati in omalovaževati ruski narod, ruski jezik, rusko kulturo, to, kar je neugnano in bohotno raslo stoletja pod vsemi, še tako neprijaznimi političnimi podnebi, svetlo in rodilo pod vsemi vrstami nasilja in kar se z vpeto in zdravo močjo razvija tudi danes, zopet vedno bolj nezavisno od barv zastav, ki vibrirajo na Kremlju — v tej dobi je evropski kult Puškina krasno zadoščenje in nov, jasen odgovor vsem »klevetnikom Rusije«.

O Puškino obstoji dandanes obsesna literatura.

Stoletnica smrti bo z naplavo jubilejnih spisov, študij in knjižnih izdaj samo povečala obup tistega, ki bi hotel dostaviti kaj novega in tehtnega poveljanju Puškina in razumevanju njegove osebnosti in njegovega dela. Zgodovino ruske literature od Puškinove smrti do danes bi bilo mogoče označiti z diagrami od dviganju in padanju Puškinovega kulta. Če dobrih trideset, štirideset let po tragični smrti 38-letnega pesnika pade zanimanje za njegovo delo skoraj na točko ravnodušnosti, tedaj je to viden znak nazadovanja okusa in poti v duhovno sterilnost; s tem razdobjem sovpada politični in socialni utilitarizem črneševskega in njegove generacije. Toda na vrhovih že sije Puškinovo sonce. Odkritje Puškinovega spomenika v Moskvi l. 1880 je stalo v znamenju prihajajočega Puškinovega kulta in pesnikov veliki častilci Dostojevski je mogel v svoji slavnostni besedi reči, da smemo od danes proglasiti Puškina za vsestranskega genija; da je umel v svoji duši združiti genija vsega vesolja z lastnim genijem, da je v umetnosti ali vsaj na področju umetniške tvorbe na absoluten način združil vsestranska stremjenja ruskega duha.

Se je bilo treba dvajset let, preden se je v Rusiji razvil »puškinizem«, znanstveno proučevanje pesnikovega dela, ki je nemalo pripomoglo k novemu zanimanju za samo delo in ki je znova razpršil pesnikove vplive po širnih gredah ruske poezije. Skozi meteže zapadnih vplivov, skozi mavricne loke simbolizma, akmeizma in futurizma, sveti nesmrtno Puškinovo sonce, in njegova toplota pronika v pesniško deželo Aleksandra Bloka enako kot v čarobno inoniti »poslednjega pesnika ruske vasi«, kmečkega samouka Sergeja Jesenja. Naj revolucionarji viharji oglušijo liri Puškinove melodične poezije, naj se plemenitost njegove umetnosti skriva v meglah prahu, ki legajo na rusko literaturo v dobi velikih razdeljenj in globoke prestavbe njene družabno-ekonomske podlage; naj »socialna narodila« zamore čut za vse lepo in krhko, za vse prehode in otenke, za formo in stilizacijo, za nezavisno estetsko kulturo — že sije na vrhovih Puškinovo sonce. Že se z neugnan močjo uveljavlja Puškinov kult in prehaja na pragu jubilejnega leta v milijonske množice, kakor jih ni imel dolej za seboj noben starejši ruski pesnik. Puškin, svetlo posebej ruske sinteze, plemič, ki je v svojem delu združil klasične tradicije z duhom ruskih bylin, skaz in narodnih popevk, ki je jezik tlačana uporabil za pesniško oblikovanje najsubtilnejših misli in umetniških doživetj, ta Puškin je po novem obratu od revolucije k tradiciji postal tudi nacionalni bard proletarske Rusije.

Tako se Rusija vedno znova vrača k pesniku, ki so ga že na začetni poti pozdravljali kot Petra Velikega ruske literature — njenega reformatorja in držnega novotarja, genialnega vidca in zrtvjenega delavca. Puškinovo delo je dandanes pridlo med vse narode in plemena, ki naseljujejo širno evrazijsko ploskev; ne čitajo ga samo Rusi in Ukrajinci, marveč ga imajo v svojem jeziku Gruzinci in Tatarji; Tunguzi in Kalmiki ponavljajo v svojih novih sloh ime pesnika, ki je tolikanj ljubil rusko zemljo in nebo nad njo in ki je dal tej ljubezni močnejši izraz kakor kdorkoli pred njim. Exegi monumentum, — je vzkliknil s Horacijem v svoji preroški pesmi, — postavil sem si spomenik trdnjace od bronu. — »In glas moj razzveni po vsej deželi ruski — in vsak me rad v jeziku svojem bo poznal!« — Slovan ponosni, Fini, divji mož Tunguski — me svojim bo imenovali.

Zares, dandanes Puškin ni samo največji ruski pesnik, marveč je tudi najizrazitejši pesnik vsega evrazijskega ozemlja, njegovi step in gozdov, vasi in polji, pog Kavkaza in Črnega morja, severa in juga, zapada in vzhoda — ne le v zemljepisnem, marveč tudi v etničnem in kulturnem smislu. Ta koreniti Rus, ki je nosil v svojih žilah vročo dediščino afriške krvi, čigar duh je bil izoblikovan po tinitizmi klasične poetike in vzburkan od titanizma Byronovega vplivov, je sredi vseh nasprotij in razprtij, v vzgonu vsega nemira in zanosa, v kipenju temperamenta, v zgočeni erotični fantaziji, v velikem križanju starih in novih idej ohranil toliko miru in mere, da je njegova poezija prav kakor Prešernova eden najlepših plodov spojitve klasične forme in romantičnega občutja. To križanje je dalo pri Puškino prav kakor pri Pre-

šernu tisti vidoviti, svetli, v najboljčijem duševnost poglobljeni pesniški realizem, ki ga dviga nad vse enostranske vzornike.

Mnogi so videli v Puškino poeziji, dramatični in prozi stvaritve olimpskega človeka, kakor je bil Goethe, človeka vse spoznavajoče vedrine in življenjskega veselja. Toda Puškin je bil preveč Rus in Slovan, da bi predstavljal olimpske višine. Bil je pesnik sveta, ki šele prihaja, ne glasnik zrele kulture in zaključene kroga. Njegove stvaritve niso dozorevale samo pod vedrim nebom, marveč tudi pod težkimi oblaki melanholije. Puškin je bil eden tistih pesnikov, ki zares nosijo v sebi pekel in nebo. Ni bil ne čisto apoloničen ne čisto dionizičen v Nietzschevem smislu: slikarstvo in plastika (prim. samo motive kipov v njegovem delu) sta zaobeseli v Puškino tvorbi takisto kot glasba. Ritmični lepoti njegovih verzov, melodičnemu bogstvu njegovih rim, slikovitosti njegovih pesniških metafor, vedrini in miru njegovih poetičnih misli in arhitektonski ubravnosti vseh njegovih stvaritev stoji nasproti vzburkana, vrela življenjska volja, le trudoma v kroga upornost, preživana tvorna domišljija, byronovski demonizem, večni strah pred temnimi globlinami življenja, elegično občutje ničevnosti, minljivosti in smrti. Puškin je kakor njegovi evropski sodobniki, veliki med največjimi: Byron, Shelley, Musset, de Vigny, Goethe, Schiller, Heine in drugi pesnik celotnega življenjskega občutja, njegovih vrhov in nižin, njegovega vzpona in padca. Za razliko od njih pa je bolj kakor drugi zračen z zemljo, združen s podtalnim, praljudskim z malo znanim duševnim bogastvom primitivnega naroda, z magičnim svetom njegovih predstav in strahov, sanj in upov, z njegovo preveligijo, ki živi pod vrhnjo skorjo ljudskega krščanstva.

Puškin je ogromna dedščina, ki jo je popetrovska Rusija zapustila potomcem: njena najsutilnejša reforma. Kajti on je Rus in Slovan, zapadnjak in orientalec, človek harmonije in človek temnega upora. Kakor vrh Kavkaza stoji v svoji dobi — a že se mu približujejo novi vrhovi. Kaj bi bili brez Puškina Lermontov, Gogolj, Tolstoj in toliko drugih? Vrelec njegovega genija napaja podtalno ali očitno vse stoletje ruske literature in odtoka še na druge slovanske njive.

Po vsej pravici se ob stoletnici smrti spominjajo tega izrednega, z milostjo božjo obdarjenega pesnika zlasti slovanski narodi. In po pravici se oglašajo: Več Puškina! Če bo današnja stoletnica temneje približala tega Prešernovega vrstnika tudi slovanski kulturi in dala vzpodbudo, da se naša zanemarjena puškiniana dvignejo, tedaj bodo jubilejni spomini obilno poplačani. Tedaj Puškin, ki se je izmed velikih ruskih pesnikov zanimal celo za malo znani in uvaževani slovanski jezik, ne bo več mogel svojem tovarišu na Elizejskih poljanah Francetu Prešernu tožiti o slovenski nepozornosti.

Zapiski o Puškino

Odmevi stoletnice. V Helsinkih, glavnem mestu Finske, sta pravkar izšli v znamenju stoletnice A. S. Puškina dve srbskohrvatski publikaciji: Naš tamošnji konzul g. Ivan S. Sajković, ki je med drugim prevzel v srbohrvaščino finski narodni epos »Kalevala«, je izdal v dveh samostojnih knjižicah izbor iz Puškinove lirike (»Iz Puškinove lirike« 36 str.) in prevod dramske pesnitve »Mozart in Salieri«. Izbor obsega 26 pesmi, med katerimi so tudi nekatere pomembnejše (»Prerok«, »Množica«, »Antar«, »Spominjaj se na Puškino politični odnos značilna »Si-birskim jetnikom«). Prevodu »Mozarta in Salierija«, je prevajalec dodal uvod, ki v njem pojasnjuje osnovne misli Puškinove mojstrovine. Ti dve knjižici Puškina, nastajeni v srbohrvaščini na finskih tleh, sta lep Puškinovski podarček z daljnega severa. Poseben zvezek o Puškino izda kot prvo številko novega letnika »Ljubljanski Zvon«. Prinesel bo med drugim Puškinološke pripevke prof. dr. V. Franceva, dr. Otona Berkepa, B. Krefta ter drugih domačin in tujih poznavalcev Puškina. »Hrvatska revija« v Zagrebu namerava posvetiti Puškino prihodnjo številko. V februarški številki zagrebškega »Savremeniaka« je izšla razprava iz peresa temeljitnega poznavalca ruske literature dr. Josipa Badalića »Puškin i Vraz«. Znano je, da je bil Stanko Vraz velik častilec Puškina in prvi naš prevajalec njegove lirike.

Najnovejša (6.) številka beograjske »Javosti« priobčuje na uvodnem mestu daljši članek Serafima Poljanec »Povodim stogodšnjice smrti A. S. Puškina«. V februarškem zvezku sarajevskega »Pregleda« je izšel jubilejni članek Vladislava Vasića. — V Parizu so izdali zbornik »Pour le centenaire Pouchkine« (Editions Sociales Internationales) s pesnikovim življenjepisom. Puškinovo francosko korespondenco, več študij, jami in izborom komentaril prevodov. — Znanj pariski tednik »Les Nouvelles Littéraires« je priobčil v številki 6. februarja celo vrsto pripevkov o Puškino in prevodov njegovih pesmi. Članek M. Hofmanna razglablja vprašanje, zakaj je Puškin tako malo znan v Evropi? — Sloveči pisatelj André Gide je skupaj z Jacquesom Schiffrinom prevzel Puškinove povesti in jih izdal pri NRF. — V Pragi je izšel drugi zvezek Melantrichove izdaje Puškinovih izbranih spisov v prvovrstnih novih prevodih. Druga knjiga vsebuje dramske pesnitve v prevodu Olokarja Fischerja. — Cela vrsta čeških in slovaških revij je izdala odnosno še namerava izdati Puškino posvečene številke. Najmanj odmevov vzbuja Puškinov jubilej seveda v Nemčiji, čije »glajshaltovane« kulture ne moti samo Puškinov ruski značaj, marveč verjetno tudi pesnikov abesinski praded.

Katere Puškinove spise dobijo na našem knjižnem trgu. Ne študije in članki, marveč delo velikih pesnikov vpliva na nas s prvinsko silo genialnih stvariteljev. Zato je treba ob jubilejih vedno zrova opozarjati na potrebo čitanja slavni pesnikov. Ni dvoma, da je njih delo največje in najčistejše v izvirnem jeziku; prav pri Puškino bolj kakor pri mnogih drugih pesnikih. Kdor ne razume ruskega jezika, mora potemtakom seči po prevodih, toda prepričan naj bo, da ni najboljši prevod ne more polnovredno nadomestiti izvirnika, zakaj umetnost besede je vedno zvezana z originalnim jezikom. Slovenske puškiniane so žal zelo skromne, preskromne eprijo Puškinove veličine in že

kar obline slovenske prevodne literature. Največji slovenski prevod iz Puškina, dr. Iv. Prijatelja slovenščev »Evgenija Onjegin«, je izšel pri Slovenski Matici in se več ne dobi na knjižnem trgu. Lirični prevodi iz Puškina so vedel zbrani v Vesele-Aškerčevi »Ruski antologiji«, ki je že zdavnaj razprodana. Trenutno se na knjižnem trgu samo »Kavkaska hdi« (povest, v prevodu dr. Ivana Prijatelja) in »Pikova dama« (dramatska pesnitev, v prevodu dr. Vlad. Boršnika). Voj ostali prevodi, — žal da jih ni mnogo — so raztreseni po revijah in zbornikih, takisto študije o Puškino. Marsikaj lepega o slavnom ruskem pesniku najdeš v vsega priporočila vredni knjig dr. Iv. Prijatelja »Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma« (Tiskovna zadruga). — Kdaj dobimo v prvovrstnih prevodih vsaj še »Ruslana in Ljudmilo«, »Kavkaska ujetnica«, »Ojganec«, »Bakčisarsko fontano«, »Borisa Godunovca«, »Bronaste konjnice«. »Dubrovskega« in drugo prozo, pa seveda večji izbor njegove lirike?

Kdo na slovenskem jugu je prvi Poročal o Puškino smrti? Skopljanski znanstvenik ruskega porekla prof. Petar Mitropan ima v svoji knjigi »Ruski pisce« (Skopje 1934) članek »Jugoslovenska štampa o Puškino smrti«. Tu ugotavlja med drugim, da je Letopis Matice Srpske že leta 1825 to, rej 12 let pred smrtjo, opozoril na Puškina. »Novine Srpske« so v letu 1837 posvetile več dopisov in člankov Puškino smrti. Prvo vest so priobčile 5. marca 1837; tu poročajo, da je ruska književnost utrpela veliko izgubo s smrtjo pesnika, ki je »i v inostranih zemljah najslavnije poznat, s koji se 10. februarja posle kratke telesne bolesti u 38. godini života svog prestativo«. Že 20. marca je isti list priobčil obširnejšo beležko, v kateri omenja dvoboj kot smrtni vzrok, v naslednjih številkah pa je objavil še podrobnejše vesti o pesnikovi rodbinski tragediji in žalostni smrti. Na Hrvatskem je Puškinovo smrt prva zabeležila »Danica lirska« v nekrologu 3. junija 1837. Tu dokaj površno označuje Puškinovo delo in se dotika tudi njegove smrti. O tem pravi takole: »Puškin je na mejdanu sa svojim šurom pogi-

mno; i budući, da je topla arabska krv u njegovih žilah kipela, bio je tako osvetlan, da se je još i u zadnjem hipu svog života, pokle je vez zernom prostrljan na zemlji ležao, podigao i svome protivniku rame pš stoljem rastergaoc.

Puškinova lirika v češkem prevodu. Izmed slovanskih narodov so Čehi največ starih za Puškina ob stoletnici smrti: velik program bo verjetno zaobsegl vse letošnje leto. Najbolj pa jih je treba zavdati za novo izdajo Puškinovega izbranega dela, ki jo je napovedala ugledna praška založba Melantrich. Vodilno načelo te izdaje slove: Izbor najboljšega v štirih knjigah, vse v novih in prvovrstnih prevodih. Puškin v sodobnem češkem jeziku! — Kakšna razlika je lahko v prevodih prav s te strani so pokazali primeri iz »Evgenija Onjegin« v treh različnih prevodih. (Priobčili so jih molantrichi »Lestv pro literaturo a umenie« v posebni Puškinovi številki ob koncu 1936). Najnovejši prevod, ki ga je ustvaril odlični pesnik Josef Hora, je krasen dokaz silnega znanja jezika, izraznih možnosti sodobnega češkega jezika. Šele sedaj se češki prevod tesneje približuje izvirniku. O tem prča tudi prvi zvezek melantrich izdaje, ki vsebuje izbrano liriko v prevodu Petra Kříčka, z uvodom dr. A. Béma in komentarjem R. Jakobsona. Petr Kříčka je prevajalec, ki ima v popolni oblasti finise sodobnega češkega pesniškega jezika in mimo tega še tenak notranji posluš za Puškinov melodični ritem in za druge posebnosti njegovega lirčnega stila. Za svoje prevode Puškina je Kříčka zastavil vse sposobnosti in rezultat je tak, da so ga lahko poznavalci Puškina veseli. Med mnogimi češkimi prevajalci Puškinove lirike je Kříčka dosegel višek. Melantrich izdaja Puškina je tipografsko lepa in ob enem cenena. Tudi Jam Ríha je v svoji novi knjigi »Výbor z ruské lyriky« odmeril prevodom iz Puškina 35 strani. Njegov prevod pa dokaj zaslovlja za Kříčkovi: primerjava ob originalu je tu rošeno zanimiva: saj se nazorno kaže, s kakšnimi sredstvi in s kolikšnim uspehom se skuša prevajalec približati moštru. Ríhov »Výbor« je izšel v Hradcu Královém.

Pred sarajevskim izletom

Podpore za udeležbo. — Najprimernejše zveze za Slovenijo

Za prvi izlet smučarjev v Sarajevo vlada povsed veliko zanimanje. Zaradi precejšnje oddaljenosti in temu primernim višjim stroškom, se je bilo bati, da udeležba tekmovalcev ne bo tako velika kot sicer. Da omogoči čim širše udeležbo, si zletni odbor sklenil prevzeti del stroškov za prevoz in ohranilo tekmovalcev nase. To velja zlasti za one, ki so manj premožni in njih klubi ne zmorejo potrebnih sredstev. Zletni odbor je za to namen razdelil vsem zimskosportnim podsavezom zneske po 2000 Din in je prepuščeno podsavezom samim, da izberejo podpore potrebne tekmovalce in jim določijo višino podpore.

Po zadnjih poročilih iz Sarajeva so snežne prilike tamkaj ugodne. V Sarajevo samem ni snega pač pa ga je dovolj na okoliških planinah. Tekmovanje se bo vršilo po prvotno določenem »poredu, le tekme v alpski kombinaciji so iz Jahorine preložili na Bjelašnico, ki ima znatno ugodnejše proge za smuk. Na Jahorini bi imela proga za smuk le 400 m višinske razlike, na Bjelašnici bo pa mogoče izbrati tako z 800 do 900 m višinske razlike.

Za smučarski zlet v Sarajevo obstojata za Slovenijo predvsem dva ugodna vlaka. In sicer z odhodom iz Ljubljane ob 20.02 in prihodom v Sarajevo ob 12.10, ali pa z Ljubljane ob 9.00 in prihodom v Sarajevo ob 5.40. Za povratek sta pa priporočljiva vlaka z odhodom iz Sarajeva ob 7.44 in prihodom v Ljubljano ob 1.20 ali pa vlak, ki odhaja iz Sarajeva ob 23.50 in prihaja v Ljubljano ob 20.22.

Opozorjamo vse interese, da veljajo popusti že od izhoda postaje in ne šele iz Ljubljane. Treba si je pa nabaviti pri biljetarnici »Putnik« v Ljubljani, Celju, Mariboru, ali na Jesenicah zletno legitimacijo, brez katere popust ne velja.

Smuka na Kofeh. S Kof nam poročajo, da je na staro zmazano podlago zapadlo nekaj cm snega. Temperatura 2 stopinj, amaka ugodna. Vreme krasno, solčno brez vetra.

LZSP (Službeno). Drevi ob 18. v kavarni Emoni (damska soba) seja tehn. in upravnega odbora. — Vsi odborniki sigurno in točno!

Slalom klub 34. Danes sešatek vseh tekmovalcev v klubovem lokalu ob 18.30.

Iz življenja na deželi Iz Zagorja

Volitve v II. rudarsko skupino so baje preložene. Kakor se čujejo govorice se že razpisane volitve delavskih zaupnikov (v II. rudarsko skupino) ne bodo vršile 14. t. m. Pravijo da bo rudarsko glavarstvo razpisalo nove volitve v marcu. Volitve bodo po proporu in ne po večinskem sistemu, kakor so bile doslej. Dalje se zahteva, da volj vsak obrat za sebe svoje zaupnike.

Radio

Četrtek 12. februarja
Ljubljana 12: Virtuozni igrajo (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Operne fantazije (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Koncert Schubertove glasbe (Radio orkester). — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolaric). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Zahvalni kotiček: Pogovor s pustom (p. H. Sachsa). — 20: Koncert Adamčevih narodnih in umetniških pesmi — pevski zbor »Can-kar«. — 20.45: Albert — Roussel: Tretja simfonija v G-molu (plošče). — 21.15: Pevski koncert ge. Josipine Sivčeve. — 22: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 22.15: Radio orkester.
Beograd 18: Koncert orkestra in solistov. — 19.50: Plošče. — 20.15: Večer ruske glasbe. — 21.30: Orkester. — 22.20: Lahka glasba. — Zagreb 17.15: Koncert orkestra. — 20: Mešan glasbeni program. — 21: Iz Beograda. — 22.20: Plesna muzika. — Praha 19.15: Lahka glasba. — 21: Ruski koncert. — 22.30: Ples. — Varšava 19: Prenos opere »Mozart in Salieri«. — 21: Klavirski koncert. — 21.45: Plošče. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — Dunaj 12: Plošče. — 16.05: Orkestralna glasba. — 17.05: Loewje balade. — 17.35: Koncert na čelo. — 19.30: Revija Slagerjev 1932-1934. — 20.35: Program po napovedi. — 21: Zvočna igra. — 22.20: Plesni orkester. — Berlin 18: Pester program s plošč. 19.15: Klavirski koncert. — 20.10: Koncert komorne glasbe. — 21: Koncert orkestra. 22.30: Prenos iz Stuttgarta. — München 18: Lahka godba orkestra. 20.10: Dramski večer. — 21.40: Pesmi in balade. — 22.45: Veselimo se življenja! — Stuttgart 18.15: Koncert godbe na pihala. — 19: Španska narodna glasba. — 20.10: Pester program. — 21.10: Prenos iz Berlina. — 22.30: Lahka godba orkestra. — 24: Mozart: Requiem.

Vremenska poročila

po stanju z dne 9. februarja ob 7. uri zjutraj:
Planica: —4. jasno, mirno, 40 srena. marla in srednja skakalnica in drsališče uporabni.
Rateče: —1. jasno, mirno, 30 srena. Kranjska gora: —1. visoka megla, 25 srena.
Vrše: 100 snega.
Bohinjska Bistrica: 1. zelo oblačno, 15 južnega snega.
Dom SPD na Komni: 3. 100 snega.
Velika Planina: 4. oblačno, jugozapadno, 50 srena.

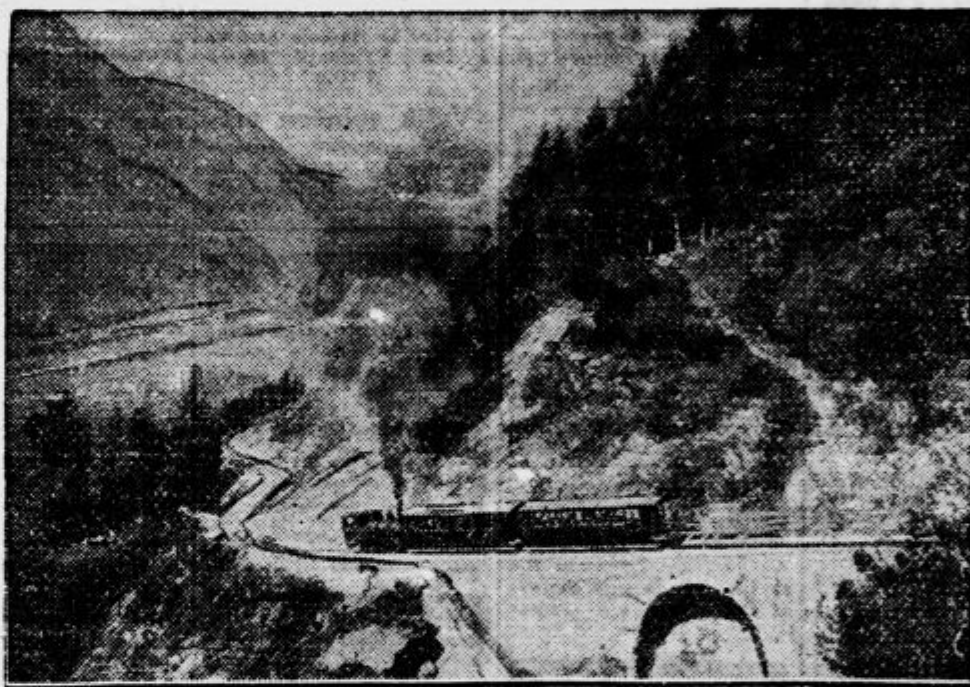
Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda ljubljanske univerze
9. februarja
Ljubljana 7. 752.2, 3.8, 93, SW1, 10. dež, 20.8;
Maribor 7. 752.1, 3.0, 95, O, 10. dež, 3.0;
Zagreb 7. 752.4, 4.0, 95, SSW2, 10. dež, 14.0;
Beograd 7. 751.6, 4.0, 90, SE1, 7. dež, 14.0;
Sarajevo 7. 753.5, 4.0, 95, O, 7. dež, 1.0;
Skopje 7. 753.9, 0.0, 90, O, 10. —;
Kumbar 7. 752.3, 14.0, 80, SE, 10. dež, 1.0;
Split 7. 751.1, 10.0, 80, NE2, 10. dež, 2.0;
Rab 7. 753.3, 6.0, 90, O, 10. —;
Temperatura: Ljubljana 6.2, 8.0; Maribor 10.0, 2.0; Zagreb 6.0, 4.0; Beograd 5.0, 2.0; Sarajevo 8.0, —2.0; Kumbar —, 12.0; Split 12.0, 9.0; Rab —, 5.0.

S P O R T

Naprej v Chamonix!

Včeraj ob 17. je naša 7-članska reprezentanca z vodjo dr. Švigljem odpotovala na Fis-tekme v Chamonix

Pogled v romantično dolino železniške proge med postajama Chamonix—Montenvers

Včeraj ob 17. je s tržaškimi brzimi vlakom odpotovala iz Ljubljane jugoslovenska smučarska reprezentanca, ki nas bo zastopala na svetovnem prvenstvu v Chamonixu. Pod vodstvom načelnika tehnične odbora JZSS dr. Zdenka Šviglja so potovali naslednji reprezentanti: Klančnik Lovre, Knap Leon, Smolej Franc, Zemva Lovro, Heim Hubert, Praček Ciril in Novšak Albin. Šte repozentanti so Gorenjci odn. člani gorenjskega podsaveza. V moštvo je bil določen tudi Pribošek Franc, ki pa se je vrnil z Banske Bistrice bolan in nikakor ni mogel nadaljevati poti v Chamonix. Dasi zelo nerad, je moral ostati doma.

Prihod in odhod v 12 urah

Na kolodvoru so se od njih poslovili s krepkim »smukom« vsi člani naše reprezentance v Banski Bistrici, ki je jutraj zarana prispela v Ljubljano. Na peronu so bili tudi predstavniki JZSS in kup znancev in prijateljev tekmovalcev, ki so hoteli na hitro roko zvedeti še nekoliko podrobnosti o slovenskem prvenstvu. Dopoldne namreč z njimi ni bilo mogoče govoriti, ker so se po naporni, 30 ur trajajoči vožnji z brzimi vlakom, podali na prepotrebni počitek v hotel Miklić, kjer so jim rezervirali sobe in niso pustili k njim nobenega »obiskovalca«.

Denar, denar, denar...

Še dopoldne je bil odhod naše reprezentance dvomljiv. Kakor že tolikokrat, je šlo tudi sedaj za denarno vprašanje. Na srečo je ljubljanska finančna direkcija še pravočasno dobila nalogo za izplačilo dovoljene podpore in tako je mogel upravni odbor JZSS ki se je dopoldne ob 10. sestal na izredni seji, skleniti, da se potuje v Chamonix. Urediti je bilo treba še nekatere formalnosti glede potnih listov — nekateri člani reprezentance prvotno niso dobili dovoljenja za potovanje preko Italije in bi jih bili morali poslati preko Nemčije, pa je slednjič šlo vse po sreči — kupiti so morali tudi maže in nekaj prigrizkov za pot, tako da se je res zelo mudilo.

Naša ekipa bo potovala preko Milana, Mt. Cenisa in Modane ter bo prispela v Chamonix drevi ob 19.30; nastanjena bo v hotelu »De la Sapiniere«. Odpotovati so morali že včeraj, ker morata imeti tekmovalca za alpsko kombinacijo priliko za trening na progi za smuk. V četrtek je namreč zadnji dan treninga in bo pozneje ta proga zaprta. Tudi mora imeti moštvo za stafeto, ki bo nastopila že v petek, vsaj en dan počitka po naporni vožnji.

Spored tekmovalnja

je naslednji: v četrtek ob 17. svečana otvoritev FIS iger, ki so letos prvič tudi tekme za svetovno prvenstvo; v petek ob 9. start za stafetne tekme 4x10 km, na kateri bodo zastopali Jugoslavijo Klančnik, Knap, Smolej in Zemva; v soboto ob 14. smuk. Za Jugoslavijo tekmujeja Heim in Praček;

Planica za zeleno mizo

Bivši generalni tajnik JZSS in sedanjí tajnik tehnične odbora US Planica g. Gorec je prav tako včeraj odpotoval v Chamonix. O priliki svetovnega smučarskega prvenstva bo namreč jutri in v petek tudi za sedanje upravnega odbora FIS, ki bo razen drugih tekoih zadev obravnaval tudi protest JZSS glede Planice in predlog JZSS glede uvedbe smučarskega poleta kot samostojne sportne discipline. G. Gorec seji sicer ne bo mogel prisostvovati, pač pa bo na razpolago funkcionarjem za pojasnila. Zato je vzel s seboj tudi 4 filme o dosedanjih planiških prireditvah, ki jih bo po potrebi predvajal onim, ki še vedno ne verjamejo, kaj je Planica.

KUPIMO

seksionalni snovalni stroj za svilo

z gatrom za vretenca (Spulengatter) v dobrem stanju.

Pismene ponudbe pod 45289 na Publicitas d. d. Zagreb, Ilica 9.

A. Christl:

Spomini ekselence Muholovceva

Roman

»Gre samo za nekaj, kar se mora zgoditi, da pomagava neki dami.«

»Enkrat za vselej, Jimmy: s tvojimi ljubezenskimi zadevami ne maram imeti opravka.«

»A, kaj ljubezenski zadevi! Še videl je nisem nikoli, tiste ženske. Poslušaj, fant, da ti razpovem.«

»Če je tako, prosim še en kozarec!« je Anthony zastokal in se zgrudil na stol.

Gostitelj je ustregel njegov želji in pričel: »Bilo je tisti čas, ko sem bil tam notri, v Ugandi. Z menoj je bil nekakšen španec, ki sem mu rešil življenje.«

»Da sem na tvojem mestu, bi spisal knjigo z naslovom: »Življenje, ki sem jih rešil.« se je oglašil Anthony. »Mislim, da bi bila precej debelejša.«

»Oh, tega sem samo iz vode potegnili, zakaj, kakor vsi južnjaki, tudi oni ni znal plavati. Sicer pa — ta mah mi prihaja na misel, da sploh ni bil španec, ampak Koromandijec, čeprav smo ga

zmerom klicali španskega Pedra. Nu, mož mi je bil tako hvaležen, da je telkal za menoj kakor pes, i nko je čez pol leta obšel za mrzlico, sem bil pri njem. Nazadnje, ko je šlo že h koncu, mi je jel šepetati o nekakšni skrivnosti — o zlatega rudnika, ka-li, in mi potisnil v roko majhen zavoj v voščenem platnu, ki ga je imel skritega pod srajco. Nu, bogve kaj si nisem obetal in tudi radoveden nisem bil, a ko sem ga čez nekaj dni odprl, sem bil vendarle ogorčen! Zlata jama! Da, nemara, za takega lopova! Veš, kaj ji bilo? Pisma neke ženske — in še Angležinje povrhu. Umazan izsiljevalec je bil ta pes — in mimo tega še dovolj predrzen, da je zapustil svoje nesnažno orodje prav meni!«

»Tvoja pravična jeza, Jimmy, mi ogreva srce,« se je zasmehoval Anthony, a maloprimdnež je imel s teboj gotovo dober namen, in tvojih plemenitih britskih idealov najbrže sploh ne bi bil razumel.«

»Nu, moja prva misel je bila seveda ta, da bi s pismi zakuril,« je Jimmy nadaljeval; »potem mi je pa prišlo na misel, da ne bi ubožica nič vedela o tem in bi še naprej trepetala, da se ne bi grdoba lepega dne spet prikazal.«

»Toliko domišljije ti res ne bi bil prisodil,« je rekel Anthony. »Vsekako imaš prav. Nu, pošlji ji tista pisma po pošti.«

»Tebi je lahko govoriti. Toda ona je po ženski navadi pozabila naslov in vse ostalo. Samo v enem pismu je naveden neki kraj — Chimneys.«

Anthony je izpustil gorečo vžigalico, kakor da bi se bil spekel v prste.

»Chimneys?« je ponovil. »Res čudno.«

»Mar poznaš ta kraj?« je vprašal Mc Grath.

»Menda ga poznam! To je ena naših najponosnejših angleških graščin, prijatelj James. Kraj, kamor hodijo kralji in kraljice na weekend in kjer se zbirajo diplomati, da prodajajo svoje modrosti.«

»Potem sem že celo vesel, da pojdeš namesto mene v Anglijo,« je preprosto pripomnil Jimmy.

»Ti se izpoznaš v vseh teh rečeh, jaz kanadski zagodnik bi pa delal neumnosti. A kdor je bil v Etonu in Harrowu, kakor ti —«

»Samo v enem izmed obeh,« se je skromno oglašil Anthony.

»— ta si bo že znal pomagati. Zakaj si nisem poslal pisma? Ker se mi je zdelo nevarno. Kakor je bilo videti, ima ljubosumnega moža. Misli si, če bi ta pomotoma odprl pošiljko! Kaj bi se zgodilo z ubogo ženo! Ali pa, če bi bila nemara že mrtva — pisma so videti precej stara — ne, najbolj pametno se mi je zdelo, da jih odnesem na Angleško in jih osebno položim v njene roke.«

Anthony je vrgel smotko proč in ljubeče potrpežljivo prijatelja po ramenu.

»Pravi klativitež si, Jim,« je dejal, »in kanadski zagodniki smejo biti z vso pravico ponosni nate. Jaz te stvari nikakor ne mislim tako lepo opraviti, kakor bi jo ti.«

»Torej vzameš pisma s seboj?« je vprašal Mc Grath.

»Seveda.«

Mc Grath je vstal, odprl predal in vrzel sveženj pisem na mizo. »Daj, preglej jih nekoliko. Morda pa doženeva, kje živi.«

Toda ni se jima posrečilo. »Misliš, da jo boš našel?« je v skrbih vprašal Jimmy.

»Storil bom vse, kar morem,« je odvrnil Anthony. »Ta neznana gospa ti je očitno zelo pri srcu.«

Jimmy je rahlo zdrknul s prstom po podpisu. »Čedno ime,« je zamrmral. »Virginia Re-vel.«

Drugo poglavje

»Res je, dragi prijatelj, popolnoma res,« je dejal lord Caterham.

Te besede je bil že trikrat ponovil, kajti prav nič všeč mu ni bilo, da je moral tu, pred hišnimi vrati svojega ekskluzivnega londonskega kluba, poslušati neskončni izliv zgovornosti častitega Georgea Lomaxa.

Clement Edvard Alistair Brent, deveti markiz Caterhamski, ni bil s svojo malo, slabo oblečeno postavo, svojimi bledešinimi očmi, dolgim nosom in raztreseno vladnim vedenjem prav nič podoban običajni slikli toli visoke osebnosti. Nesreča se mu je zdelo, da je bil naslednik svojega starejšega brata, umrlega pred štirimi leti. Ta je igral kot nvanji minister veliko vlogo v britski državi, in njegov grad Chimneys je bil na glasu zaradi svojega knežjega gostoljubja.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisni listi se šifro se šifro plačajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se šifro plačajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Maliglas

Ponudbam na šifro ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem s naročilom, ali pa po poštini položnici na čekoval račun, Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mlada lovcia neozmoženja, a prakao, voljnost prostega, ščemo. Ponudbe na og. odd. Jutra pod šifro »Neozmožen lovcia« 2678-1

Mlinarskega pomočnika sprejme takoj valjati mila. Ljubljana, Vid. 2687-1

Začetnico prodajalko, is posteno drug. Ene, sprejemam takoj na delo. Vsa okoliš. Pismene ponudbe na »Moj dom, Ljubljana«. 2691-1

Trgovska pomočnica dobro izveščena v trgovini s mešanim blagom, stara 20-25 let, vlijuna iz pri-kupljiva pri strankah, dobi takoj mesto za vodstvo svoje trgovine. Kaviče zmnožno imajo prednost. Ponudbe poslati na og. odd. Jutra pod šifro Zmožno voditi«. 2690-1

Iščem nakupovalca za dravsko banovino, smoznega kavaja. Nastop takoj. Stokovnega znanja ni treba. Ivan Prosen, Kranj. 2676-1

Službe išče. Vsaka beoda 50 par; davk 3 Din. Šifro ali dajanje naslovov 5 Din. znesek 12 Din.

Trgovski pomočnik mlajša moč, verziran v vseh strokah trgovine, izurjen tudi v razpoložljivi na pietilski ekspedicijski, želj premeniti mesto, takoj ali poenake. Cenj. dopye na og. odd. Jutra pod šifro »Agilen pomočnik«. 2693-2

Službo skladiščnika inkasanta ali alitno, iše pomočnik-kovinar. Cenjene ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod značko »Trosen«. 2696-2

2000 Din dam dam onemu, ki mi pripozove do službe v tovarni ali kaj sličnega. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »De-laven«. 2195-3

Boljše dekle

staro 22 let, želi promentil službo. Zmožno vse gospodinjstkih del in šivanja. Nastopiti bi l. ali 15. mar. Naslov v vseh poslovai-nicah Jutra. 2690-3

Dekle s dežele, vajeno vseh gospodinjstkih del, želi premeniti službo, najraje v Zagreb. Nastop l. ali 15. Naslov v vseh poslovai-nicah Jutra. 2692-2

Potniki Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Potniki kolege! Avtošpotnik, ki je vpe-ljan v dravski banovini in želi potovati s novim avtomobilom, sprejemam proti minimalnemu prepreku za beoda. Ponudbe na: A. Rendel, Zagreb. Badali-čeva 27. 2679-5

Pouk Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Francoski in nemški pouk (tudi pomoči srednjeshol-com-kam) nudi ANETA POTONIK, strokovno diplomirana, s mnogoletno učno prakso. Pripravlja za izpitne (mature), Gve tudi na dom. Tržaška cesta 1/1. 2697-4

Prodaj Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pozor šivilje! Izdelujemo gumbc iz vsa-kovrznega blaga, po naj-nijšjih cenah. »Mela«. Tyr-čeva 30. 2675-6

Stroji Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Elektromotor 25 HP 380 V, vrtilni tok, rabljen, kupimo. Ponudbe na og. odd. Jutra pod »Motor«. 2693-30

Pridelki

Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

18 hl dobrega vina prešaneja in opinkaneja grozdja, potom zgora po Din 4.50 — prod. Alojz Verbošek, Zibika, Pristava. 2694-30

Živali Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izgubil se je velik črn pes bernardinec, ki išči na ime »Furaj« in nosl znamko šte. 732. —. Prosim, naj se ga vrne lastniku Joe. R. Puh v Ljubljani, Gradaška ul. 22. 2696-27

Ukraden konj 300 Din nagrade dobi, kdo najde konja rdečkasto-oliv-ega, širokega hrbta, starega 10 let. Znamenje ima na levi strani hrbta 12 cm široko beko besa, na gavi trup od do nosa ima isto-tako beko liso, rep črn, gri-vo črno. — Posredek Ja-kob Demšar, Hotarije št. 24, p. Gorenja vas nad Skofjo Loko. 2694-27

Kupim Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stare avto gume v vseh dimenzijah, kupu-jemo stalno po najvišjih cenah, Ivan Prosen, Kranj. 2692-7

Kapital Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice kupite ali prodate potom moje pisarne najboljšo Rudolf Zore Ljubljana, Gledališka 12. 2670-16

Vloge bivše Slavenske banke do 1 milijona, kupimo. Inve-niški naj se obrne na: RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka ulica 12. 2692-16

Hranilne knjižice

Nakup in prodajo vseh denarnih zavodov iz poslujejem po najvišji cen, takoj v gotovini. Alojzij Planinšek Ljubljana, Bethnovna ul. Telefon 35-30. 26-16

Bančno kom. zavod izvršuje najboljšo nakup in prodajo HRANILNE VLOG vseh denarnih zavodov za odgovor Din 3 znamk — Maribor, Aleksandrova 40. 80-16

Lokali Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hotel na periferiji Zagreba, z 18 opremljenimi sobami, na-prodaj zaradi problemati-ve. Ponudbe pod »Sijuna oglaševanja« na Publicitas Zagreb 2191-19

Razno Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Na vsa zimska oblačila dajemo 15 do 20% popusta. Presker Sv. Petra c. 14. 2692-7

Najboljši trboveljski PREMOC brez prahu nudi I. Pogačnik, trg. s kurivom BOHORICEVA 5. Telef. 20-59.

Zima, zima... Ostanki mariborskih tekstil-nih tovarn brez napak, pristno-barvni, »Paket Serija A« za moško, žensko, posteljno, namizno-perilo in ruže; »Pa-ket Serija B« vsebina 15—21 m dobro upo-rabnih ostankov prvo-vrstnih touringov, fla-nel za pijsme in bar-hentov za obleke ter »Paket Serija Z« z vsebino 3 m blaga za zimsko suknjo ali ženski plašč, moško obleko ali damski kostum poštine prosto samo Din 121.—. Dalje novi specialni paket »Ori-ginal Kosmos D« z vsebino 19 do 25 m najfinjših plja na flanel, modnih bar-hentov za obleke in bluze ter toplaga mo-škoga in ženskega spodnjega perila. Ta paket Din 148.— vse poštnine prosto. Ne-primerne vzamem na-zaj in zamenjam. Na-ročite, dokler je še zaloga pri RAZPOSILJALNICI »KOSMOS« MARIBOR, Dvočakova cesta št. 1

BERMET

znamenito fruškogorsko vino

Iz Sremskih Karlovcev je pijača, ki res krepi in zdravi. Zahtevajte ga v vsaki gostilni. Razpošilja ga od 50 litrov naprej. B. MARINKOV, Sremski Karlovec.

V najem Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Velik solnčen vrt oddam priducmu, postene-mu vrtnarju ugodno v na-jem. Toman, Resljeva 30. 2696-27

Posest Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stavbene parcele krasne, tudi na obroke na-prodaj. Pojasnila daje Karl Weiss, Zg. Radvanje, Ho-sejeva ul. 37 pri Karibori. 2646-30

Stanovanje Beoda 1 Din, davk 3 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mirni stranki oddam sobo in kuhinjo ter mirni starejši ženski sobo s stedišnikom. Mencinger-va št. 39. 2676-31

Podstrešno stanovanje s pritliklami, takoj od-dam, Naslov v vseh poslo-va-inicah Jutra. 2690-31

Stanovanje obstoječe in 4 sob, kopal-nice in pritlikl, oddam 1. maja v bližini sv. Jožefa. Naslov v vseh poslovai-nicah Jutra. 2677-31

Dvosob. stanovanje 8 pritlikl, kabinet, kopal-nica, plin, elektrika, oddam za maj v visokem pritlikl. Dvorčakova 3. Cena 600. Vprašati bišnika istom. 2693-31

2-sobno stanovanje oddam za takoj ali 1. mar-ca mirni stranki brez otrok. Naslov v vseh poslovai-nicah Jutra. 2692-31

Enosob. stanovanje oddam v palači »Viktoria« za marec (500 Din). Ogled od 1 do pol 2. — Samec, Aleksandrova 4. dvorišče. 2693-31

2 enosobni stanovanji oddam takoj ali za marec. Sp. Šiška, Polakova ul. 13. 2691-31

Dvosob. stanovanje s kuhinjo in pritliklami, oddam z majom, Tyrčeva 66 (Weissbacher). 2691-31

Naročniki »Jutra« so zavarovani za 10.000 Din

Mlajši in starejši ki trpe na MOŠKI SPOLNI SLABOSTI (Impotenci) preutrujenosti, seksualni nerazviti, nesigurnosti, morejo preizkusiti ORGANSKI PREPARAT VIRILINETS

Skatla z 20 tabl. Din 64; s 40 tabl. Din 97; s 100 tabl. Din 203.— Dobiva se v le-karnah. — Zastopnik lekar-na S. Mittelbach, Zagreb, Jelacicev trg št. 2/A.

Oglaš. rog. pod št. št. 1935 Jutra

Občina Ljubljana. Mestni pogrebni zavod

Umrl je moj mož

Ivan Kovač

VISJI REVIDENT DRŽ. ZEL. V P.

Pogreb se vrši v sredo, dne 10. februarja 1937 ob pol 3. popoldne iz hiše žalosti, Tirska cesta 20, na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 8. februarja 1937.

SERAFIN KOVAČ—JAMSEK

Kdor oglašuje ta napreduje!

Vam vsem, ki ste se na katerikoli način spomnili bodisi v trpljenju, bodisi ob smrti najine dobre žene in nepozabne mamice, blagopokojne

Franciške

najina iskrena zahvala in topla hvaležnost.

Bog naj Vam Vaša dobra dela poplača!

LJUBLJANA, 9. II. 1937.

JOSIP in CIRIL GANONI

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgec gre na potovanje okoli sveta

17

Spet se je pokazalo, kako težavno je pristati prav tam, kjer bi človek želel. Profesor, ki se je hotel spustiti v travo, je namreč priletel na streho neke hiše. Opeka se je kar usula z nje, in pod »Pulexovimi« nogami so nastale velike luknje. Eden izmed strešnikov je padel ubogemu oskarju, ki mu je bil tako že osel od strahu pobegnil, na glavo. Špartanci so vsi prestrašeni planili iz hiš na cesto.